

CASA ȘCOALELOR

BIBLIOTECA PEDAGOGICĂ

14425

G. SION

POEZII

MINERVA
BUCUREȘTI

POEZII

G. SION

49785
Sublet

POEZII

CU O PREFAȚĂ DE

PETRE V. HANEȘ

PROFESOR SECUNDAR

„MINERVA”, BUCUREȘTI

1915

144523

pe 24/10

DE PETRE V. HANEȘ :

1.	Alexandru Russo, o pagină ignorată din literatura română (tipărită cu cheltuiala Fundațiunii Universitare Carol I-ii), București, 1901.	2.—
2.	Din ineditele lui Nicolae Bălcescu — Manualul Bunului Român, București, 1902	1.—
3.	Desvoltarea limbii literare în prima jumătate a secolului al XIX-lea (premiată de Universitatea din București cu premiul Hillel de 1.000 de lei), București, 1904	3.—
4.	Alexandru Russo, Scrieri (tipărite cu cheltuiala Academiei Române), București, 1908	5.—
5.	Studii de literatură română. (Cum trebuie scrisă istoria lit. rom. — Edițiuni de texte rom. — Din ineditele lui Gh. Asachi. — M. Kogălniceanu. — N. Bălcescu. — O polemică între Ardeleni și Moldoveni. — B. P. Hasdeu. — Iliada în românește. — Ion Ghica și Ion Creangă. — Delavrancea portretist literar. — Scriitorii și războiul independenței. — C. Negruzzi și prozatorii de astăzi. — Vlahuță și limba literară. — Motivele lit. pop. în lit. cultă. — Al. Lahovari ca orator). vol. I-ii, București, 1910	2.—
6.	Evangeliarul românesc din 1561 în comparație cu cel slavonesc, Buc. 1913	1.—
7.	Curs de limba română pentru învățământul secundar al băieților (cl. I—VIII), București, 1904—1915	26.50
8.	Idem, pentru învățământul secundar al fetelor (cl. I—IV), București, 1910—1913	12.—

IN BIBLIOTECA SCRITORILOR ROMÂNI (Minerva).

10.	M. Kogălniceanu, Scrisori (1834—1849)	2.—
20.	B. Katargiu, Discursuri Parlamentare	3.—
30.	Ion Ghica, Scrieri, vol. I-ii. — Partea I-a din Convorbiri Economice.	2.—
40.	" Idem, vol. al II-lea. — Partea II-a și a III-a din Convorbiri Economice.	2.—
50.	" Idem, vol. al III-lea. — Scrisori către V. Alexandri	2.—
60.	" Idem, vol. al IV-lea. — Amintiri din Prigie, Academice, O cugetare politică, Pământul și omul, Ochire asupra științelor, Despre căile noastre de comunicație, Invățătura Publică, etc.	2.50
70.	Antim Ivireanu, Predici și Cuvântări funebre.	2.—
80.	Const. Golescu, Insemnare a călătoriei mele	2.—
90.	Cezar Boliac, Meditații și poezii.	2.—
100.	D. Bolintineanu, Călătorii, vol. I (Pe Dunăre și în Bulgaria în Egipt și Palestina).	2.—
110.	" Idem, vol. II. (La Românii Macedoneni. — În Asia Mică. — În Moldova).	2.—
120.	" Romane (Manoil, Elena)	2.—

B.C.U. Bucuresti

C144523

P R E F A Ț Ă

S I O N P O E T .

VOLUMELE DE POEZII. În afară de fabule și de piese teatrale în versuri, Sion a publicat, ca pură poezie, următoarele :

1. *Ceasurile de mulțumire* a lui Gheorghe Sion, Iași, 1844 (la cantora Foaiei Sătești), xiii+132 pag. Din paginile acestea, 67 sunt ocupate cu traducerea în românește a *Zairei* lui Voltaire, iar restul de poezii. Volumașul se încheie cu 5 epigrame¹. Prefața merită puțină atenție. Din ea aflăm că Sion a împrumutat titlul dela C. A. Rosetti, fiindcă i s'a părut potrivit și cu cuprinsul propriilor lor poezii — fapt pe care-l mărturisește și mai târziu în *Suvenire Contemporane*. E interesant de asemenea că el ar fi vrut să fi studiat

---

¹ Găsim și lista celor ce s'au înscris dinainte să cumpere volumul («lista d-nilor prenumeranți») : 1 d-șoară, 6 doamne, iar domni : 61 din Iași, 10 din Bacău, 2 din Bârlad, 16 din Tecuci, 2 din Focșani, 12 din Roman, 3 din Târgul-Ocnei, 4 din Herța, 9 din Mihăileni, 1 din Galați, 1 din Brăila.

în tinerețe undevă regulele versificației, dar n'a avut prilej :

Iarăși de or avea pretenție de critică, mi-ar părea foarte bine, că mi-aș vedea greșelile ; dar și atunci, de aș voi, m'aș desvino-văți că eu pe băncile școlilor n'am șezut, nici o studie n'am făcut, din care să mă adăp cu aceea ce dumnealor vor cere ; și apoi fieștecine știe că natura are nevoie de cultură (pag. XII).

Este și un pasaj despre literatura vremii. Lui Sion îi e rușine de poezia de atunci :

Dar fiindcă astăzi cunoaștem un timp unde (sic) literatura geme după progres, unde fieștecare scrie mai mult după capricii și unde ideia cea mai solidă ar fi scopul unei mai vii renașteri, care să ne scuture din pulberea în care ne învăluim, a trebuit ca să prevază că o să vie o vreme când să ne rușinăm noi înșine privind la aceea cu care astăzi ne fălim. Trebui să nădăjduim și să credem că toate poezioarele și scrierile, până astăzi publicate, odată se vor strânge de prin arhive, se vor scărmană ca de rugină și se vor răfui de o pană mai măiastră, care vom vedea-o mai întâi arătându-ne modele și povățuindu-ne la calea cea dreaptă. Și Doamne, ce-or mai plânge poeziile noastre, că multe sunt rele ! (pag. IX—X).

Avea firește dreptate. La 1844, Gr. Alexandrescu nu eră încă bine cunoscut în Moldova, iar Alecsandri de abia eră la primele începuturi. Proza însă produsese pe «Alexandru Lăpușneanu» al lui Negruzzi, «Buchetiera de Florența» a lui Alecsandri și deaceea Sion se vede nevoit să corecteze pesimista lui constatare și să încheie astfel :

De proză... par'că aș zice că câți își iau seama poate n'ar păți atâta rușine (pag. X).

2. In 1857, el face o alegere din tot ce a publicat după 1844 prin reviste sub, titlul *Din Poeziile lui George Sion*, București, 1857, pag. 249, ediție produsă întocmai aici.

3. În 1868, Flechtenmacher pune pe muzică o poezie a lui Sion, *Horă Nouă*, publicată cu prilejul venirii în țară a lui Carol I-u. Inceputul e acesta:

Nuntă mare și frumoasă
 Horă mândră și voioasă
 Se întinde 'n București,
 Sus în curțile domnești, etc.

4. În 1877, sub titlul *Imnuri pentru crucea roșie*, Sion publică alte două poezii, *Steaua României* și *Crucea Roșie*.

POPULARITATEA LUI.

În prefața *Suvenirilor Contemporane* ale lui Sion am relevat puținul interes pe care acea operă l-a trezit. Nu tot astfel s'a întâmplat însă cu poeziile. Dacă în marea lor majoritate s'au uitat și ele, unele însă au pătruns în public și au făcut popular numele autorului lor. Fie patriotismul unora, fie că altele au fost puse pe muzică, fie că au exprimat mai caracteristic un moment, rezultatul a fost păstrarea numelui de poet lui Sion până în zilele noastre. Un exemplu. Dela desvoltarea sentimentului național în secolul al XIX-lea mereu s'a scos în relief prea marea răspândire a limbii franceze în dauna celei românești. Astăzi chiar auzim o astfel de plângere. Ei bine, din cât s'a scris în această privință de vreo 70—80 ani încoace, cece se cunoaște mai bine, este poezia lui Sion din 1583, *Limba românească*, cu strofa prea cunoscută:

Mult e dulce și frumoasă
 Limba ce vorbim
 Altă limbă-armonioasă
 Ca ea nu găsim.

Saltă inima 'n plăcere
 Când o ascultăm,
 Și pe buze-aduce miere
 Când o cuvântăm,

și din care putem cită o altă strofă superioară celei precedente :

De ce limba strămoșească
 Să n'o cultivăm ?
 Au voim ca să roșească
 Țărna ce călcăm ?
Limbă, țară, vorbe sfinte
 La strămoși eră,
 Ei ar plânge în morminte,
 Când ne-ar ascultă.

Grație muzicii, a devenit populară și a ținut până aproape de timpul nostru o altă poezie a lui Sion, tot din 1853, *Portretul meu* :

Când ore de 'ntristare vor turbură vreodată
 Frumoasa-ți inimioară, tu vezi portretul meu...

De asemenea cine s'ar fi așteptat ca unul din colindele cele mai răspândite la noi, colindul pe care-l declamă copiii ziua în ajunul anului nou și cunoscut sub numele de *Plugușorul*, este opera lui Sion ?

Măine anul se 'nnoește
 Plugușorul se pornește
 Și începe-a colindă
 Pe la case și-a ură.

Iarna-i grea, omătu-i mare,
 Semne bune anul are,
 Semne bune de belșug
 Pentru brasda de sub plug.

Doamne, binecuvintează
 Casa care o urează
 Plugușorul fără boi,
 Plugușorul tras de noi!

Imi aduc aminte că întocmai așa îl rostiam, cu modificarea formei moldovenești *bilșug* în *belșug* și cu *aurează* în loc de *o urează*, deși aici nu înțelegeam tocmai bine ce spuneam; dar păstram termenul *omăt* întocmai, deși la noi în Muntenia altfel nu-l întrebuințam. Poezia mai cuprinde patru strofe, ca să cânte unirea țărilor, a cărei apropiere poetul o simția în 1856, când a scris poezia, și unirea dintre clasele sociale, pe care o doriau toți entuziaștii vremii:

Anul nou ne-aduce nouă
 Timp mai bun, viață nouă.
 N'om să fim tot Moldoveni
 N'or să fie nici Munteni,
 Ci 'ntr'o Tară Românească...

Și mai departe:

Mari pe mici n'or prigoni,
 Mici pe mari nu vor râvni...
 Mari cu mici mâna vor da
 Și 'ntr'o horă vor jucă.

Dar acestea nu le știam noi copiii, fiindcă ele nu se legau de loc cu colindul; și nici alții nu le-au reținut, fiindcă Unirea Principatelor a fost mai bine cântată de alți poeți.

La popularitatea lui Sion a mai contribuit și schimbul de glume în versuri dintre el și Gr. Alexandrescu. Când acesta a fost numit la arhivele statului, Sion a publicat câteva versuri, spunând că șoarecii au mâncat poetului pana și că deaceia nu mai scrie nimic. Gr.

Alexandrescu a răspuns atunci cu «Răsbunarea șoarecilor» sau «Moartea lui Sion»: șoarecii dela arhive, indignați de învinuirea ce li s'a adus, au pornit grămadă la Iași; și pe când Sion dormia, i-au mâncat nasul și urechile. Sion răspunde și el cu «O muză la spital», unde spune că Alexandrescu, acum director peste spitale, a dus acolo și pe propria lui muză, internând-o ca pe o bolnavă, ca să nu-l mai necăjească. Se găsește în volum întreg duelul acesta în versuri, întocmai cum l-a pus Sion în edițiunea lui din 1857.

Am relevat chestiunea popularității lui Sion, ca să se vadă că prea puțin s'a reținut dintr'o activitate poetică mult mai bogată.

Din ce se compune această activitate, atât cât e cuprinsă în volumul de față?

POEZIILE PATRIOTICE. Din *Suvenire Contemporane* cunoaștem în amănunțimi o bună parte din vieța poetului și odată cu ea fapte din istoria țării la cari el a participat sau în vremea săvârșirii cărora a trăit. Unele poezii reflectă asemenea fapte. În *Suvenire*, de pildă, se vorbește de frumoasele preocupări de sub Gr. Ghica, urmașul lui Mihail Sturza în Moldova:

Eră în urma evacuării țării de ocupațiunea rusească. Războiul oriental eră concentrat în Crimeea; și Principatele noastre, ocupate de oștiri turcești și austriace, se guvernau iarăși de domnitorii cari părăsiseră țările sub Muscali. Grigore Ghica de astă dată se emancipă de influențele protectoratului moscovit: urmă o politică cu totul națională, iar către marile puteri europene pledă abolitiunea protectoratului, Unirea Principatelor și numirea unui domn străin de viță regală, luat dintre familiile domnitoare în Europa occidentală. El numise un minister din elementele progresiste ale

țării.. Negri stăruia ca mai întâi să se desființeze censura ; și după ce organele de publicitate vor demonstra mai clar drepturile popoului și aspirațiunile țării pentru diverse îmbunătățiri, apoi guvernul să se facă executorul cererilor sale legitime (pag. 50—51).

În adevăr censura s'a desființat și Sion cântă evenimentul acesta în *La legea presei*.

În alt loc din *Suvenire* povestește petrecerea lui cu colegii la via părintească Valea Adâncă, de lângă Iași :

Dar oricât voiam să mă sustrag dela lume și să mă ascund sub arborii cei mai stufoși, totuși, de cum începeau a se coace cireșele și până ce se culegeau strugurii, mă vizitau pe neașteptate numeroșii mei amici studenți din clasele gimnaziale, cărora le concedasem privilegiul de a se bucura de fructele proprietății mele ca de ale lor proprii. Adese ori mă vedeam silit să trimit ca să aducă chiar câte doi-trei miei, pentruca să improvizez prânzuri pe iarbă verde, unde degetele ne serviau drept furculițe și dinții drept cuțițe ; iar dacă niscai lăutari se întâmplă a se rătăci pe acolo, *hora* sau *brăul* făceau să se bătătorească iarbă de sub copaci și valea să răsune de țipete de veselie (pag. 4).

Acelaș fapt îl cântă în *Zi'ntâi Mai 1857*.

În *Boala mea*, el biciuește între altele pe traducători, învinuindu-i că reproduc pe dea'ntregul frazele streine în limba noastră și că formează cuvinte după plac. Aceeaș pornire contra lor o întâlnim și în *Suvenire* :

Se face o speculă infectă din partea prețișilor literați, cari fără a cunoaște nici limba din care traduc, nici limba în care scriu, stimulați numai de spiritul mercantil, aleg cărțile cele mai rele, preferind adesea pe cele pornografice, ca să le dea publicului ; și acest public, îndopat mereu cu insanitățile literaturilor streine, departe de a-și polei mintea cu ceva, își corupe gustul literar și chiar moravurile (pag. 392).

În *Ura mea* își arată dezamăgirea îndurată din cauza multora în cari crezuse cu adevărat, între aceștia nu-

mărând și pe aristocrați. De sinceritatea lor nu se îndoiește în tinerețe, când îl poftiau la masă și-i laudau versurile. Și aici e un fapt din viața lui, povestit în *Suvenire*. Pe când e răfucționar, iar ministru, marele logofăt Costache Sturza, se stabilise obiceiul ca unul din funcționari să facă «dejurnă» acasă la ministru. Când i-a venit și lui rândul, și-a îndeplinit așa de bine datoria, încât a fost oprit acolo să îndeplinească tot el în fiecare zi rolul acesta, i s'a pus o cameră la dispoziție și a mâncat zilnic la masa marelui boier (p. 366). În curând a fost prezentat și soției ministrului, cocoana Marghiolița, o celebră frumusețe a vremii, care l-a rugat să-i citească din versurile lui. I-a citit în adevăr o canțonetă satirică, pentru care a primit laude dela ea, iar dela ministru o sărutare pe frunte și rangul de pitar (pag. 374-375).

Tot din *Suvenire* cunoaștem cine e săracul fericit pe care-l cântă în poezia cu acelaș nume că a luptat de mic cu lipsa, că la moartea mamei au rămas 13 copii și că el numai prin muncă și cinste s'a ridicat. Este tocmai poetul, așa cum și-a povestit viața în bucățile «Din copilărie» și «Din tinerețe» din volumul citat.

Tot reminiscențe din viață cuprind și alte poezii, fără să le recunoaștem însă din *Suvenire*. Astfel sunt :

Rangul meu, cu prilejul înaintării lui la rangul de spătar ;

Triumful dela 7-9 Oct. 1857, cu prilejul memorabilelor ședințe ale Divanului ad-hoc, când s'au votat cele patru puncte premergătoare Unirii. Sion a înțeles în mare însemnătatea acelor zile, fiindcă presimția

efecte bune nu numai pentru Românii de dincoace și de dincolo de Milcov, ci și pentru cei de peste Prut și de peste Carpați :

Oltule, trimete-o undă
 Repede din matca ta
 Pân' la Nistru să pătrundă
 Și să facă a săltă.
 Vânturi line suflătoare,
 Treceți și peste Carpați,
 Duceți știri mângâietoare
 La iubiții noștri frați.

Și în sfârșit trei poezii consacrate Unirii: *La Unire*, *Visul* și *Marșul Unirii*.

Dacă cele cari cântă întâmplări din viața lui au un caracter prea personal, celelalte îl leagă de întreaga generațiune eroică dinaintea Unirii Principatelor. Pentru triumful dela 5 și 24 Ianuarie 1859 a contribuit și el, dacă nu printr'un deosebit talent, dar prin dragostea de trecut, prin patriotism și prin optimismul cu care vedeă viitorul. În această privință este un bun elev al lui Alecsandri. Iată poezia *Vrăjitoarea*, amintind și ca fond și ca versuri pe marele poet :

— Spune-mi bună vrăjitoare
 Ce se-arată 'n drumul meu ?
 — O furtună trecătoare
 Și apoi un curcubeu
 Vestitor de fericire,
 Care va încunună
 Pe Rómâni, când în Unire
 Țară mare vor formă.

Poezia este din 1847. Acelaș optimism în 1848, cum constatăm în *Dorul țării* :

Dar Dumnezeu e mare!
 Și timpuri vor veni,
 Când lanțul tău cel tare
 De sine s'a sdrobi.
 Pe cer încă lucește
 Luceafăr românesc,
 Românul tot trăește,
 O țară ce doresc!

Acest optimism s'a accentuat mereu. În 1848 el ia parte la revoluțiune și suferă loviri în timpul mișcării, suferă apoi exilul; și până la plecarea lui Mihail Sturza din domnie rătăcește prin Ardeal și Bucovina, având prilejul să fie de față la impunătoarea manifestație românească dela Blaj și trăind apoi în Bucovina — la Cernăuți și la moșia familiei Hurmuzaki — între cele mai patriotice suflete ale Moldovei. Mediul acesta l-a atras cu desăvârșire și a făcut din el încă un cântăreț al credinței oarbe că neamul nostru e mânat de o bună ursită. Are apoi bucuria să asiste la întronarea unui Domn atât de iubit noii generațiuni, cum a fost Gr. Ghica, la tractatul de Paris și la reluarea unei părți din Basarabia. Cum să nu cânte atunci cum a cântat, cu prilejul acesta :

Iată cerul se deschide, steaua noastră se arată
 Viitorul nostru-i mare, plin de pace, fericit!
 Vin și tu la noi în horă să-ți dăm inimă bărbată
 Și dovezi că te-am iubit.

(*La Basarabia*),

În serviciul idealurilor naționale el înțelegea să-și pună nu numai munca, dar și talentul. Pare-se că

avea chiar convingerea aceasta despre rolul poetului, anume de a provoca avânturi și chiar de a îndrepta. O spune dealtfel direct, dar numai odată și în treacăt, când se adresează prietenului său Dăscălescu — poet și el — cu prilejul scoaterii dintr'o slujbă. Il încurajază să nu regrete, fiindcă mult mai mare serviciu va aduce țării cu versurile sale, decât cu funcțiunea :

O idee fericită pusă 'n versuri de-un poet
 Este tare ca și vocea unui înger sau profet :
 Inimilor amorțite poate suflet a le da,
 Sufletele degradate poate a le îndrepta.

Nu-i putem atribui lui Sion concepția socială a poeziei, pe care o avea contemporanul său din Țara Românească, Cezar Boliac. Acela o exprimă limpede și o aducea la îndeplinire în aproape fiecare poezie, luptând pentru desrobirea Țiganilor și bunul traiu al clăcașilor.

Nu i-o putem atribui, fiindcă n'a realizat-o. Intr'o poezie, e adevărat, declară că el simte suferința asupritului și-l plânge, că fericirea lui depinde de a mulțimii, tot așa precum îi e dat să întrețină patriotismul, dacă începe să se stingă :

A ta 'ntreagă fericire
 Stă în lux și în amor,
 Iar a mea cu osebire
 Stă în soarta tuturor.
 Asupritul de se plânge
 Eu îl plâng, ca el simțesc.
 Patriotismul de se stinge,
 Eu în pieptu-mi îl nutresc.

(Părul meu alb).

Dar poeziile lui nu se resimt de primul din aceste principii, cum se resimt poeziile lui Boliac, deși enunțarea principiului este identică la amândoi ¹.

Dar când spune Sion că poezia poate da viață sufletelor amorțite și poate hrăni patriotismul, se gândește desigur la rolul ei dintre 1840 și 1860, de a pregăti sufletele și de a le pune în mișcare pentru realizarea idealului din 1859. Și în adevăr, în practică, așa a fost. Sion a stat alături de Bolintineanu și Alecsandri, mai ales alături de acesta, ca să profetizeze cu deplină încredere fericirea pe care soarta ne-o pregătiă.

Sion a fost și un bun povestitor, dovadă *Suvenirele* ². Când a îmbinat în poezie cele două elemente, povestirea și patriotismul, a izbutit. Deaceea din poeziile patriotice cele mai reușite sunt cele epice. Se disting între acestea *Mărirea strămoșilor* și *Pe movila Rabaei*:

Când ordiile tătare
Năzuiau a ne călca
Și-ale noastre sfinte-altare
Se cercau a le prădă,
Se sculau cu mic, cu mare
Moșii noștrii și-i goniau,
Căci a patriei scăpare
Le da suflet și 'nvingeau.
Așa, zău, spuneau bătrânii,
Cum că se băteau Români,

zice el în cea dintâi. *Pe movila Rabaei* este o povestire epică bine încheată, cu mult avânt pe alocuri, care întrece pe ale lui Bolintineanu și trebuie totdeauna citată între povestirile noastre eroice, destul de puține

¹ A se vedea Cezar Boliac, *Meditații și Poezii*, «Minerva», 1915, prefața.

² Vezi prefața lor, ed. «Minerva», 1915.

la număr. Movila e pe malul Prutului, la Stănilești, locul vestitei lupte dintre Ruși și Turci. Vederea ei inspiră poetului reminiscențe istorice. Întâi năvălirile barbare, deoarece movila se atribuie Avarilor. Apoi luptele cu Tătarii, fiindcă movila e în drumul Bugeacului, lupte cari au încheiat pentru poet epoca glorioaselor noastre lupte :

Pe atunci știau Românii a fi bravi pentru-a lor țară.
 Cu curaj mergeau la luptă și nu o lăsau să piară.
 Fără de a lor bravură, astăzi n'am avea noi nume,
 N'ar fi țara românească între alte țări din lume.
 Dar după acele timpuri de mărire vitejească,
 Vai ! venit-au triste timpuri peste țara românească.
 Tu le știi, movilă tristă, toate timpurile-acele,
 Căci vieața ta cu-a noastră a văzut tot zile grele.

Îi vine atunci în minte lupta dela Stănilești, pe care movila a văzut-o. Poetul plânge pe marele împărat rusesc bătut aici, dar plânge mai ales soarta tristă rezervată țărilor noastre : Cantemir fugit în Rusia, Brâncoveanu decapitat și în curând pe tronurile românești instalați Fanarioții. Sunt accente sincere, e o durere adevărată :

Cantemir, Domnul Moldovei, în Rusia emigrează,
 Nobila lui seminție ¹ limbi streine ilustrează.
 Brâncoveanu, pus în lanțuri, se supune la torture.
 Mai întâi căzând el vede sub a Turcului secure
 Patru capete frumoase, patru capete iubite,
 Patru fii, ca mândri îngeri, patru flori îmbobocite.
 După chinuri fioroase, capul său cel nobil cade ;
 Iar pe tronul României Domn român, vai ! nu mai șade.
 Fanariotul crud și lacom aici cuibul își găsește,
 Veneticul fără lege țara o batjocorește,

¹ Antioh Cantemir, scriitor rus, 1708—1744.

Iar Românul, vai de dânsul! umilit, fără dreptate,
 Ca strein în a sa țară plânge, geme, 'n piept se bate.
 Chiar ca vita cea de muncă, pleacă capul la 'njugare.
 Cel întâiu ce vine 'n țară pentru el este mai tare.
 Casa lui, focul din vatră, vita lui de lângă casă,
 Apa, codrul sau câmpia, bucățița depe masă,
 Pruncii lui și chiar soția, tot ce are e'n pieire,
 Căci streinu-și însușește strămoșeasca moștenire.
 Par'că vrei să rumpi tăcerea, o movilă întristată ?
 De aceste suvenire poate și tu ești mișcată ?

Movila mai reamintește neașteptata purtare a Rusiei
 față de noi, când ne-a luat Basarabia :

Te-ai mirat văzând cum Prutul s'a făcut hotar de țară.
 Când Moldova pân la Nistru avea vechile-i hotară.

Dar tot ei i-a fost dat să vadă și întoarcerea la Mol-
 dova cel puțin a unei părți din Basarabia răpită.

Aici se încheie și poezia.

POEZIILE SATIRICE.

Un alt principiu literar pus cu
 prisosință în practică de Sion a fost
 acela că poezia poate îndreptă sufletele degradate. De
 aici pornesc satirele lui. În poezia-prefață a volumului
 din 1857, reprodus aici, el a ținut anume să atragă
 atențiunea că i-a plăcut să cânte bucuriile și tristețile
 tinereții, să cânte patria și să satirizeze. Am relevat mai
 sus poeziile patriotice.

Cele satirice sunt :

Censorul meu (1845) contra judecătorilor vremii și
 a administrației, pe care o învinuește de hoții ;

Câinele meu (1845) contra miniștrilor, proștilor,
 ciocoilor, judecătorilor, trădătorilor ;

Bunul creștin (1846) contra fanfaronilor ;

Punga mea (1846), cu ideia că banii te scutesc și de învățătură și de rang boieresc ;

Părul meu alb (1847) contra tiranilor Moldovei și a desfrânaților ;

Zi 'ntâi Aprilie (1847) contra deputaților ignorați, a arendașilor împilători, a judecătorilor, a femeilor imorale ;

Anul nou (1848) contra deputaților cari dorm în ședință, contra infidelității și a judecătorilor ;

Urangutanul (1850) contra spiritului de imitație, contra disprețului limbii materne, contra femeilor voalate, contra luxului ;

Anul nou (1851) contra arendașilor împilători, a jandarmilor, a judecătorilor, a lipsei de școli la țară, a jucătorilor de cărți («stosarii») ;

Ura mea (1852) contra amăgitorilor și a patrioților interesați ;

Azi nebun și mâine cuminte (1853) contra fanarioților, a falsilor patrioți, a poezilor răi.

Epistolă amicului D. Dăscălescu (1856) contra celor ce primesc mită, contra adversarilor Unirii, contra lingușitorilor. De obicei el e glumeț, uneori împrumută și tonul serios, amestecându-le pe amândouă în aceeași poezie. În această satiră însă e adânc indignat și nu-și mai îngăduie glumă. În contra rușfeturilor, a mitei, are o pornire de nobilă indignare :

Avuția din rușfeturi e ca pleava pe pământ,
Ce se spulberă și piere la suflarea unui vânt ;
Avuția din rușfeturi este foc mistuitor,
Care arde și plămâni unui strămb judecător ;

Avuția din rușfeturi e blestem dumnezeesc,
 Care cade pe urmașii celor ce o dobândesc;
 Avuția din rușfeturi este-un fier întipărit
 Pus în fruntea crininală unui om nelegiuit.

*Veneticul, Contra Fanarioșilor*¹;

Boala mea contra scriitorilor cu orice preț.

Volumul mai cuprinde :

Poezii erotice, *Portretul meu, La Elena* ;

Elegii, *Privighetoarea, Muza și Poetul, La moartea
 lui P. Cazimir, Lacrimele, Pe albumul d-nei M. P.,
 Carnavalul veneției, Suvenirea*;

Elegii patriotice, *Dorul țării, Rândunelele proscrisului,
 Adio Bucovinei, Poetul și Muza* ;

Cântece, *Zefirul, Inima și speranța, Țigara, Roza,
 Călugărița, Dorința, Vrajitoarea, Norocul, Cugetarea,
 La ea, Ghirlanda*,² *Timpul și amorul, Cântec,
 La o copilă, Floarea amorului, Dorul nebun, Ura și
 amorul.*

Imnuri religioase, *Ruga*, în care preamărește creațiunea,
 și *Cuvântul divin*, în care cântă cele 9 fericiri.

Din toate, imnurile religioase atrag cu deose-

¹ Și în special contra caimacanului Vogoridi, zice d-l N. Iorga: «El atacă deslușit clasa politică grecească, ce stătea dușmănește în fața unioniștilor, cu caimacanul Vogoridi în frunte :

Cine patrie nu are
 Și o cată 'ntre Români,
 Cine cată zestre mare
 Și o are 'ndată 'n mâni

cântă el la urechia aceluia care-și căpătase 'n țară un rost și o avere prin căsătoria cu fiica lui Conachi...» (*Ist. lit. rom. în veacul al XIX-lea*, III, 241).

² Versuri din această poezie citează Bolintineanu în romanul său *Manoil*.

bire atențiunea ; și aci, ca și la povestirile eroice poetul nu și-a dat seama că e pe o cale bună și n'a cultivat-o îndestul. Inspirația lui este aici mai sinceră decât în satire, elegii și cântece, iar exprimarea ei mai izbutită și mai uniform izbutită, nu numai pe alocuri. Nu-i lipsește nici avântut necesar înălțimii subiectele pe cari le alesese :

Le voiu zice, le voiu zice, eu cu tot sufletul meu :

Adorați a lui putere, adorați numele său.

Ridicați ochii la ceruri, vedeți în mărirea sa

Acest soare care vine ca mărirea-a s'arătă.

Dela el primiau lumină timpii ce s'au strecurat

Și 'nfocata lui lucire nu s'a scurs, n'a încetat.

Totdeauna 'n toată ziua el se 'ntoarcă regulat,

Ca un focalar de flăcări luminos și 'nflăcărât,

Să salute pe eternul și naltul Dumnezeu,

Și-umilitul nostru suflet să-l răsfrângă 'n focul său.

Sion, ca poet, va trăi prin partea cea mai puțin cultivată de el: povestirile eroice și imnurile religioase. Restul operei lui poetice rămâne cu o netăgăduită însemnătate istorică pentru perioada premergătoare Unirii.

PETRE V. HANEȘ

18 Septembrie 1915.

PREFAȚA

In oglinda vieții mele
Eu trăind m'am tot uitat
Și cu aste versurile
Anii mei s'au strecurat.
Fi-vor sau nu prețuite,
Eu aci le-am tipărit.
Cititorule iubite,
Fi-vei oare mulțumit?

Aici e ă mea junie
Cu-ale sale nebunii,
Cu-al său foc de poezie,
Cu-ale sale reverii,
Cu vieța-mi trecătoare,
Cu-ori ce dor închipuit !
Mulțumit vei fi tu oare,
Cititorule iubit?

Aici lacrimi de durere
Al meu suflet zugrăvesc ;
Aici plângeri de plăcere
Cu amorul se 'ntâlnesc ;

Aici zilele-amărite
Și-al meu secol aurit!
Dar tu, cititor iubite,
Fi-vei oare mulțumit?

Aici vieța-mi ideală
Cu-ale sale desmierdări;
Aici lumea cea reală
Cu-ale sale sbuciumări;
Aici satiri mușcătoare
Lângă glume de iubit!
Mulțumit vei fi tu oare,
Cititorule iubit?

Aici patria-mi iubită
România ce ador,
Cu-a ei soartă fericită
Sau cu versul ei de dor;
Aici ale ei ursite,
Și tot ce eu i-am dorit!
Dar tu, cititor iubite,
Fi-vei oare mulțumit?

Iată cartea vieții mele!
Iată ce am făcut eu
Cu aceste versurile
Ce-au ieșit din pieptul meu!
Pentru lumea cârtitoare,
Ce-ar fi oare de vorbit?
Mulțumit vei fi tu oare,
Cititorule iubit?

CENSORUL MEU

Domnul censor, om de treabă,
Intâlnindu-mă 'ntr'o zi :
«Sionaș, glumind, mă 'ntreabă,
Ce ai tu a-mi bănuî ?
Poate foarfeca-mi nu-ți place
Unde știe-a ciocârți ?
Dar eu, dragă, n'am ce-ți face ;
Așă lucruri dacă-i scri,
Nu-ți dau voie-a tipări.

Știu că'n țară-s multe rele
Care cer a se 'ndreptă !
Știu că patimile-s grele
Pentru biata muza ta ;
Știu că de negustorie
Orice post îți pare-a fi.
Dar s'o scrii, e nebunie ;
Și de-aceste dacă-i scri,
Frate, nu poți tipări.

Știu că'n țară nedreptatea
Este-un rău nevindecat,
Și că toată răufatea
Este'n oamenii de stat.
Știu că toată țara plânge ;
Dar nu-i chip de a gândi.
Trebuie să curgă sânge . . .
Și de sânge dacă-i scri,
Nu-ți dau voie-a tipări.

Satire de vrei a face,
Trebui să te cumpănești;
Știi că multor nu le place
Unde-i doare să-i lovești.
Pe judecători ce pradă
De te-i pune-a biciui,
Intru eu cu ei în sfadă,
Și de dâșii dacă-i scri,
Nu-ți dau voie-a tipări.

Despre drepturi siluite,
Despre rele trebi de stat,
De hoții meșteșugite
Ce se fac neîncetat,
N'ai nici un cuvânt a spune;
Nu ai drept a le lovi,
Trebui să le iei de bune,
Căci oricum dacă vei scri,
Nu-ți dau voie-a tipări.

Fă sonete, scrie ode
Pentru domni, pentru boieri;
Scrie orice despre mode,
Despre coarne sau muieri.
Ciocoism și umilire,
Predică cât vei pofti;
Și atunci cu mulțumire,
Orice fleacuri dacă-i scri,
Îți dau voie-a tipări.»

CÂNELE MEU

In micuța mea domnie
Un ministru am și eu.
Cine vrea ca să mi-l știe,
Afle că-i cânele meu.
Relele deprinderi care
La noi lumea astăzi are
Lui prin cap nu i-au intrat.
De-ar lătră,
De-ar turbă
Câți miniștri ne-au mușcat!

Cinevâ poate să zică
Că e prost și dobitoc.
Mă iertați, nu e nimica ;
El e bun pentru-al său loc.
Câte dobitoace 'n lume,
Sunt în posturi de mari nume,
Și pe lume-au înșelat!
De-ar lătră,
De-ar turbă
Câți proști lumea o 'ncurcat!

Une ori se gudurează,
Ca să-i dau un osișor.
El atunce imitează
Pe ciocoiul târîtor.
Dar Filon mă și iubește,
Când ciocoiul m'amăgește.
Filon nu e diplomat ;
De-ar lătră,
De-ar turbă
Câți ciocoi ne-au înșelat!

Filon latră, când simtește
 Că îmi vine vreun dușman.
 Astfel muza mea pândește
 Pe oricare șarlatan
 Care-l vede 'n tribunale
 Dând dreptatea pe parale
 Celui ce l-a cumpărat.
     De-ar lătră,
     De-ar turbă
 Câți rușfaturi au luat!

Când cuget la-al țării bine
 Și mă aflu încântat,
 Filon vine lângă mine
 Cu un aer întristat.
 Par'că-mi zice: «hei, stăpâne,
 Ce păcat că sunt eu câne!
 Frații nu te-ar fi înșelat».
     De-ar lătră,
     De-ar turbă
 Câți frați țara au trădat!

Când mândruța mă sărută
 Și îmi jură de-al ei dor,
 Filon vine și-mi strănută;
 Par'că-mi zice încetișor:
 «Nu, nu crede ce-ți vorbește,
 Ea, stăpâne, mâni iubește
 Pe un altul mai bogat».
     De-ar lătră,
     De-ar turbă
 Câte-amor pe bani au dat!

ZEFIRUL

Rozele m'au legănat,
Căci cu ele-s nencetat.
Depe roze acum vin
Peal copiliței sân.
Tot pe roze voiu să mör,
Ele sunt al meu amor.
Iarna aripele-mi stau :
Puteri ele atunci n'au.
Primăvara, cum o văd,
In tot locul mă răped ;
Sărut roze, sărut flori
Și gonesc crude sudori.
Impăratul din palat,
Muncitorul dela sat,
Cuconița dela bal,
Țărăncuța depe mal,
Toți și toate mă doresc
Să viu să le răcoresc.

BUNUL CREȘTIN

Creștini, oameni ce-aveți frică
Pentru lumea viitoare !
Aveți suflet bun oricare ;
Căci făcând aice bine
Nu vă temeți de nimica.
Luăți pildă dela mine :
Eu, deși nu prea mă 'nchin,
Dar sunt foarte bun creștin.

Pentru fapte ne'ntinate,
 Pentru inimă curată,
 La duhovnic nu odată
 Am spus că-aș avea plecare
 Să le am nestrămutate;
 Dar călugărul le are?
 Eu deși nu mă închin,
 Dar, zău, sunt prea bun creștin.

Pentru mile, eu dau rându
 La cei care au avere.
 Eu, la cela care-mi cere,
 Întind numai vorbă bună.
 Totdeauna însă gândul
 Mi-l păstrez pentru-o minciună
 Că, deși nu mult mă 'nchin,
 Dar sunt foarte bun creștin.

Iubesc să sărut copile;
 Să gust lucrul care-mi place,
 Și să cânt, când n'am ce face,
 A 'mpilaților dreptate,
 Dar în Biblie sunt file
 Ce spun că-astea nu-s păcate.
 Deși nu mă prea închin,
 Însă cred că sunt creștin.

Punga-mi este foarte mică;
 În ea sufletu-mi 'ncepe.
 Vă păziți ca să nu scape
 În ea, frați, virtutea voastră;
 Căci în raiu cu mare frică
 Veți ședeà 'naintea noastră.
 Eu deși nu prea mă'nchin,
 Dar în raiu trec ca creștin.

De mă laud, ce vă pasă?
 Fanfaroni sunt mulți în lume
 Ce ca mine își dau nume.
 Așa zic eu înțeleptul
 Ce cu fruntea seninoasă
 Am să merg în raiu de-adreptul.
 Eu, deși nu mă prea 'nchin,
 Dar trăesc ca bun creștin.

INIMA ȘI SPERANȚA

SPERANȚA

Dulce inimioară,
 Ce te-ai întristat?
 Ce dor te omoară
 De plângi ne 'ncetat?
 Ce nu vii la mine?
 Ce m'ai părăsit?
 Știi că eu cu tine
 În lume-am venit.

INIMA.

Ah! de-a mea întristare
 Nu mai întrebă.
 Dorul meu ȳ mare,
 Nu-l poți alină.
 Ce să vii la tine?
 Tu mă 'nșeli mereu;
 Nu faci nici un bine
 Sufletului meu.

SPERANȚA.

Să te'nșel pe tine,
 Eu, îngerul tău ?
 Eu, ce-ți voesc bine
 Ca un Dumnezeu ?
 Dulce inimioară,
 Iată-mă că vin ;
 Ca pe-o surioară
 Să te strâng la sân.

INIMA.

Tu ești ca o rouă :
 Vii și cazi pe flori,
 Numai când nu plouă,
 Seara pân' la zori.
 Soarele s'arată ?
 Vântul a suflat ?
 Tu te-ai dus îndată,
 Ca vântu-ai sburat.

SPERANȚA.

Dar tu, scumpă floare,
 Nu te-ai vesteji,
 Dacă după soare
 Eu nu aș veni ?
 Mă duc și viu iară
 Să te'nsuflețesc ;
 Nu las eu să piară
 Floarea ce iubesc.

INIMA.

Adă-mi dor, iubită,
 Visuri de amor —
 Pacea mea răpită...
 Altfel, dragă, mor!
 Cântă-mi cântecele
 Să mă 'nsuflețesc,
 Și de patimi grele
 Să mă răcoresc.

SPERANȚA.

Visuri amoroase,
 Inimo, ți-oiu da.
 Cântece frumoase,
 Soro, ți-oiu cântă.
 Fii tu lângă mine,
 O, iubita mea,
 Și-orice dulce bine,
 Oricând vei aveă.

ȚIGARA

Ce fel, dragă mândruliță,
 Vrei acuma a fumă?
 — Da de ce nu, măi bădiță,
 Dacă moda e așa?
 Asta este propășire,
 Nu e numai mulțumire.
 Paf! puf!
 Sboară fum.
 Paf! puf!
 Cade scrum.

Dragă, zău, acea țigară
 Este lucru neplăcut:
 Gura ți se face-amară
 Și nu pot să te sărut.
 — De nu-ți place, măi bădiță,
 Găsesc cui să dau guriță.
     Paf! puf!
     Nu vezi fum?
     Paf puf!
     Nu vezi scrum?

Să fumăm dar, draguliță,
 Dacă moda e așa.
 La amara ta guriță
 Eu pe altul n'oiu lăsa.
 Să fumăm și 'n plăcere
 Să 'necăm orice durere.
     Paf! puf!
     Sboară fum.
     Paf! puf!
     Lumea-i scrum.

Hai să ne ținem de lume
 Cu țigări și cu amor.
 Vieța, patrie și nume.
 Sunt un vis amăgitor.
 Toate 'n lume sunt ca fumul
 Și se spulberă ca scrumul.
     Paf! puf!
     Lumea-i fum.
     Paf! puf!
     Toate-s scrum.

Toată lumea azi fumează.
Și câți s'au infumurat!
Și câți iarăși lăcrămează
Căci pe nas fumul le-a dat.
Dă-mi dar, dragă, o țigară
Căci mi-e inima amară.

Paf! puf!
Sboară fum.
Paf! puf!
Omu-i scrum.

Zică lumea orice-i place,
Și cârtească cât a vrea;
Noi plăcerea ne vom face,
Și mereu vom tot fumă
Ne-om uită prin fum la lume
Și ne-om trece vieța'n glume.

Paf! puf!
Vieța-i fum.
Paf! puf!
Omu-i scrum.

PUNGA MEA

Azi am bani, azi am parale,
Azi de lume joc îmi bat.
Și 'n tractir și 'n tribunale
Sunt primit și 'mbrățișat.
Azi copilele mă chiamă
De amor să le dau seamă.
Sună, sună,
Pungă, sună;
Soarta mea tu o faci bună.

Onorați-mă, cochete,
 Și voi, bravi judecători.
 Eu știu ce-i a voastră sete :
 Credeți tot în bănișori.
 Pe bani dați amor, plăcere ;
 Fără bani, dreptatea piere.
     Sună, sună,
     Pungă, sună ;
 Tu faci judecata bună.

Azi am merit foarte mare,
 Căci mi-e pungulița grea.
 Mândruliței i se pare
 Că în frunte am o stea.
 Astăzi toți mi se închină
 Căci mi-e pungulița plină.
     Sună, sună,
     Pungă, sună ;
 Când ești plină, mult ești bună.

Fără nici o 'nvățătură,
 Eu trec astăzi de 'nvățat.
 Toți se uită 'n a mea gură,
 Când pungulița mi-a sunat.
 Banul face al meu nume,
 Banul mă ridică 'n lume ;
     Sună, sună,
     Pungă, sună ;
 Faima mea tu o faci bună.

Să am rang sau boierie ?
 Aste lucruri sunt prea mici.
 Știu Armeni și Greci o mie
 Boieriți pe irmilici.

Banul la toți face lege :
Pe cei răi din buni n'alege.
    Sună, sună,
    Pungă, sună ;
Lumea rea tu o faci bună.

Astăzi curtea mă pofteste,
Post sau slujbă vrea să-mi dea.
Știți de ce mă măgulește ?
Pentru că mi-e pungă grea.
Zică cine orice-a zice,
Țara noastră e ferice.
    Sună, sună,
    Pungă, sună ;
Căci toți joacă pe-a ta strună.

ZÎNTÂI APRILIE

Astăzi pot fără'ndoială
Să vă spun orice voesc.
Nu se cere socoteală
Astăzi celor ce mințesc.
Ascultați ce vă voi spune
Eu, al glumelor copil,
Și luați-le drept bune
Pentru zîntâi April.

Intr'o mare adunare
Pe mai mulți am auzit
Lăudând cu înfocare
Pe un domn nelegiuit.

De nu credeți așa glume
Intrebați pe Mihail,
Așa se vorbește 'n lume
Azi în zintăi April.

Am văzut capre râioase
Că și-au pus coarne de bou,
Și muscuțe fără oase
Ridicând câte un ou.
De nu credeți dela mine
Așa glume de copil,
Osândească-le ori cine.
Căci e zintăi April.

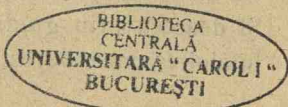
Am văzut un măgar mare
Decorat și cornorat,
Zicând că-i politic tare
Și că-i vrednic om de stat.
De nu mă credeți pe mine
Intrebați pe Mihail,
El vă spune anume cine
Azi în zintăi April.

Am văzut și coconițe
Pentru dragoste jurând,
Și dând ale lor gurițe
Ori și cui și ori și când.
Mândruliță ! nu mă face
Că sunt prost ca un copil,
Dar să port coarne nu-mi place
Azi în zintăi April.

Am văzut meșteri de rime-
 Ce-și zic fii lui Apolon,
 Și cred că ca ei nu-i nime
 Mai de spirit și bonton.
 De vedeți că biata muză
 Nu-și gătește un azil,
 Poeți! dați-o prin spuză;
 Azi tot e zîntâi April.

Am văzut deșertăciunea
 În trăsuri cu patru cai,
 Și 'n noroiu înțelepciunea
 Petrecând-o cu alaiu.
 Cine va voi să zică
 Că-asta-i vorbă de copil,
 Este om chiar de nimică
 Azi în zîntâi April.

Eu și altele v'aș spune;
 Am văzut și-am auzit
 Lucruri foarte de minune,
 Însă sunt cam îngrijit:
 Țara este spionată
 De al nostru Mihail;
 Vorba lungă nu-i iertată
 Nici în zîntâi April.

144523

R O Z A

Vrei, copilă nemiloasă,
 Vrei să-ți cânt numai decăt,
 Și pe Muza mea lenoasă
 Par'că vrei s'o strângi de gât.
 La puterea ta cea mare
 Eu sunt gata a mă'nchină,
 Dar cu versuri nu-s în stare
 Totdeauna a cântă.

Îmi dai de subiect o roză
 Ce-ai găsit lângă-un pârâu ;
 Și îmi zici că nu e proză,
 Floarea pusă'n pieptul tău.
 Știu, iubită, că ca tine
 Alta'n lume n'oiu află ;
 Dar acuma, zău, nu-mi vine
 Pentru-o roză a cântă.

Zici că roza te încântă
 Ca și poezia mea,
 Că tu și pentru o plântă
 Poți iubire a aveà.
 Știu că eu nu pot preface
 Inima și firea ta,
 Deaceea, zău, nu-mi place
 Pentru roze a cântă.

Zici că roza pe tulpină
 Cu-un amor ți-o 'nchipuești
 Și deaceea prin grădină
 Întâlnirea mea dorești.

Oh! această poezie
S'o faci altora n'aş vrea,
Căci ar fi o nebulie
Şi-apoi nu ți-aş mai cânta.

Zici că roza lângă sine
Aveà un alb fluturaş ;
Oare, dragă, lângă tine
Nu erà vreun flăcăiaş ?
Oare nu te scormoleşte
Cugetul de-a mă trădà ?
Spune-mi, zău, căci oboseşte
Muza mea de-a mai cântà.

Zici că inima mea-ți pare
Cum că s'a răcit de tot
Şi că după-a mea schimbare
Să te mai iubesc nu pot.
De când ne-am văzut, iubită,
Pururea-mi vorbeşti aşà.
Dar o inimă răcită
Crezi că poate-a mai cântà ?

CĂLUGĂRIȚA

De când sunt la mănăstire,
Sunt mireasa lui Hristos.
Lângă-a lumii fericire
Duc un traiu foarte frumos.
Cu acel ce pătîmeşte
De amor compătînesc ;
Căci scriptura-mi porunceşte
Să trăesc şi să iubesc.

Prin post și prin rugăciune
Pe dohovnici îi împac.
Prin amor și fapte bune
Drumul către raiu îmi fac,
Însă fără fățarie
Eu amorul prețuesc ;
Căci scriptura chiar îmi scrie
Să trăesc și să iubesc.

Maica starița îmi cere
Suflet blând și cap plecat,
Al meu suflet vrea plăcere
Căci e tânăr și'nfocat.
Pentru ca să fiu ferice
Toate cele le'mplinesc,
Căci scriptura chiar îmi zice
Că ce-mi place să iubesc.

Legea-mi cere umilire,
Rassă, mantă, comănac.
Firea-mi cere mulțumire ;
Așa dar ce să mă fac ?
Eu nu știu ce voiu alege
Dar la toate mă unesc ;
Căci scris este chiar în lege :
Legea, vieața să iubesc.

Că oiu s'ajung o muceniță,
Este lucru prea văzut ;
Căci cu calda mea guriță
Eu sfinți pururea sărut.

La cel ce mă curtenește
Nu știu să mă 'npotrivesc,
Căci scriptura nu-mi oprește
Sfinții mei să nu-i iubesc.

Astea nu știu de-s păcate ;
Dar ceva dacă-am greșit,
Să dea seama despre toate
Cei ce m'au călugărit !
De junia ce-mi zâmbește
Trebui să mă folosesc
Și cum ea îmi poruncește
Trebuie ca să iubesc.

PĂRUL MEU ALB

Vrei să știi, o dragă fată,
De ce părul mi-a albit?
Și nu vrei să crezi odată
Că chiar am îmbătrânit ?
Tu nu crezi că pentru mine
Un an trece 'ntr'un minut,
Și că părul cel alb vine
Repede, nepriceput ?
Altfel, zău, iubita mea,
Eu păr alb nu aș avea.

Tu, în lumea asta mare,
Te-ai născut pentru plăceri.
Nu știi soarta celui care
E merit pentru dureri.

Nu știi câte simțiminte
A lui inimă-o lovesc ;
Nu știi câte eleminte
Vieața lui o răsboesc.
Altfel, zău, drăguța mea,
Păr alb omul n'ar aveà.

A ta'ntreagă fericire
Stă în lux și în amor.
Iar a mea cu osebite
Stă în soarta tuturor.
Asupritul de se plânge,
Eu îl plâng, ca el simțesc,
Patriotismul de se stinge
Eu în pieptu-mi îl nutresc.
Și dar crezi, iubita mea,
Că păr alb nu aș aveà?

Cum cânti tu de bună voie
Fantazii pe-al tău clavier,
Cânt și eu, dar de nevoie ;
Căci mi-e sufletu'n delir.
Văd pe unii că suspină
Sub tirani nesimțitori,
Și Moldova toată plină
De'mpilați și'mpălători !
Așà nu pot, scumpa mea,
Părul alb a nu-l aveà.

Cum tu râzi de sburdăciunea
Unui flutur ce-a sburat,
Eu rîd de deșertăciunea
Ce pe oameni a turbat.

Privesc cum prin desfrânare
Din zi 'n zi mai răi se fac,
Și că mai tot omul are
Câte-o boală fără leac.
Așa dar, iubita mea,
Cum păr alb nu aș aveà ?

De puteam și eu ca tine
Pentru tine să trăesc,
Gustând numai al tău bine
Fericirea-mi să găesc ;
De voiam să-mi fac un nume
Numai lângă-al tău amor
Și la relele din lume
De eram nesimțitor ;
Atunci numai, scumpa mea,
Părul alb nu l-aș aveà.

DORINȚA

Tinerică copiliță,
Cu flori roșii pe guriță
Și cu ochi încântători,
De cât ori la ce în lume
Eu gândesc la al tău nume
Zi și noapte dese ori.

Aș voi să șed cu tine,
Aș voi să șezi cu mine ;
Ce mai vieață, zău, ar fi !
Tu mi-ai face-o nebunie,
Eu ți-aș face o poezie,
Și vieața ne-ar zâmbi.

Iar când vreo suvenire
 De vreo nefericire
 Inima mi-ar turbură,
 Mâna ta ți-aș săruta-o
 Și-apoi dulce iar ți-aș da-o
 Pân'ce toște le-aș uita.

ZÎNTĂI APRILIE

Azi crezui că fără frică
 Cu minciuni m'oiu lăuda
 Și cu glume de nimică
 Pot pe toți a desfătă.
 Dar abiă am căscat gura
 Ca să spun câte ceva,
 Că îndată-mi găsesc ura,
 Și îmi zice cinevâ:
 Domnule, ia-ți seama bine,
 Eu văd că te legi de mine.

De am zis, precum se zice
 În zîntăi a lui April,
 Cum că țara e ferice,
 Deși mulți sunt în exil;
 Așa vorbă nu-i iertat,
 Chîr de am cuget curat.
 Polițaiul vine'ndată
 Și îmi zice'nfuriat:
 Domnule, ia-ți seama bine,
 Te mai uită și la mine.

Dacă-am zis că oarecare
Deputat nu știe'a scri
Și că merge'n adunare
Numai pentru a subscri;
Cel întâiu ce mă'ntâlnește
Mi se uită mânios
Și în cale mă oprește
De îmi zice furios:
Domnule, ia-ți seama bine,
Nu te tot legă de mine.

De am zis cum că țaranul
De arendași este'mpilat,
Și că de-asupriri sârmanul
Nu mai poate fi scăpat;
Denunțat mă văd îndată
Ca hoț, ca turburător;
Și cu gura înpumată
Mă'ngrozește-un dregător
Domnule, ia-ți seama bine
C'oiu băga pe dracu'n tine.

De am zis că'n tribunale
Sunt judecători coțcari,
Care știu luă parale
Și rușfeturi cât de mari;
Mă trezesc că-mi cade'n spate
Un proces neașteptat
Și mă văd pe nedreptate
Osândit și desbrăcat;
Și îmi zice oarecine:
Te mai legi de-acum de mine?

De am zis cum că cutare
Damă are-amorezați,
Și că tot copilul are
Câte doisprezece tați;
Mândrulița cea șireată
Leșină de șapte ori
Și-a ei patimă'nfocată
Mi-o arată cu fiori:
Ah, ingraturile, văd bine
Că-ai să mă omori pe mine.

Ce păcate, ce păcate!
Să n'aibi cap ca să vorbești,
Măcar azi, când sunt iertate
Minciuni, glume și povești.
Fapte rele, fapte bune,
În deșert să spun voesc.
Adevăr, minciuni, de-oîu spune,
Tot beleaua îmi gădesc.
Bine, fraților, prea bine!
De-acum voiu vorbi de mine.

VRAJITOAREA

Spune-mi, oarbă vrăjitoare,
Cine-s eu și ce voesc ?
— Ce, copile, crezi tu oare
Că eu nu pot să-ți vrăjesc ?
Deși n'am ochi, dar văd bine
Că ești tânăr, nalt, smolit,
Și că păru'n cap la tine
Fără timp a înflorit.
Te văd astfel, fătul meu,
Cum te vede Dumnezeu.

Dar ia spune-mi, vrăjitoare,
Care e ursita mea ?
— A vărsă în veci sudoare
Și a duce vieață grea.
A cântă în loc de-a plânge
Asuprirea tuturor,
Și a nu putea a-ți stinge
Din piept înfocatul dor.
Te mângâie, fătul meu,
Aibi credință'n Dumnezeu.

Spune-mi: știi tu, vrăjitoare,
Ce doresc în vieața mea ?
— Dorești lucruri nu ușoare
Care nu le vei vedea.
Răutățile în lume
Au mult încă a domni ;
În deșert cu-a tale glume
Tu te cerci a le stărpi.
Dar tu cântă, fătul meu,
Așa cere Dumnezeu.

Spune-mi, bună vrăjitoare,
 Ce se-arată'n drumul meu ?
 — O furtună trecătoare,
 Și apoi un curcubeu
 Vestitor de fericire,
 Care va încunună
 Pe Români când în *unire*
 Țară mare vor formă.
 Ține-ți drumul, fătul meu,
 Că-ți ajută Dumnezeu.

Spune-mi, dragă vrăjitoare,
 Cevă despre viitor.
 — Viitoru-i ca o floare
 Intr'un pom neroditor.
 Roadă ei, cine o știe
 De va fi bună sau rea ?
 O feriți de vijelie
 De vreți a gustă din ea.
 Viitorul, fătul meu,
 E umbrit de Dumnezeu.

Spune-mi, te rog, vrăjitoare,
 Cevă despre-amorul meu.
 — Știu prea bine că te doare,
 Însă n'am ce-ți face eu.
 Mândrulița te-amăgește
 Și'n curând te va lăsa,
 Căci un altul pismuește
 Dulcea fericire-a ta.
 Dă-mi bacșișul, fătul meu,
 Și te du cu Dumnezeu.

NOROCUL

Cine bate la portiță ?
Toc! toc! toc! ce aud eu ?
Tu ești, dragă copiliță ?
Tu ești, îngerelul meu ?
«Ba nu, nu, eu sunt norocul.
Viu ca să te fericesc.
Azi te caut în tot locul
Și abia mi te gădesc.»
— A! noroace, cată bine.
Poate nu mă cați pe mine.

«Nu mă'nșel eu niciodată.
Versul tău mi-e cunoscut,
Deși fața ta ciudată
Niciodată n'am văzut.
Azi un nătărău, om mare,
Tot de mine favorit,
Imi spuneă că nimeni n'are
Al tău talent osebit.
— A, noroace, cată bine.
El n'o fi vorbit de mine.

«Aud c'a ta conștiință
Patimile n'o răpesc.
Doresc s'avem cunoștință ;
Pe poeți eu îi iubesc.
Am nevoie de o odă
Pentr'un domn, al meu iubit.
Fă-mi-o cum e mai de modă
Și te-oiu face fericit.»
— A, noroace, mergi cu bine,
Nu fac ode pentru tine.

«De! de! de! eu știu prea bine
 Cugetele ce preț au.
 Omuleni ca de-al de tine
 Mulți pe ghiață eu îi dau.
 Cumpărarea și vânzarea
 Multă lume-au speculat!
 În deșert tu faci cercarea
 Singur să rămâi curat.»
 — A, noroace, mergi cu bine.
 Nu mă cumperi tu pe mine.

«Dar deschide-mi gura, drace
 Eu voesc să te sărut.
 Azi am gustul a te face
 Om în lume cunoscut.
 Știi că fără mine'n lume
 Omul este ne'nsemnat;
 Glorie, mărire, nume,
 Oamenilor eu le-am dat.»
 — A, noroace mergi cu bine.
 Astea nu sunt pentru mine.

«Mă duc, dar să știi, copile,
 Că mult ai să te căești.
 În a tale scurte zile
 Noroc nu mai întâlnești.
 În veci n'ai să aibi avere,
 Posturi, ordine, onori;
 În veci o să simți durere
 Ca cei mai mulți muritori.»
 — A! noroace știu prea bine
 Că tiran ești pentru mine.

ANUL NOU

Astăzi anul se'noește
Cu-ale patriei dorinți.
Vârsta noastră propășește
Și noi tot în suferinți!
Anii trec, vieța trece,
Să fim dar cu sânge rece!
Anul vechiu să-l blestemăm
Iar pe cel nou să-l urăm.

Anul vechiu, bogat în rele,
Dacă ne-a învăluit,
Dacă multe nevoi grele
Peste țară au venit;
Anul nou ne măgulește,
Nevoi nouă ne gătește.
Anul vechiu dar să-l uităm
Iar pe cel nou să-l urăm.

Anul vechiu în adunare
Dacă-a a avut opozanți,
Anul nou nici unul n'are,
Acum toți sunt delitanți
Ce nu știu a se opune
Dar știu dormi de minune.
Așa dar să nu uităm
Anul nou ca să-l urăm.

Anul vechiu dacă'n amoruri
Mințile ni le-a stricat,
Dacă ale noastre doruri
De drăguțe s'au trădat;

Anul nou ne mântuește,
 Coarne nouă ne gătește.
 Anul vechiu dar să-l uităm
 Iar pe cel nou să-l urăm.

Anul vechiu prin tribunale
 Dacă drepturi ne-a vândut,
 Dacă'n vânțurile sale
 Adevărul l-a cernut ;
 Anul nou ne dă cu milă
 Nouă codică civilă.
 Așa dar să tot sperăm,
 Anul nou să-l tot urăm.

Urați anul nou cu toții
 Doar vom fi mai fericiți ;
 Doară vom scăpa de hoții
 De guvern îngăduiți.
 O dreptate și-o frăție
 Doar ne-o scoate din sclavie.
 Anul vechiu să-l blestemăm
 Iar pe cel nou să-l urăm.

PE ALBUMUL UNEI COPILE
 DE ȘASE ANI

Fie ca ursita care
 Impărțește lumii dar
 Să-ți dea partea cea mai mare
 Și mai dulce de nectar !

Fie ca amorul care
 Te'n cunună depe-acum,
 Când vei crește și-i fi mare
 Să-ți aștearnă flori pe drum!

Fie ca virtutea care
 Prețuește maica ta,
 În simțiri cu'mbelșugare
 Să-ți reverse čupa sa!

Copiliță, fii ferice
 Cât părinții tăi doresc!
 Ești prea mică; nu-ți pot zice
 Că te-ador sau te iubesc.

S B O R U L

De m'aș face-o păsărică
 Eu prin nouri aș umblă.
 Cu puterea mea cea mică
 Vânturi iuți aș despica,
 Și de ce m'aș înălța
 Tot mai tare aș sbură.

Eu m'aș duce pân' la lună,
 Cu luceferi m'aș jucă
 Și cu stelele împreună
 Pe Carpați m'aș legănă;
 După aceea n'aș mai sta
 Ci mai tare aș sbură.

Râuri, mări, și țări streine
 Chiar ca gândul le-aș umblă ;
 Iarnă n'ar fi pentru mine,
 Căci oriunde aș vără,
 Cuibușorul mi-aș află ;
 Și-apoi iarăși aș sbură.

Pe câmpiile n'florite
 Între flori m'aș adăpă,
 Și 'n dumbrăvile n'verzite
 Cu-alte pasări aș cântă ;
 Și puțin m'aș răsufală,
 Și-apoi iarăși aș sbură.

La fereastra scumpei mele
 Toată noaptea aș cântă,
 Până când din visuri grele
 Pieptul ei ar resăltă,
 Și-apoi când s'ar deșteptă,
 Aș privi-o și-aș sbură.

Pentru cela ce'n sclavie
 Iși petrece vieța sa,
 Cu o dulce melodie
 Mângâiere eu i-aș da ;
 Dorul său l-aș alină
 Și-apoi iarăși aș sbură.

A tiranilor simțire
 Prin cântări m'aș încercă
 S'aduc la compătimire
 Și să-i fac a se'ndreptă ;
 Iar de nu, i-aș blestemă,
 I-aș lăsa și aș sbură.

În frumoasa Românie
 Cuibul meu mi-aş aşeză
 Şi cu cânteci de frăjie
 Fericire-aş revărsă ;
 Şi când ţara bine-ar sta,
 Cu-al meu suflet aş sbură.

PRIVIGHETOAREA

O, privighetoare,
 Dulce cântătoare
 A lui Dumnezeu !
 Cânti tu de plăcere
 Sau dai mângâere
 Sufletului meu ?
 Plângi tu cu suspine,
 Sau mă 'ngâni pe mine
 Care plâng mereu ?
 O, privighetoare, cântă, nu 'ncetă ;
 Căci acel ce plânge te va ascultă.

Nu cumvâ în lume
 Este vreun scump nume
 Care tu-l doreşti ?
 Nu cumvâ amorul
 Patima şi dorul
 Şi tu le simţeşti ?
 Nu cumvâ ca mine
 Pentru oarecine
 Şi tu pătimeşti ?
 O, privighetoare, cântă nu 'ncetă ;
 Cel ce pătimeşte simte soarta ta.

Neagra colivie
 Îți însuflă ție
 Melodia ta ?
 Stelele te'ncântă ?
 Luna te descântă ?
 De mai poți cânta ?
 Eu, acela care
 Gem de subjugare,
 Nu mai pot cânta !

O, privighetoare, cântă, nu 'ncetă ;
 Poate vreodată de jug vom scăpa.

Tu n'ai libertate,
 Eu nu am dreptate ;
 Oare cum trăim ?
 Tu în patimi grele,
 Eu în chinuri rele ;
 Cum de nu murim ?
 Ce ne mai rămâne
 De azi până mâine
 Ca să mai dorim ?

O, privighetoare, cântă, nu 'ncetă ;
 Să avem sperață, poate vom scăpa.

Un Român ascultă
 Cu durere multă
 Armonia ta.
 El prea bine știe
 Că din colivie
 Tu vrei a scăpa ;
 Căci și el dorește
 Lanțul ce-l trudește
 Să poată sfărma.

O, privighetoare, cântă nu 'ncetă.
 Cântând, de durere ne vom alina.

O, privighetoare !
 Fă-te rugătoare
 Către Dumnezeu.
 Prin a ta cântare
 Spune-i cu 'nfocare
 Că lanțul e greu ;
 Că Românul plânge
 Cu lacrimi de sânge
 Pentru dreptul său.

O, privighetoare, cântă, nu 'ncetă ;
 Dumnezeu, de este, dreptul ne va da.

DORUL ȚARII

De ara mea departe
 Impins de vântul greu,
 De-a soartei crudă parte
 Mă plâng lui Dumnezeu.
 Plăcerile cu mine
 De fel nu se 'nvoesc,
 Mereu să strig îmi vine :
 O, țară, te doresc !

Nesuferit mi-e vântul
 Ori de-unde mi-ar veni,
 Uscat și sec pământul
 Străin îmi pare-a fi.
 A țării mândre sâhuri
 Prin vis când le privesc,
 Mă scol, strig în suspinuri :
 O, țară, te doresc !

O, dulce, mândră țară,
Ce zile te-au găsit!

. . . . .
De suflet te-a lipsit.
Al tău suflet în lume
Sunt cei ce te iubesc
Și strigă la-al tău nume:
O, țară, te doresc!

În mânilor tirane
Tu zilele-ți petreci
Și în cumplite rane
Durerile-ți îneci.
Aleșii tăi suspină,
În lume rătăcesc,
Și inima le-i plină
De țara ce doresc.

Pe amărîta-ți cale
Sunt așternute flori
Și 'n sânurile tale
Tu ai triste comori...
Pe toate le visează
Cei ce te părăsesc
Și strigă când oftează:
O, țară, te doresc!

Dar Dumnezeu e mare!
Și timpuri vor veni
Când lanțul tău cel tare
De sine s'a zdrobi.

Pe cer încă lucește
Luceafăr românesc.
Românul tot trăește,
O, țară, ce doresc!

MARIREA STRAMOȘILOR

Unde-s timpii de mărire
Ai strămoșilor Români
Ce muriau cu fericire
Răsbunându-și pe *păgâni*?
Dragi copii ai României,
Voi ce poate ați uitat
Că pe câmpii bătăliei
Moșii voștri au picat!
Ascultați cum spun bătrânii
Că erau pe-atunci Români.

Când ordiile tătare
Năzuiau a ne călcă
Și-ale noastre sfinte-altare
Se cercau a le prădă
Se sculau cu mic cu mare
Moșii noștri și-i goniau,
Căci a patriei scăpare
Le da suflet și'nvingeau.
Așa, zău, spuneau bătrânii
Cum că se băteau Români.

Erau domni Români odată
Tari ca niște împărați,
Căci cu inima curată
Cârmuiau pe ai lor frați.

A Cazacilor trufie
 Multe ori au înfruntat
 Și a Leșilor mândrie
 Dese ori au rușinat.
 Căci pe-atunci ne spun bătrânii,
 Erau bravi și tari Românii.

Ștefan Vodă eră mare,
 Orice dușmani respingeă;
 Iar Mihai Viteazul tare:
 Nime 'n lume nu-l băteă.
 Chiar păgânii în uimire
 Vitejia le-admirau,
 Și râvnind a lor mărire
 Umiliți se rușinau.
 Sub așă Domni, spun bătrânii,
 Că minuni făceau Românii.

Mănăstirile zidite
 De pe-atunci mărturisesc
 Tot învingeri împlinite
 De poporul românesc.
 Iar movilele 'nălțate
 Peste dealuri și câmpii,
 Spun că-acolo-s'îngropate
 Corpuri chiar de dușmani vii.
 Căci pe dușmani, spun bătrânii,
 Pururea-i băteau Românii.

Tot Românul 'n bătălie
 Numele își căută,
 Și după-a sa vitejie
 Boieria căpătă.

Nu 'mpilă frate pe frate,
Sub cuvânt că e boier,
Și domniă sfânta dreptate
Pre pământ ca și în cer.
Zău, așa ne spun bătrânii
Că erau pe-atunci Români.

Arma, crucea și dreptatea
Inimile 'nsuflețiau.
Neatârnarea, libertatea,
Toți goniau sau toți muriau.
Eră sacră datorie
Pentru țară-a se luptă,
A se duce 'n bătălie
Și-al său sânge a vărsă.
Așa, zău, ne spun bătrânii
Că credeau pe-atunci Români.

Mii de mii de ani de-ar trece
De amar și de nevoi,
N'or putea ca să înece
Suvenirile din noi.
Căci strămoșii din morminte
Noaptea 'n visuri ne șoptesc,
Și-a lor șoapte rămân sfinte
In poporul românesc.
Și precum ne spun bătrânii,
Vor mai fi încă Români.

RÂNDUNELELE PROSCRISULUI

Mândre, negre rândunele,
 Ce sburați în jos și 'n sus?
 Au din sânul țării mele
 Vreo știre mi-ați adus?
 Vai, un an acuma trece
 De când țara n'am văzut;
 Și-am iernat în climă rece
 Și reci vânturi m'au bătut!
 Sburați, mândre rândunele,
 Cântați cântecele mele.

Ați văzut voi a mea țară?
 Pe-acolo voi ați venit?
 Nu-i pe-acolo primăvară
 Că pe-aici v'ați rătăcit?
 Vai, pe-acolo nu e bine,
 De-aceea ați emigrat!
 Ați fugit și voi ca mine
 De ochi răi ce v'au trădat!
 Sburați, mândre rândunele,
 Urmați pașii muzei mele.

Ați văzut voi a mea casă?
 Cuibul vostru nu-i sfărmat?
 De sub streșina-mi umbroasă
 Nimeni nu v'a alungat?
 Vai, căsuța mea-i pustie,
 Vădov este patul meu!
 Eu, fugit de tiranie,
 În străini trăesc cu greu.
 Sburați, scumpe rândunele,
 Plângeți plângerile mele.

Ați văzut acolo 'n țară
Ai mei frați, amici, surori,
Ce ca voi în timp de vară
Sburau peste câmpi cu flori?
Vai, m'or fi plângând pe mine,
Căci și eu am fost iubit;
Și 'ntre buni am trăit bine,
Căci la toți bine-am dorit.
Veniți, mândre rândunele,
Sorbiți lacrimile mele.

Ați văzut a mea grădină
Unde-odată mândra mea
A plăcerii cupă plină
Cu plăcere mi-o 'ntindea.
Ah! a mândrei suvenire
Al meu suflet a umplut
Și trecuta fericire
În venin s'a prefăcut!
Sburați, mândre rândunele,
Duceți visuri mândrei mele.

Sburați, mândre rândunele,
Și de mergeți înapoi,
Spuneți patimile mele
La cei ce vă văd pe voi.
Urări dulci de fericire
Celor care m'au iubit!
Cuget drept și mulțămire
Celor ce m'au prigonit,
Cale bună, rândunele,
Duceți suflet țării mele.

MUZA ȘI POETUL

O, copil al cugetării,
 O, amice-al încântării,
 O, poet făr' de cunună,
 Ce nu ai tu voie bună?
 Ce-ai svârlit tu acea liră
 Care piepturile 'nspiră?
 Ce simțire geme'n tine
 Care o ascunzi de mine?
     O, poete, nu uită,
     Cântă: asta-i legea ta.

Nu vezi tu natura sfântă
 Care sufletele 'ncântă;
 Colo holde roditoare,
 Colo râuri curgătoare,
 Colo fluturi juni ca tine,
 Colo flori și mii de-albine,
 Colo mai departe-un munte
 Care poartă ierni pe frunte?
     O, poete, lira ta
     Oare nu va mai cântă?

Nu vezi tu pe cea câmpie
 Turma care-ți place ție,
 Oile ce pasc sberând
 Mieii care fug sburdând;
 N'auzi tu cum păstorașul
 Intonează fluerașul,

N'auzi cănele ce latră
Lângă-a turmei sale vatră?
O, poete, de-ai cânta,
Un păstor s'ar încânta.

N'auzi tu cântări frumoase
Și concerte-armonioase?
Vesela privighetoare
Nu te 'ndeamnă să cânți oare?
Nu-ți aduce suflet ție
Mult voioasa ciocârlie?
Au e stins focul în tine
De nici nu m'ascuți pe mine?
O, poete, muza ta
Până când va suspină?

Nu te'ncânți tu de copile
Care 'ncep a dori zile;
Care'n sânuri simțesc doru
Fără-a ști ce e amorul?
A lor nevinovăție
Nu-i destulă poezie
Pentru cela ce'n simțire
Poartă o dumnezeire?
O, poete, de-ai cânta
Mândra ta te-ar coronă.

Astfel muza întristată
Cu-un poet vorbiă odată.
Dar poetul plânge, tace,
El nu știe ce va face;

El se teme că-a sa țară
Este aproape ca să piară,
Deși are suflet mare,
Dar să cânte nu e-în stare.
În deșert muza-l certă
Căci poetul nu cântă.

ADIO LA BUCOVINA

Omagiu familiei Hurmuzaki

O, dulce Bucovină, te las și încă-odată
Mă'ntorc cu întristare și țărna ta sărut.
Eu mă despart de ține cu inima curmată
De-atâte suvenire ce pieptul mi-au umplut.

Nu este istoria ce-mi vine-acum în minte ;
Eu uit acuma toate ce știu și-am auzit.
Eu nu mai cânt eroii ce ai tu în morminte,
Nici tristele lor oase ce-acum au putrezit.

Nu plâng eu templuri sacre de dâșii înălțate
Spre binecuvântarea lui Dumnezeu cel bun ;
Nici triste monumente de secolii ruinate
Ce gloria română acuma încă spun.

Românii știu prea bine că țărmurile tale
De multe ori pe Ștefan cel Mare-au legănat ;
Căci vechea capitală peste-a Sucevei vale
Și-acum șoptește, imnuri ce Ștefan a cântat.

Triumfele române și gloria trecută,
O, nu, nu, nu le uită poporul românesc.
De-or fi sub orice juguri, de-or fi cu gura mută,
Bătrânii le vor spune la pruncii care cresc.

Când ora mântuirii va mai suna odată,
Când tuciul libertății semnalul va mai da,
Va ști, va ști Românul să-și șteargă a sa pată,
Și-atuncea, ca și-acuma, poetul va cânta.

Nu plâng eu nici ursita ce prin diplomație
Te-a smuls de lângă muma ce-odată ai avut.
Acum și tu cu lumea scăpași de-o tiranie
Ce-avea de plan să facă poporul tău pierdut.

De-acum se schimbă timpii, și în viitorime
Dreptatea, libertatea, protectori vor afla.
Pe tine, Bucovină, nu te va plânge nime,
Un viitor ferice e scris în cartea ta.

Naționalitatea, care-ți eră răpită,
Acuma se deșteaptă; și tinerii tăi fii
La gloria română, de ani înăbușită,
Gândind, și-aduc aminte că ei sunt încă vii.

Eu plâng, o Bucovino, căci îmi aduc aminte
Că pe-ale tale țarmuri am plâns de multe ori;
Am plâns după-a mea țară cu lacrimi fierbinte,
Căci o vedeam sub jugul de-atâți apăsători.

Moldova, bântuită de-un timp fără de lege,
 Mă alungă din sânu-i și'n lume-am rătăcit;
 Și, cum un flutur locul pe-o roză își alege
 Așa și eu în tine un leagăn mi-am găsit.

Ah! cincisprezece secoli — căci secoli mi se pare
 Că-a fost fiecă lună trecută în dureri —
 Nu mi-am văzut părinții ce iar cu întristare
 În țara lor, sărmanii, ei n'au gustat plăceri.

Copil fără de mumă, aveam eu frați a plânge
 Și mulți amici ce poate ca frații mă iubiau;
 Sărman svârlit în lume, cu lacrimi de sânge
 Priviam nefericirea acelu ce cerșia!

Român curat la suflet, a țării mele soartă
 Plângeam întru suspine, plângeam neîncetat.
 Plângeam, plângeam poporul care-l vedeam că poartă
 Atâtea lanțuri grele ce l-au martirizat.

Plângeam ființe scumpe de moarte secerate
 Al căroră adio, vai, n'am putut lua.
 Plângeam din curăție familii întristate
 De secerea holerei ce țara-mi svântură!

Plângeam! Și cine oare mă ascultă pe mine?
 Cu care mângâiere durerea-mi s'alină?
 O, dulce Bucovină, de nu eram în tine,
 Ce-aș fi făcut eu oare? Ce zile m'așteptau?

Când vântul de amiază bătea, simțiam că vine
Cu dulcele adio acelor ce iubiam;
Eu auziam o șoptă care venia la mine
Dela aceea care în visuri o doria.

Când vreo păsărică venia în primăvară,
Eu o 'ntrebam de știe ceva din țara mea;
Aflam o mângâiere la patima-mi amară,
Cuvinte de speranță credeam că-mi spune ea.

Iar când durerea, dorul, mă alungau din lume
Și mă ducea 'n ascunsuri să plâng nemângâiat,
Când m'apucă 'n deliruri, dureri fără de nume,
Când pieptu-mi de suspine pareă că-i sfâșiat;

Atunci, atunci, ah, doamne, ce dulce suvenire!
Putea-voiu să uit oare? O! nu, nu voiu uită...
Mă urmăria pe mine chiar o dumnezeire
Ce nu lasă un suflet de tot a desperă.

Vedeam ca 'n panoramă, vedeam pe lângă mine
Părinți, amici ce cerul din cer mi-i trimitea;
Simțiam pe nesimțite că-mi pier orice suspine,
Și om fericite-o clipă ursita mă făcea.

Erau ființe scumpe cu suflete de îngeri,
Ce cu-ale mele patimi mult au compătimit;
Care-au privit cu lacrimi la ale mele plângeri
Și toată-a mea durere cu vorbe-au măgulit.

Erau bătrâni ce 'n lacrimi scăldau a mea simțire,
 Patriarhale case lăcașul lor eră.
 Părinți cu simpatie afla 'n nenorocire
 Acel ce pierdeà toate, și chiar pe muma sa.

Erau copii cu suflet, cu inimă înălțată,
 Care sperau ca mine un dulce viitor ;
 Care plângeau cu mine o patrie lăsată
 In voia întâmplării, pe-un drum suferitor.

O, nu se uită lesne minutele acele
 Ce-mi străpurtau ființa pe regiuni cerești ;
 Când eu cu a mea soartă, cu patimile mele,
 Eram ca o nălucă în munci diavolești.

Adio, Bucovină, te las, și încă-odată
 Mă 'ntorc cu întristare și țărna ta sărut.
 Eu mă despart de tine cu inima curmată
 De-atâtea suvenire ce pieptul mi-au umplut.

POETUL ȘI MUZA

Mă 'ndemni să cânt, o, muză !
 Ziți să cânt cum am cântat,
 Și să uit că pe-a mea buză
 Amărimea s'a jucat ?
 Dar nu mă întrebi, iubită,
 Oare am putut uita
 Vijelia cea cumplită
 Ce speranțele-mi sfărmă ?
 Și crezi tu că de-aș cântă,
 Cinevâ m'ar ascultă ?

Tu prezici pentru-a mea liră
Viitorul aurit,
Dar nu vezi cum se respiră
Timpul cel nefericit?
Lanurile pentru mine
Nu au loc, nici le doresc ;
România să stea bine
Eu la alta nu gândesc.
    Dar crezi tu că de-aș cânta,
    Rău 'n bine s'ar schimbà ?

Ce-mi arăți munții cu turme
Cu fetițe și păstori ?
Nu vezi că eu calc pe urme
Unde-acum nu mai sunt flori?
Nu vezi florile-abătute
De al Nordului vânt greu,
Și speranțele pierdute
Cum ne sfâșie mereu ?
    Și dar crezi că de-aș cânta,
    Soarta lumii s'ar schimbà ?

Zici că patria nu piere.
O, nu, nu ! o știu și eu.
Ba ea încă drepturi cere,
Căci ea crede 'n Dumnezeu.
Dar știi că ideia vine
Ca un fulger din senin
Și aruncă în suspine
Pe cel ce-are doru 'n sân.
    Și crezi tu că de-oiu cânta,
    Fericirea îi voi da ?

Zici că România are
Pe cer încă steaua sa.
Da, o știu... și mie-mi pare
Că de-acum ne-a lumină.
Mumele române toate
O arată la copii,
Și copiii nu se poate
Să n'o arate la-ai lor fii.
Dar crezi că de n'oiu cântă,
Steaua-i s'ar întunecă?

Muza pe poet ascultă
Și 'ncetează de-a-l certă;
Iar poetul cu mai multă
Poftă 'ncepe a strigă:
Românie, Românie,
Mult ai tu să lancezești,
În această agonie
Întru care te găsești?
Muză, muză, nu 'ncetă
Pe Români a-i deșteptă!

GUGETAREA

Când sunt în singurătate
Mult îmi place-a mă lăsa
Pe un jeț lăsat pe spate
Și ciubucul a fumă.
Lumea toată-atunci îmi pare
Cum că fața și-a schimbat.
Atunci zic: o, cugetare,
Leagănă-mă ne'ncetat.

Din ciubuc când se ridică
Fumu 'n nouri rotitori
Și se pierde ca nimică,
Ca un râs între plânsori...
Vieață, nume, soartă, stare,
Toate 'n fum atunci le-am dat!
Tot așa, o, cugetare,
Leagănă-mă ne'ncetat.

Valurile tinereții
Printre care am trecut,
Supărări ale vieții
Care am sau am avut,
Atunci nu mai sunt în stare
Să mă ție întristat...
O, tu, dulce cugetare,
Leagănă-mă ne'ncetat.

La ureche îmi șoptește
Nu știi cine 'ncetișor,
Și îmi spune că trăește
Scumpa vieață ce ador.
România 'n deșteptare
Din somn par'că s'a sculat.
O, frumoasă cugetare,
Leagănă-mă ne'ncetat.

Prin auz mi se strecoară
Câte-o rimă ce-am pierdut,
Și suspinurile-mi sboară
Ca un vânt care-a trecut.
Muza mea ce moarte n'are
Ca din morți s'a deșteptat...
O, cerească cugetare,
Leagănă-mă ne'ncetat.

Chiar amorul par'că-mi zice
Că deși m'a părăsit,
Tot prin el voi fi ferice
Și că am să fiu iubit.
O copilă mândră pare
Că din vis m'a deșteptat...
O, prea dulce cugetare,
Leagăna-mă ne'ncetat.

LA MORTEA LUI PETRU CAZIMIR

Plângi, o muza mea română!
Petru Cazimir e mort!
A ursitei crudă mână
L-a dus la al morții port!
Blestemă orice durere,
Fugi de orice trist delir,
Dă la toți o mângâiere,
Însă plângi pe Cazimir.
Aideți frați, aideți surori,
Pe mormânt să-i punem flori.

Plângeți, frați, cu lăcrămare
Pe-acest june ce-a murit,
Pe-acest om ce fiecare
Cunoscându-l l-a iubit.
El eră pentru toți frate,
El virtuții se 'nchină,
Patimă sau răutate
El în suflet nu purtă.
Veniți frați, veniți surori,
Pe mormânt să-i punem flori.

Plângi, o patrie iubită,
Plângi pe-un fiu iubit al tău,
Carele 'n a ta ursită
Credeà ca în Dumnezeu.
Demn erà 'el pentru tine.
A sa inimă băteà
Numai pentru al tău bine,
Căci pe tine te iubià.
Aideți frați, aideți surori,
Pe mormânt să-i punem flori.

Plângeți toți care-l cunoașteți,
Plângeți cei care-l stimați;
Plângeți, prunci care vă nașteți
Și voi, mume ce-i purtați!
Cazimir cu bărbăție
Pentru școale se luptà,
El dorià ca toți să fie
Vrednici de patria sa.
Veniți frați, veniți surori,
Pe mormânt să-i punem flori.

Plângi și tu, societate,
Ce ai lipsă de bărbați
Cu curaj, cu fermitate,
Pentru viitor chemați.
Cazimir erà modelul
Pentru tineri și bătrâni,
Cazimir erà inelul
Lanțului de buni Români.
Aideți frați, aideți surori,
Pe mormânt să-i punem flori.

Plângi și tu, moarte turbată,
 Dacă poți să te căești,
 Dacă voia-ți blestemată
 N'ai putut să-ți stăpânești ;
 Cazimir erà o floare
 Care nu a meritat
 Să o smulgi cu necruțare
 Depe-un țărnm nevinovat.
 Veniți frați, veniți surori,
 Pe mormânt să-i punem flori.

LACRAMILE

M'ai văzut plângând, iubită, ca răspuns la-al tău suspin.
 Te-am văzut și eu pe tine lăcrămând pe al meu sân.
 Plâns-am amândoi deodată, fără-a ști de ce am plâns.
 Indoiala și amorul par'că sufletul ne-au stins.
 Știi tu însă, mândruliță, dulce inger ce iubesc,
 Ce fel plângerile noastre între sine diferesc ?
 Lacrămile tale, dragă, sunt ca roua depe flori.
 Roua sau e plânsul nopții, sau e lacrimă de zori,
 Totuși răcorește floarea ce de soare a 'ngălbenit,
 Și-atunci floarea își ridică capul său întinerit.
 Lacrămile-ți, ca și roua, ades poate se streacor
 Fără ca în al tău suflet să se miște vreun dor.
 Un capriț, o fantazie, fără a te turburà,
 Sunt în stare a te face deodată-a lăcrămă.
 Lacrămile mele însă, scumpa mea, de alt fel sunt.
 Ele nu se scurg ca roua, nu curg fără de cuvânt.
 Ele 'n pieptu-mi stau ascunse și de inimă-mi se țin
 Ca rășina ce se află într'un brad sau într'un pin.

Fierul trebui să lovească arborul în scoarța sa
Și atunci rășina 'ncepe ca fântâna-a picură.
Foc de patimă cumplită trebui în inima mea,
Pentruca să fie 'n stare lacrămile a-mi cădeà.

Măine, poimăine, iubită, alt om poate vei iubi...
Știu, căci astfel este lumea, și din ea nu poți ieși.
Dar când vreodată, dragă, la Ceahlău te vei uita,
Și la brazii ce se cearcă chiar cu cerul mâna-a-și da,
Să-ți aduci atunci aminte că odată un bărbat
Cărui tu jurai credință, pentru tine-a lăcrămat.

URANGUTANUL

Intr'o mare colivie,
Un faimos urangutan
S'a 'ntâmplat în Iași să vie
Purtat de un șarlatan.
De cei ce mergeau să-l vază
El neîncetat râdeà ;
Și, deși erà sub pază,
Către privitori ziceà :
«Oare pe acest pamânt,
Oameni sau maimuțe sunt ?»

«Cum maimuțele se 'ncearcă
Pe noi a ne imită,
Tot așa și ei se cearcă
Cu păpuși a semănà.

Depe port, depe purtare,
 Dela mare pân' la mic,
 De mă uit la orișicare,
 Imi tot vine ca să zic :
 Că cum văd pe-acest pământ
 Oamenii maimuțe sunt.

«Unii vor Franțezi să fie,
 Alții Nemți și alții Ruși ;
 Și nici nu voesc să știe
 Că sunt chiar niște păpuși.
 Unii spun fără rușine
 Că sunt viță de Romani,
 Deși eu îi văd prea bine
 Că nu-s nici urangutani.
 Așa oameni pe pământ
 Maimuți pot să zic că sunt.

«Limba lor națională
 Unii văd că n'o vorbesc.
 Ba spun încă că în școală
 De prisos o socotesc.
 Și ca limba lor frumoasă,
 Câtă lume am umblat,
 Altă limbă-armonioasă
 Nicăieri n'am ascultat.
 Așa oameni pe pământ,
 Zău, maimuțe zic că sunt.

«Văd femeile 'nvelite
 Cu voaluri peste ochi.
 Nu știu, sunt sulimenite
 Și le-i teamă de deochi ?

Nu știu, oare le-i rușine
Fața 'n lume-a-și arătă,
Sau cred că sub voal mai bine
Pot bărbații a-și trădă.
Zău, maimuțe pe pământ
Și femeile-aici sunt.

«Văd în haine strălucite
Cum câțivă se lăfăesc,
Când în sdrențe umilite
Cei mai mulți se tăvălesc.
Of! acum mi-aduc aminte
Că sunt sclav în cușca mea,
Căci îmi șade înainte
Soarta bună, soarta rea.
Dar zic că pe-acest pământ
Oamenii maimuțe sunt.

ANUL NOU

Anul nou cu nerăbdare
Toți dorind îl așteptăm.
Unul pe-altul fiecare
Ne'ntâlnim și ne urăm.
Iată plec și eu acuma
Țara mea a o ură.
Serios, fiindcă gluma
Pe mulți poate supără.
Mânați, măi,
Strigați,
Frați,
Hăi! hăi!

Să dea Dumnezeu cel tare
 Pân' la anul viitor
 Să văd un coșar mai mare
 La bietul locuitor.
 Și jandarmul să nu vie
 Ca să-l bată 'n casa sa,
 Iar posesorul să fie
 Oprit de a-l încărcă.
     Mânați, măi,
     Strigați,
     Frați,
     Hăi! hăi!

Să dea Domnu 'n tribunale
 Tot mai buni judecători,
 Să nu se mai ia parale
 Depe la jăluitori.
 Interesul să lipsească
 Și hatârul dintre toți
 Și apoi să se fălească
 Că sunt nobili patrioți.
     Mânați, măi,
     Strigați,
     Frați,
     Hăi! hăi!

Să dea Domnul bune școale
 Să se facă 'n acest an
 Pe la sate și ocoale
 Pentru fiii de țaran.
 Ca să știe și țaranul
 Cât bir se cuvine-a da,
 Câte zile are anul
 Și ce clacă a lucra.

Mânați, măi,
Strigați,
Frați,
Hăi! hăi!

Să dea Domnul ca stosarii
Să 'nceteze de-a jucă,
Sau să iasă ca tâlharii
Pe la drumuri a prădă.
Să se puie dare mare
Pentru cărțile de joc,
Și o dreaptă înfrânare
Pentru cei ce vor noroc.

Mânați, măi,
Strigați,
Frați,
Hăi! hăi!

Să dea Domnul ca să vie
Timpul să ne 'nțeleptăm,
De-a luxului nebunie
Să nu ne mai stăpânim.
Să-onorăm pe cea care
Are suflet mai frumos,
Iară nu pe cel ce are
Port mai bun sau mai luxos.

Mânați, măi,
Strigați,
Frați,
Hăi! hăi!

L A E A

Dacă ale mele
Versuri ușurele
Aripi ar aveà ;
Ele dela mine
Ar fugi la tine ;
Nu le-aș mai țineà.

Dacă ale mele
Scurte versurile
Ar puteà sburà ;
Prin a ta căsuță
Sau prin grădinuță
Mereu ar umblà.

Dacă ale mele
Versuri dragănele
Aripi ar purtă ;
Ele-ar sta în cale
Grațiilor tale
Și te-ar desmierdà.

Dacă ale mele
Versuri mititele
Ar aveà aripi,
Nu ți-ar mai da pace
Ci-într'o zi te-ar face
De amor să țiți.

GHIRLANDA

O ghirlandă-mi trebui mie
Ca să pot să mai trăesc,
Să mai viu la veselie
Și vieață să simțesc.
Dar ghirlandă împletită
De fecioare voesc eu,
Căci mi-e inima-amorțită
Și chiar seacă 'n pieptul meu.
Cine poate a mi-o da?
Căci eu dulce i-oiu cântă.

Copilițe tinerele,
Ce tot stați și vă uimiți?
Luați dalbe floricele
Și ghirlanda-mi împlețiți.
Până câmpul e în floare
Pe amor încununați,
Căci ca mâine floarea moare
Și de dor o să oftați.
Și când flori nu veți afla,
La ghirlande veți visă.

Iute, iute, copilițe,
O ghirlandă-mi împlețiți;
Cu-ale voastre dulci gurițe
Nodurile le uniți.
Pe copilul cel sburdatec
Ce-amor lumea îl numi,
Cu un cântec nebunatic
Eu l-oiu face a veni.
Voi ghirlanda îi veți da
Și eu vouă voi cântă.

Lăcrămioara vă zâmbește
 Lângă-un trist «nu-mă-uită».
 Ochiul care le privește
 Face mintea-a cugetă.
 Prin somn nu vi se arată
 Nici o umbră de amor?
 Au nu-i timpul ca să bată
 Pieptul vostru simțitor?
 Ah! când flori nu veți afla,
 Și amorul va scăpa.

De simțiți vreo durere
 Lăcrămioare adunați;
 De vă trebui mângâiere
 La «nu-mă-uită» cătați;
 O durere cât de mare
 Lăcrămioarele-o alin;
 «Nu-mă-uită» dulce pare
 Sufletelor ce suspin.
 Vă grăbiți`a le-adună,
 Căci ca mâni nu le-ți afla.

Mai luați și viorele,
 Mai luați și crinișori,
 Luați roze, micșunele,
 Luați fel de fel de flori,
 Și cântați cu veselie
 La ghirlandă împletind;
 Căci ca mâine, cine știe?
 Nu vă voi vedea zâmbind!
 Și când voi veți încetă
 Vai! și eu n'oiu mai cântă!

PE ALBUMUL D-NEI M... P...

Să scriu ceva pe tine, albumule iubite,
Pe alba-ți foișoară să pun inima mea ;
Să te citească-o damă în ore fericite,
Și-apoi ca pe-o nimică în lături să te dea.

Ei bine, album dragă, să știi dar tu a spune
Că-a fost odată 'n lume un om nefericit,
Pe care suferința l-a 'mbătrânit de june
Și cărui niciodată ursita n'a zâmbit.

Să spui, album iubite, că vieța sa pe lume
Acel om a trecut-o gândind, iubind, sperând,
Fără-a ruga pe soartă să-i dea vreun alt nume,
De cât că pentru țară el a trăit lucrând.

Să spui cum că durerea, amorul și 'ntâmplarea,
Talentul poeziei în suflet i-au adus,
Și că odată 'n vieță avu și cutezarea
Să zică că aice el inima și-a pus.

PARADISUL PIERDUT

DE MILTON

(Fragment din Cartea VII).

. . . . .
 Cerul nopțile-mi deschise și se auzi sunând
 Ale lor zăvoare de-aur ; atunci se văzù trecând
 Al măririi ceresc rege cu-al său spirit și cuvânt,
 Ce veniã ca să creeze lumea și acest pãmânt.

Pe ale cerului margini, el oprindu-se a stat
 Și-a privit de sus abisul cel adânc nemãsurat,
 Furtunatec ca o mare și sãlbatec, furios,
 Rãscolit de orice vânturi pãnã 'n fundu-i neguros,
 Umflând valuri mari cât munții, gata a se avântã
 Pãn' la ceruri, ca să poatã pol și centru-a confundã.
 «Tãceți, valuri turburate! pace ție, larg abis !
 «Incetãți orice discordii !» Dumnezeu cuvântu-a zis.
 El aici nu se oprește ; ci, cu aripile lor
 Heruvimii susținându-l, plin de glorie, în sbor.
 El intrã în acel haos și în lumea ce erã
 Pãnã-atunci ne 'nființatã ; de departe îl urmã
 Un cortegiu mãreț de îngeri, meniți și ei a vedea
 Lumea asta minunatã ce-atunci Dumnezeu făcea.
 Roțile cele-arzãtoare el atunci a zis de-au stat :
 Ia în mânia sa compasul ce fusese preparat
 În eternul sãu tezaur, și cu dãnșul demarcã
 Mãrgini lumii și la toate cãte le înființã ;
 Un vârf de compas el pune centrul lumii însemnând,
 Și, în adâncimea 'ntinsã celãlalt vârf întorcând,
 Zice : «Pãn' acolo 'ntinde, tu, circomferința ta,
 «Lume, și aceste mãrgini sã aibi cât vei existã».
 Dumnezeu cu-un cuvânt singur astfel cerul a creat.
 Astfel a creat pãmântul ce stã 'n aer legãnat.

Dar materia informă ce 'n deșerturi rătăciă
 Se-află încă 'n întunerec ; negre nopți încă domniau.
 Atun.i ale sale aripi spiritul lui Dumnezeu
 Le-a întins ca un părințe peste universul său,
 Și virtute și căldură de vieață a suflat
 Printre massa cea fluidă ce ființa-a fost luat ;
 Însă tina infernală, aerul cel stricăcios,
 Ce se opuneă vieții, le-a precipitat el jos.
 Atunci lucrurile care unul cu-altul semănă,
 Le adună laolaltă, și-apoi cu suflarea sa
 Pune toate 'n rânduială : fiecare glob avu
 Centrul său ; pământul însuși balanțat pe centru-i fu.
 Dumnezeu a zis : «Lumină să se facă !» și zicând
 Ăst cuvânt, atunci lumina, întunerecul spărgând,
 A 'nceput din orientu-i cel înalt a se ivi
 Mândră, limpede, curată — și-apoi a călători
 Printre negrul întunerec, până atunce domnitor,
 Invălită într'un nour sferic și strălucitor.
 Și în acest tabernacol câtva timp el a mai stat.
 Soarele nu eră încă : eră încă necreat.

Dumnezeu văzù lumina, și fu foarte mulțumit ;
 Cu-al său ordin prea puternic, el atunci a despărțit
 Pe *lumină* de 'ntunerec : numi pe lumină *Zi*,
 Iar pe întunerec *Noapte*, și-al lor termen mărgini.
 Când lumina 'ntăia oară s'a văzut la răsărit
 Spărgând negrul întunerec și cea 'ntâi zi s'a ivit,
 Coruri îngerești în ceruri toată ziua au cântat.
 Văzând cerul și pământul a lor naștere au serbat :
 Cu strigări de bucurie universul au umplut.
 Ale lor harpe de aur intonându-le au făcut
 Imnuri dulci și-armonioase lăudând pe Dumnezeu.
 Lăudând faptele sale, lăudând spiritul său.
 Când a fost cea întâi seară ei pe Domnul au cântat ;
 Când fu cea 'ntâi dimineață cu cântări l-au lăudat.
 Dumnezeu mai zise iarăși : «Apelor, vă despărțiți ;
 «Firmamentul 'ntre voi fie, și voi împrejuru-i fiți !»

Și ieșit-a Firmamentul dintr'un aer limpezit,
 Transparent, curat ca roua, diafan și răspândit
 În circonferință 'ntinsă până unde cercul său
 Face bolta cea convexă; și atunce Dumnezeu
 Despărți apele 'n două: unele ce'n ceruri stau,
 Altele care pe globuri printre aer rouă dau;
 Căci precum este pământul, tot de astfel Dumnezeu
 Făcù lumea peste ape, care circulă mereu,
 Intr'un ocean prea mare de cristal, și depărtat
 De dezordinea ce fuse în haosul turburat —
 Ca nu cumvâ să se strice prin vecinătatea sa
 Astă lume nouă care acum se înființă.

Dar creat acum pământul, erà încă 'nfășurat
 În ale apelor sânuri, ca un făt prematurat;
 El nu se vedeà; oceanul cu umezitatea sa
 Cea prolifică și caldă înadins în juru-i sta,
 Ca să dea fecunditate ăstui glob ce-a fost merit
 A fi muma cea comună: astfel Domnul a voit.

Atunci Domnul iarăși zice: «Apelor, vă adunați,
 «Voi acele de sub ceruri! deoparte-acum vă dați,
 «Și pământul să s'arate.» De îndată s'au văzut
 Munții încă juni ca pruncii ce atunci s'ar fi născut:
 Ale lor spinări pleșuve pân' la nori se ridicau;
 Ale lor capete pare că la ceruri se 'nălțau.

Dar pre cât de sus spre ceruri, munții'nălți se întindeau,
 Pre atât în jos întinse și largi văi se deschideau
 Văi menite să primească apele în sânul lor
 Și prin ele să circule orice unde sau izvor.
 Apele atunci în ele vesele s'arunc, rotind
 Ca niște bulbuci de rouă peste pulbere fugind.
 Parte din aceste ape ridicându-se formau
 Păreți de cristal, sau munte ascuțit înfățișau;
 Cu așa iuțea mare valurile s'au mișcat
 Când au auzit comanda care cel de sus a dat!

Precum, când trompeta sună, armile năvălesc
 Lângă ale lor stindarde, către care se lipesc,

Astfel apele în valuri peste valuri alergau
 Care încotro să afle în tot locul calea sa.
 Și făceau torente repezi printre văi și printre stânci,
 Iară pe câmpii întinse râuri line și adânci.
 Sub pământ aceste ape, fără a se 'mpiedecă
 Nici de pietre, nici de dealuri, care 'n calea lor ar sta,
 Își fac drumul ori pe unde ar voi a rătăci.
 Răsbătând oricare țărături ce 'naintea lor ar fi;
 Eră prea ușor, căci astfel rânduise Dumnezeu
 Ca pământul să se facă sec pe dinlăuntrul său,
 Exceptând aceste maluri unde astăzi se strecur
 Mările și aste râuri ce târăsc cortegiul lor.

Acest element atunci *Pământ* Domnul l-a numit,
 Și acest eleșteu mare unde apele-a unit
 Dumnezeu l-a numit *Mare*; și atunci el văzând
 Cum că ce-a făcut e bine, a zis binecuvântând:
 «Pe pământ să se producă iarba care are flori,
 «Iarba care are grâne, arborii cei roditori,
 «Și acele plante care au sămânța în pământ;
 «Fiecare să s'arâte 'n felul său la-al meu cuvânt!»

A vorbit abia aceste și pământul (ce eră
 Pleșuv, gol și sec atunce) a și început a da
 O frumoasă iarbă, care peste tot a coperit
 Fața sa cu o verdeață minunată la privit.
 Atunci plante felurite începură a 'nflori
 Și cu fețe variate sânul său a-l veseli.
 După ele viața viei ieșind repede creștea
 Și-înflorind pe lângă dânsa strugurii se cunoștea;
 Curcubeta cea umflată ca reptilul se târă;
 Paiele de grâu în floare ca soldați 'n câmpuri stau:
 Mărăcinea umilită își plecă creștetu 'n jos
 Și-și da mâna cu-ârborelul care răsăriă stufos.

Astfel, unul după altul, arborii s'au ridicat,
 Fiecare după felul ce natura i l-a dat;
 Întinzând ale lor ramuri maiestoase arătau
 Florile mirositoare, fructele care purtau.

Dealurile se umplură de păduri și codri mari,
 Văile pe la sorginte de frumoși și deși tufari,
 Se pareă acum pământul fericit lăcaș ceresc,
 Unde-ar fi putut prea bine orice spirit îngeresc
 Să petreacă 'n fericire, să trăească 'n mulțumiri
 Și să ducă o vieață de plăceri în năluciri.

Însă peste pământ încă ploaia n'a fost rourat;
 Nu eră nici un om care câmpul să-l fi cultivat;
 Ci ușori aburi de rouă depe văi se ridicau
 Și 'ntinzându-se pe plaiuri tot pământul îl udau.
 Toate plantele și toate ierburile (ce-a creat
 Dumnezeu mai înainte de a le fi semănat
 Cinevâ) luau un suflet de vieață, și creșteau
 Pe tulpina lor cea verde sau pe cuibul ce aveau.

Dumnezeu cele create 'n acea zi le-a aprobat,
 Ingerii ziua a treia prin cântări o au serbat.

Cel puternic iarăș zice: «și cer trebuie a fi.
 «Corpuri de lumină, care noaptea o vor despărți
 «De zi; care totodată vor servi a însemnă
 «Stagiunile și cursul anilor ce vor păsă;
 «Ca făclii vor da lumină regulat peste pământ;
 «Astfel să urmeze ele precum zic cu-al meu cuvânt!»

Dumnezeu, vorbind aceste, deodată a făcut
 Două corpuri luminoase cu un curs neabătut.
 Unul ce eră mai mare, merit zilei raze-a da,
 Altul mai mic, fără raze, merit noaptea-a lumină.
 Și făcù infipte stele pe cerescul firmament
 Spre a lumină pământul, acest glob independent;
 Spre a regulă în calea lor pe noapte și pe zi;
 Și lumina de 'ntunerec cu-al lor curs a despărți.

Dumnezeu, privindu-și lucrul, fapta mare, a văzut
 Cum că ce-a creat e bine. El de-odată a făcut
 Soarele, care atunce nu eră prea luminos,
 Deși între alte corpuri eră el cel mai lucios.
 El pe luna globuloasă mai pe urmă a format:
 Și 'n mărimi de toată mâna pe cer stele-a semănat.

Luă cea mai mare parte de lumină, care sta
Intru al ei tabernacul atunci fără-a lumină,
Și o straplantă în sfera soarelui, care prin pori
Primiă lichida lumină ce s'află încă în nori.
Astfel soarele ajunse, voind bunul Dumnezeu,
A țineă și a da raze lumii din palatul său.

La el, ca la o fântână, celelalte stele vin
De primesc a lor lumină, căci el de lumină-i plin;
Și planeta dimineții vine tot la el și ea
De și primește-a sa lumină; altfel raze n'ar avea.
Prin plăcere sau voință aste stele își măresc
Mica lor proprietate, deși ochiul omenesc
De departe mici le vede. Domnul zilei, glorios,
Se-arată la orientu-i și-orizontu 'ntunecos
Îl umplu cu-ale lui raze, deodată strălucind.
Și pe calea sa din ceruri, vesel spre apus pășind
După dulcea 'nrâurire care el acum avea
Cloștele și crepusculul înainte-i dănțuiau.

Mai puțin strălucitoare, dar de ceea parte, sta,
Pe acelaș nivel, luna — care își împrumută
Dela soare-a sa lumină; și 'n acea distanță-a stat,
Ca o spiculă de soare, până ce a înoptat.
Atunci și ea luminândă s'arătă la răsărit,
Și pe osia cerească cursul său și-a împlinit;
In al ei nopturn imperiu ca regină ea domniă
Impreună cu o mie de lumini pe lângă ea
Și cu mii de mii de stele! Ele-atunce s'au ivit
Semănând scânteii de aur, nemisferul umilit,
Care, pentru 'ntâia oară se vedeă acum ornat
Cu lumânărele-aprinse ce-a sa boltă-au luminat.
Inserarea și ivirea zorilor de-a patra zi
Ingerii atunci serbară.

Dumnezeu iarăș vorbi:

«Apele să 'nginereasă peștii creature vii!

«Paseri cu aripi să sboare pe pământ, peste câmpii!»

Și atunce se creară cu-un cuvânt dumnezeesc
 Mari balene și-animale ce înnot și se târâsc.
 Toate cele ce în ape, în râu, mare și izvor
 Se produc pe toată ziua după felurimea lor.
 Paserile 'naripate tot de astfel s'au creat,
 Fiecare după felul care Dumnezeu le-a dat.

Dumnezeu văzù aceste cu-un ochiu vesel, bun și blând ;
 Aprobă a sa lucrare și-a zis binecuvântând :
 «De acuma înainte creșteți și vă înmulțiți ;
 «Voi, acele ce în mare și în râuri locuiți,
 «Le umpleți de felul vostru ; iar voi, cele ce sburați,
 «Vă'nmulțiți preste pământul pe-ale cărui țărături stați !»

Atunci, mările și toate apele ce curg sau stau,
 Strâmtori, golfuri, râuri, lacuri, după viptul care au
 Au simțit mișcând în ele ca în niște furnicari
 O mulțime fără număr de pești mici și de pești mari,
 Care cu ale lor aripi și cu solzii lucitori
 Lunecau sub unda verde ca fantasma pe sub nori,
 Făcând grupe pe sub ape, unii stau tot rumegând
 Ierbi ce cresc în fundul mării ; alții repede fugând
 Prin spelunce de corale fața apei veselesc,
 Arătând în joc la soare solzii lor care lucesc !
 Alții în ale lor scoici, stau și-așteaptă liniștiți
 Umeda lor demâncare ca 'n cetate adumbriți.
 Veselii viței de mare și delfinii cocoșați
 Pe al mării luciu saltă, stând pe unde legănați ;
 Pești de greutate mare, tăvălindu-se prin fund
 Mișcă ca o vijelie oceanul cel profund.
 Acolo leviatanul, creatura cea mai grea
 Ce-a putut natura face, peste-abis se întindea
 Ca un etern promontoriu ; când dormia sau înnotă
 Era după-a lui greime ca un țarm ce s'ar mișcă ;
 Urechile-i urieșe marea 'ntreagă o sorbiă
 Și pe nări afară iarăși resuflând o asvârlia.

Intre găuri și 'ntre maluri unde adăpost găsesc
 Pasărilor sburătoare, mii de cuiburi se urzesc ;

Acolo se sparge oul și se văd tremurători
 Pui golași care pe urmă fac aripi de sbor în nori,
 Și 'nălțându-se în aer ține și desprețuesc
 Țst pământ ce din 'nălțime ei sub nouri îl privesc.
 Pe înalte stânci râpoase și pe cedri gigantești,
 Berze, vulturi își fac cuiburi ca în regiuni cerești.
 Unele alene zboară printre aer țiuind;
 Altele merg tot grămadă, altele merg șiruind:
 Stagiunile-anuale presimțindu-le pornesc
 Caravane-aeriene, ce la timp călătoresc
 Către locurile unde, după felurimea lor,
 Ele pot făr' de nevoie să trăească mai ușor.
 Astfel berzele 'nțelepte în tot anul trec sburând
 Către altă țară nouă, pene 'n aer semănând.

Alte mai mărunte pasări toată ziua ciripesc,
 Depe-o ramură pe alta sburând codri 'nveselesc:
 Cântă 'n crânguri și suspină, de cu seară până 'n zori,
 Tinere cântări și imnuri, vesele privighetori.

Alte pasări iară-și scaldă, cu un aer maiestos,
 Pe pârae și pe lacuri, pieptul lor acel pufos.
 Mândră ca și o regină, lebăda, cu gâtu-arcăt,
 Cu-albe aripi investită ca cu-o mantă de 'mpărat,
 Stă pe unde și se mișcă ziua, noaptea până 'n zori;
 Câte-odată lasă apa, căci îi place uneori
 A privi de sus pământul.

Alte pasări iarăș sunt
 Ce nu pot ca să trăească decât pe uscat pământ:
 E cocoșul care știe din instinct a anunța
 Orele tăcute-a nopții prin țipânda limba sa;
 Și păunul acel mândru, care este adornat
 Cu o coadă strălucită, peste care-a sămănat,
 După-al ei capriț natura minunatele culori,
 Ce se văd în curcubee și în stele și în sori.

Astfel atunci ziua toată pești 'n ape au săltat...
 Pasări au cântat în aer... ziua-a cincina s'a serbat!

În finit ziua a șasea, cea mai depe urmă zi
 A creațiunii, mândră și măreață se ivi.
 Dumnezeu a zis atunce : «Pe pământ eu mai voesc
 «Să se nască felurite animale ce trăesc ;
 «Turme, bestii și reptile, fiecare 'n felul său!»

Ascultând atunci pământul ordinul lui Dumnezeu,
 Fructiferu-i sân deodată mii de creaturi născu :
 Toate 'ntregi, bine formate, precum Dumnezeu ceru.
 Din pământ ca dintr'un farmec, deodată s'au sculat
 Din câmpii, din munți, din tufe, ca cum s'ar fi deșteptat
 Fiarele cele domestici, ici colo perechi mergând,
 Vitele cele domestici, turme, turme pășunând.
 Ici se vede o juncuță care s'a împiedecat
 De un moșoroiu ce 'n cale-i stavilă s'a 'nfățișat.
 Mai încolo un leu roș, ce se greapănă mereu,
 Ca să iasă de sub stâncă unde se-află corpul său,
 Și s'asvârle, ca când scapă de un lanț ce-a a fost legat,
 Scuturându-și sura coamă, și țipând ca un turbat.
 Unța, tigrul, leopardul, ca și cârțița ieșind,
 Svârl țărâna 'nbucățită pe deasupra lor mugind.
 De sub țarmuri se ridică capete cu ramuri mari,
 Și în toată-a lor mândrie răsar cerbii cei fugari.
 Bexemotul gros și mare, din pământul său natal
 Abia poate să-și descarce corpul său cel colosal.
 Oile cele lănoase, mieii lor ce 'n crânguri sar,
 Caprele ce merg răslețe, chiar ca plantele răsar.
 Crocodilul, calul mării, stau uimiți și vor a ști
 Dacă apa sau pământul le e dat a lăcui.

Totodată se produse ca printr'un încântământ,
 Și tot felul de insecte târitoare pe pământ :
 Unele cu aripioare, sărind depe flori pe flori,
 Mâdre și împestritate cu tot felul de culori ;
 Altele de altă formă, lungărețe, mici și mari,
 Se târăsc pe ierbi, pe tufe, pe tulpini și pe tufari.
 Mai sunt unele ca șerprii, care se 'ncolăcesc
 Și fără-a avea picioare în tot locul se târăsc.

Iar furnica econoama se tot poartă ne 'ncetat
 În tot locul și adună tot ce află de mâncat,
 Ca când biata se așteaptă la un viitor mai greu :
 Deși mică, dar într'însa este un curaj de leu !
 Ca model de-egalitate, care poate va veni
 Vreodată 'n astă lume, lumea toată-a o uni,
 Semințiile ei toate populare se adun,
 Și-orice fel de 'ndestulare se împarte în comun.
 Apoi, vine 'n roiu albina ce nutrește ne 'ncetat
 Cu plăcere soțu i leneș, din tot ce a adunat ;
 Ale ei căsuți de ceară măiestrite fabricând
 Pune' n ele dulcea miere ce-o culege, flori sugând.
 Celelalte-s fără' de număr, tu știi bine ce fel sunt,
 Căci le-ai dat numiri, și este de prisos al meu cuvânt.
 Cunoști șarpele cel mare, de câmpii locuitor,
 Mare, lung, cu ochi de-aramă, mare și îngrozitor ;
 Supărare nu-ți aduce, și-i merit a te-ascultă.

Intru toată-a sa mărire acum Cerul luminează
 Și umblă după mișcarea care i-a preînsemnat
 Mâna celui de sus, care toate cele le-a creat.
 Făcut, gata-acum pământul zâmbia 'n toată pompa sa.
 Pe uscat, în apă, 'n aer, umblă, înnotă, sbură
 Vite, pești, pasări mulțime. Însă încă-a șasea zi
 Nu-și făcuse cursu 'n ceruri : urmă încă a luci.

Lipsia încă pentru lume, eră încă neformat
 Capul d'operă-al naturii cel mai perfecționat.
 Trebuie să se creeze o ființă pe pământ,
 Care cu înțelepciunea și cu demnitatea sa
 Celelalte creature să le poată guvernă ;
 Ființă mărinimoasă, care chiar cu Dumnezeu
 Să se poată înțelege ca cu un princip al său ;
 Care însă cunoscându-și pe-al său bine făcător,
 Cu-a lui inimă s'adore pe înaltul Creator.
 Deaceea atunci Tatăl cel din cer, omnipotent
 Și etern (căci unde oare nu se află el prezent ?)
 Cătră Fiu cuvântă astfel : «Acum omul să creăm !
 «Și a noastră-asemănare întru toate lui să-i dăm ;

«Peste peștii cei din ape, peste pasări care sbor,
«Peste vite și reptile, el să fie domnitor!»

Zicând asta, el pe tine te formă, Adam, cum ești;
Pulbere, lut și țărână! și, pentruca să trăești,
O suflare de vieață el în nările-ți suflă:
După chinul său cel propriu, el întocmai te creă.
Astfel ajunseși, Adame, suflet trăitor a fi.
Dumnezeu, vrând totodată mai mult a te ferici,
Făcù pe a ta soție, pentru seminția ta.

El la amândoi vă dete binecuvântarea sa,
Zicând: «Mergeți de acuma: creșteți și vă înmulțiți:
«Umple-se de voi pământul, și pe el voi să domniți!
«Sub puterea voastră fie vietățile ce sunt
«Și în ape, și în nouri, și 'n tot locul pe pământ!»

Atunci, precum știi, te-aduse în ăst loc desfătător,
In grădina asta mare unde-atotulcreator
A plântat atâția arbori ce privirea o uimesc,
Și ți-a dat destulă voie, din toți pomii ce rodesc,
(Căci aici sunt de tot felul care pe pământ pot fi)
Să aibi fructul care-ți place, ca să poți a te nutri.
Dar pe arborul științei, care dacă l-ai gustă
Cunoști binele și răul, nu vei pune mâna ta;
Mâncând fructul său, îndată ești cu moartea osândit;
Pofta dar ți-o dominează, ca să fii de ea ferit.

Dumnezeu aici încheie: și acele ce-a creat
Văzând cum că toate-s bine, însuși el s'a admirat.
Astfel Seara și Autora, aplaudară-a șasea zi,
Și Creațiunea 'ntreagă chiar de sine se uimì.
Creatorul încetează; însă nu că doar 'aveà
El nevoie de repaus; el ziceà și se făceà.
Dar voi să se întoarcă în lăcașul său ceresc,
Să contemple de acolo globul nostru pământesc
Și-astă lume nou creată, și să vază mai curat
Cum se-arată 'n perspectivă; și aceea ce-a creat
De răspunde 'n frumusețe și în bunătatea sa
Cu ideia sa cea mare ce avù de a creà.

El se înalță la ceruri, și se auzià sunând
Mii de harpe-armonioase, universul încântând.
Apa, aerul, pământul, atunci s'au însuflețit
(Dar tu îți aduci aminte, căci atunci le-ai auzit!)
Cerurile cum și toate stelele au răsunat;
Constelațiuni, planete, toate'n calea lor au stat,
Ca s'asculte și să vadă cum la ceruri se'nălță
Dumnezeu cu a sa pompă. Totodată și cântă:
«Vă deschideți, vă deschideți, porți eterne, porți cerești!
«Vă deschideți ca să intre, cu-ai săi pași dumnezeești,
«Creatorul acel mare ce se 'ntoarce lăudat
«După ce o lume 'ntreagă 'n șase zile a lucrat!
«Vă deschideți de acuma, vă deschideți deseori,
«Căci adeseori lăcașul celor mai drepți muritori
Cercetat va fi Domnul Dumnezeu cel ceresc;
«Vor fi bine văzuți drepții de ochiul dumnezeesc,
«Și prin îngeri va trimite acolo iertarea sa.»

Acest fel cântă cortegiul glorios când se'nălță!
Iar cuvântul pintre ceruri (care și-au deschis sunând
Ale sale porți de aur) urmă calea sa trecând
Drept la casa cea eternă, la-l lui Dumnezeu palat.
Eră drumul larg și vesel, tot de stele presărat:
Tot de stele ca acele care noaptea strălucesc!
Calea-robilor le știe, căci pe dânsa licuresc;
Calea-laptelui le știe, căci din ele și-a făcut
Brâu împestrițat de stele... și tu știi, căci le-ai văzut.
Dar peste Eden acuma umbrele se întindeă,
Și a șaptea 'ntunecare universul cuprindeă.
Crepusulul între umbre înnotând la răsărit
Venià să anunțe lumii cum că moartea a venit.
Pre înaltul sântul munte, care este 'nconjurat
Tot de fulgere și umbre, munte fix și nemișcat,
Munte sacru, unde șade totdeauna Dumnezeu,
Acolo veni să șază Fiiul lângă Tatăl său.
La creațiunea lumii și el fuse nevăzut
Lângă tatăl, și tot timpul cât făcu ce a făcut,

Căci astfel Omniprezența are privilegiu ceresc.
 În repaus atunci Domnul, cu cuvânt dumnezeesc
 Ziua a șaptea a văzut-o și o a sanctificat,
 Pentru că de al său lucru el rămase 'ndestulat.
 Însă în tăcere sacră totul nu se mărgini :
 Harpa nu 'nșetă să lucre, Lira nu se umili ;
 Alăuta și țimbanul și organele cerești,
 Cu-ale lor coarde de aur și cu coruri îngerești,
 Nu 'nșetă de a produce dulci acorduri și-armonii
 Și acele mai sonore deliroase melodii.
 Sacrul munte între nouri de profume s'ascundeă,
 Căci tămâietori de aur în tot locul tămâiă.
 Cerurile și-Universul au cântat crearea lor,
 Lucrul tot de șase zile astfel a cântat în cor :
 «Mari sunt lucrurile tale, Iehova ! Puterea ta
 «Margini n'are ! nici o minte nu le poate măsură.
 «Nici o limbă nu e 'n stare ca să spue ce-ai făcut.
 «Mult mai mare ești acuma, decât când tu ai bătut
 «Ingerii giganți ce-asupra-ți au voit a se sculă !
 «Și-atunci fulgerele tale arătau mărirea ta,
 «Însă e mai mare lucru de-a creă din început
 «Decât de-a sfărma aceea ce odată-a fost făcut.
 «Cine nu cunoaște, Doamne, prea puternicia ta ?
 «Ușor fost-a pentru tine a respinge și-a sfărma
 «Spiritele apostate, care te-au nesocotit ;
 «În consiliuri deșerte ele s'au fost sumețit
 «A scădeă a ta mărire, și în necredința lor
 «A retrage dela tine pe acei ce te ador.
 «Acel care se încearcă și vra a te micșoră
 «Tot mai mult adeverește preaputernicia ta ;
 «Neamicii tăi atunce răul tău au meditat,
 «Și-acel rău s'a 'ntors spre bine și tu ești mai lăudat.
 «Mărturie este lumea asta ce se 'nființă,
 «Ceru-apropiat de poarta cerului, și se fundă
 «Pre o mare cristalină acest cer nemărginit,
 «Ce se vede de departe tot de stele 'navuțit ;

«Și predestinat a poate pentru fiecare stea,
 «Pe-al ei glob sau mic sau mare, câte-o lume a avea.
 «Între aste lumi ce toate Universu 'nchipuesc,
 «Lăcaș vesel care are de jur împrejurul său
 «Oceanul său cel propriu, care circulă mereu.
 «De trei ori fericiți fie oamenii și fiii lor,
 «Care locuesc pământul și pre Domnul il ador!
 «Pre pământ, pre ape, 'n aer, i-a pus Domnul domnitor
 «Și le-a zis să se'mulțească și să-i fie-adoratori!
 «De trei ori fericiți fie, dacă ei își prețuesc
 «Fericirea lor și dacă în dreptate stăruesc!»
 Cântă astfel, și în ceruri *aleluià* răsună;
 Astfel de atunci ziua Sabatului se păstră.

TIMPUL ȘI AMORUL

Un moșneag voind să treacă
 Un pârâu ce 'n cale-i sta,
 Ne știind ce fel să facă
 Ajutor cerând strigă:
 Oameni buni, veniți la mine;
 Timpul cel bătrân sunt eu!
 Vă voi face câte-un bine,
 Căci sunt bun de felul meu.
 Ajutați-mi ca să trec,
 Apa-i mare și mă 'nnec.

Auzindu-l de departe
 Un luntraș numit Amor,
 Lăsă toate la o parte,
 Ca să-i dea ajutor.

Dar o mândră copiliță
 Nu-l lăsă de lângă ea,
 Și cu tremur pe guriță
 Îl rugă și-așa-i zicea :
 «Eu odată-am vrut să-l trec
 Și am vrut să mă 'nnec.

Zâmbind dulce-Amorul sare
 Repede pe luntrea sa ;
 Se aruncă 'n apa mare
 Și începe a vâslă ;
 Sboară peste apa lată,
 Ca un corb de vânt gonit,
 Trece dincolo odată
 La moșneagul obosit :
 Hai, moș Timp, ca să te trec ;
 Nu te teme nu te 'nnec.

Ei se suie-în luntrea mică ;
 Luntrea 'ncepe a săltă,
 Iar luntrașul fără frică
 Tot spre mal privind cântă :
 «Când cu-Amorul timpul trece,
 Vieața-i dulce ca un vis,
 Inimioara nu e rece,
 Sufletul e 'n paradis.
 Copilițe, iată trec ;
 Timpul trec și nu mă 'nnec».

Iată pe neașteptate
 Luntrea 'n mijloc s'a oprit,
 Căci luntrașul nu mai poate
 Brațul său e amorțit!

«Nu ți-am spus, strigă fetița,
Că cu Timpul o să piei?
Că-ai să-ți pierzi și luntricica
Care poartă anii mei?
Nu ți-am spus că-am vrut să-l trec
Și eram ca să mă 'nnec?»

Atunci Timpul care-aduce
Orișice cu mâna sa
Vâsla 'ntinde, luntrea duce,
Și începe a cânta:
«Când Amorul amorțește
Timpul e de ajutor,
Timpul luntrea cârmuește
Timpul trece pe Amor.
Copiliță, iată trec
Pe Amor și nu-l înec.

C Â N T E C

Ce ar face astă lume
Și cel râu ce curge 'n spume,
Dacă soare 'n cer n'ar fi?
Așa-i, dragă, c'ar pieri?

Spune-mi, dragă copiliță,
Ce ar face o garofiță,
Dacă rouă nu ar fi?
Așa-i că s'ar veșteji?

Noaptea cea întunecoasă
 Și atât de feroasă,
 Dacă luna n'ar luci,
 Doamne, dragă, tristă-ar fi!

Vesela privighetoare,
 Ar putea cânta ea oare
 Primăvara de n'ar fi?
 Sărmanica, ar muri!

Sufletul ce pătimește
 Și de doruri se sdrobește,
 Când speranțe n'ar nutri,
 Crezi tu, dragă, că-ar trăi?

Dar eu care-ți închin ție
 Orice vis sau poezie,
 Dacă tu nu m'ai iubi,
 Oare, dragă, n'aș muri?

LA O COPILĂ

Ce ai zice, copilică,
 Când ți-aș, spune că iubesc
 Să mă uit la-a ta guriță,
 La-al tău zâmbet îngeresc?
 Tu, ce nu știi până-acuma
 Ce e vorba de amor;
 Tu, ce nu cunoști nici gluma
 Unui ochiu profanator;
 Când așa te-aș întrebă,
 Ai răspunde tu ceva?

Ce ai zice când ți-aș zice
Cum că tu în stare ești
Pe un om să-l faci ferice
Sau să-l și nefericești ?
Tu ce știi numai virtute
A urmă și a simți,
Tu ce faptele plăcute
Ai deprins a le iubi ;
Când așa te-aș întrebă,
Ai răspunde tu ceva ?

Ce ai zice tu, copilă,
Când un tânăr te-ar ruga
Ca să aiibi de dânsul milă
Și de suferința sa ?
Tu ce-amorul și-al său nume
Poate le desprețuești,
Tu ce n'ai cercat în lume
Suferințe sufletești ;
Când așa te-aș întrebă,
Ai răspunde tu ceva ?

Ce ai zice când ți-aș spune
Că tu dacă m'ai iubi
La picioare eu ți-aș pune
Vieața mea cât aș trăi ?
Tu ce nu știi ce-i vieața
Și menirea-i pre pământ,
Tu ce n'ai gustat dulceața
Unui dar ceresc și sfânt ;
Când așa te-aș întrebă
Ai răspunde tu ceva ?

Ce ai zice tu, iubită,
 Dacă te-aș încredința,
 Că o muză adormită
 La-al tău vjers s'ar deșteptă ?
 Tu, ce-a mea încredințare
 Poate nu ai așteptat ;
 Tu, ce-a muzelor cântare
 Poate numai ai visat ;
     Când așa te-aș întrebă
     Ai răspunde tu ceva ?

Dar tu tremuri, copiliță !
 Tu pleci ochii spre pământ ;
 Nu mai râde-a ta guriță...
 Nu-mi răspunzi nici un cuvânt...
 Pieptul tău îl văd că bate...
 Ochii tăi se rătăcesc ;
 Vrei să-mi spui ceva și poate
 Cuvințele îți lipsesc.
     Mă iubești ? spune un *da* !
     Nu mă vrei ? spune un *ba* !

FLOAREA AMORULUI

Intr'o grădină mă preumblam,
 Și la iubita mea cugetam ;

Nu știu, ca mine, dacă și ea
 Vreo simțire atunci avea.

Florile par'că n'aveau miros.
 Ziceam : ce lucruri fără folos !

Privighetoarea mi se părea
Nesuferită, ca cobe rea.

Greierul pare că mă 'ntristă,
Când altădată mă încântă.

Sorgintea dulce părea că stă ;
Nici o murmură din ea nu dă.

«O, grădinare !
Ce rău îmi pare
Că nu ai flori.
Ți-ași da pe-o floare
Mirositoare,
Orice comori.

Privighetoare
Incântătoare,
Ce ai pățit ?
Ți-ai pierdut locul ?
Vocea ? norocul ?
Ești de pierit ?

Greier văratec,
Greier sburdatec,
Ce ții așa ?
Nu-ți râde ție
Vreo bucurie,
Spre a cânta ?

Sorginte de-apă,
 Vino de-adapă
 Sufletul meu.
 Grădina piere :
 Floarea te cere
 Să curgi mereu.»

O jună fată ce mă văzù
 De-a mea durere milă avù.

Veni la mine, iute sărind ;
 Dându-mi o roză, zise zâmbind :

«Ține o floare ce am găsit,
 «Ce numai fluturi au mirosit.

«Frumoasă floare, floare de-amor
 «Dar cu un miros veninător.

«Eu numai una am mirosit,
 «Și-amor cu lacrimi am dobândit.

«Cu toate-aceste tot o iubesc
 «S'o am în mână și s'o privesc.

«Ține și dă-o, de vrei cumvã
 «Să te iubească mândruța ta.

«Frumoasă floare, floare de-amor,
 «Dar cu un miros veninător.»

Atunci iau roza și hotăresc
S'o dau aceia ce eu iubesc.

Atunci natura a 'nsuflețit
Și al meu suflet a 'ntinerit.

Florile toate miros aveau,
Plăcute toate mi se păreau.

Privighetoarea dulce cântă,
Și al meu suflet se desfătă.

Greierul vesel șuerător,
Imi părea foarte încântător.

Apa, sorgintea, curgea mereu...
Eră'n magie sufletul meu !

U R A M E A

Amicului meu D. R.

Tot cugetam să dedic cuivă o poezie
Capriciu ce 'ntâia dată prin minte-mi a trecut.
Făcui deci pentru asta o mică jucărie,
Făcui, zic, lot și lotul în parte-ți a căzut.
Inchipuește-ți însă că numele menite
Ca să câștige lotul erau de număr mic.
N'ai fi bucuros poate? dar soarta ne trimite
Pe lângă mari foloase și lucruri de nimic.

Primește-o, iubite, ca simplă suvenire
 Ce soarta ți-o aduce, și uită-mă, de vrei ;
 Și în mizantropie, când din nefericire
 Tu vei cădeà ca mine, să n'ai ce să-mi mai cei.

Iubiam odată lumea cea mare :
 Iubiam saloane să frecuentez ;
 Bărbați și dame de orice stare,
 Iubiam odată să salutez.
 Acuma însă nu știu de unde
 Vine că lumea nu o iubesc,
 Și voi de dânsa a mă ascunde
 Fără a-i spune că o urăsc.

Iubiam odată 'n copilărie
 Aristocrației ce mă poftiau
 La-ale lor mese cu bucurie
 Și a mea muză o măguliau.
 Miniștrii însă care odată
 Imi ziceau *dragă eu te iubesc*,
 Pentru nimica se schimbă 'ndată ;
 Mi se fac dușmani.... azi îi urăsc.

Iubiam bătrânii : credeam că toate
 Sunt adevăruri câte ei spun ;
 Prin a lor sfaturi credeam că poate
 Voiu puteà merge pe-un drum mai bun.
 Bătrânii însă văzui în urmă
 Că drept și bine ei nu iubesc.
 Că temelia țării o scurmă...
 Deaceea-mi vine ca să-i urăsc.

Iubiam pe cei ce în gura mare
Patriotismul zeifică ;
Și speram multe, ca unul care
M'am deprins țării a mă 'nchină.
Văzui în urmă cu întristare
Că patrioții posturi iubesc,
Și interese fieștecare !
Deaceea-mi vine ca să-i urăsc.

Iubiam junimea cea liberală,
Care principii frumoase-avea ;
Care din gură cu mare fală
Cer și pământuri făgăduia.
Tinerii însă văzui că numa
Fanfaronada 'n lume iubesc ;
Fapta la dâșii e simplă glumă,
Deaceea-mi vine ca să-i urăsc.

Iubiam odată ființi de-acele
Ce știu vieța a o 'ndulci,
Și fericirea fără de ele
Credeam că 'n lume nu poate fi.
Luai în urmă încredințare
Că toate sincer nu ne iubesc,
Cele mai multe sunt schimbătoare.
Oare pe toate să le urăsc ?

AZI NEBUN ȘI MÂINE CUMINTE

Oameni buni, am prins la minte.
 Astăzi iată că vă spun
 Că de mâine înainte
 Nu mai sunt așa nebun.
 Pentru cea din urmă dată
 Astăzi ca nebun glumesc,
 Iar de mâni inima-mi toată
 La răbdare-o osândesc.
 Zău, de mâni o osândesc.

Numai astăzi către țară
 Eu mai zic că-s patriot.
 Iar de mâine, lumea piară,
 Mă fac blestemat de tot.
 Astăzi pe cei cari o pradă
 De dreptăți îi mai hulesc ;
 Iar de mâini cu ei fac nadă,
 Și de bine-am să-i vorbesc.
 Zău, de bine-am să-i vorbesc.

Numai astăzi încă-odată
 Ca nebun mai spui la toți
 Cum că patria-i trădată
 Dacă crede 'n fanarioți ;
 Iar de mâni cu hotărîre
 Cuget ca să-i măgulesc,
 Căci pe 'nalta cârmuire
 Ei în toate o hățuesc.
 Zău, în toate-o hățuesc.

Numai astăzi berbant mare
Sunt cu vechiul meu amor ;
Iar de mâni cu înfocare
Pentru-un înger am să mor.
Numai azi ca totdeauna
Cu-orice fată mai glumesc,
Iar de mâni numai pe una,
Mândra mea, am să iubesc.
Zău, pe ea am să iubesc.

Numai astăzi versuri rele
Ca aceste voi lucrea ;
Iar de mâne muzei mele
Îi dau voie-a mă uita.
Numai astăzi poezia
De-adevăruri o iubesc ;
Iar de mâne rapsodia
La minciuni o hărăzesc.
Zău, de mâni o hărăzesc.

Numai astăzi voi mai spune
Că multe capete mari
. . . . .
Iar nu pentru posturi rari.
Dar de mâni vreun om cuminte
De-mi va spune că greșesc,
Îi spui drept în trei cuvinte
Că nebun îl socotesc.
Zău, nebun îl socotesc.

SARACUL FERICIT

Erà un om sărac însă cinstit,
 De soarta sa în totul mulțumit.
 El pânea sa prin muncă-o adună
 Și când muncià, deapururea cântà :
 «O, maica mea, tu care m'ai purtat
 «În al tău sân și m'ai făcut bărbat !
 «Unde ești tu, tu care m'ai iubit ?
 «Să vezi cât sunt în lume fericit.

«O, maica mea, eu încă n'am uitat
 «La moartea ta când tu m'ai chemat.
 «Murind mi-ai zis : O, dragă fătul meu,
 «Văd c'oiu să mor, așa vrea Dumnezeu.
 «Ascultă dar un sfat ce voiu a-ți da ;
 «Și de-i greși, tu mă vei blestemà.
 «Cât vei trăi, fii, fătul meu, cinstit
 «Și sigur fii că vei fi fericit.

«Ah ! de atunci, o, maică — am rămas eu
 «Copil străin chiar lângă tatăl meu.
 «Plângând vedeam pe doisprezece frați
 «Cătând la cer în lacrimi inundați.
 «Părinte lor să fiu am fost dator,
 «Deși sărac, să le dau ajutor.
 «Cât am putut pentru ei am muncit !...
 «O, maica mea, cât sunt de fericit !

«Fiind cinstit, eu uu avui cuvânt
 «La oameni mari să mă'nchin pe pământ.
 «Eu prin favor n'am vrut să dobândesc
 «Lucrul nedrept ce'n lume mulți iubesc.

«Pe munca mea salariul mi-am luat
«Și Dumnezeu în tot m'a ajutat.
«Acuma am puțin, cât am dorit ;
«Deși sărac, dar sunt prea fericit.

«Cu-onoarea mea un nume mi-am făcut,
«Și-amici ce loc de rude mi-au ținut.
«Pe buza mea minciună n'a jucat,
«Pe nici un drept eu nu am defăimat.
«Nici unui om n'am fost înșelător,
«Și 'n țara mea nu am fost trădător.
«Deși sărac, de soartă-s₂ mulțumit ;
«O, maica mea, cât sunt de fericit !

«O, voi săraci, câți credeți că sunteți
«Nefericiți, fiindcă mult n'aveți !
«Văzând pe cei mai lipsiți decât voi,
«Vă mângâieți la-ale voastre nevoi.
«Fiți generoși cu cel ce-i mai sărac :
«Lui Dumnezeu astfel de fapte-i plac.
«Oricare om voind a fi cinstit,
«Cât de sărac, poate fi fericit».

DORUL NEBUN

«Oare cui pot eu
Să spun dorul meu,
Să spun taina mea
Și durerea-mi-grea?
Orișicine-ar vrea
A mă ascultă,
M'ar numi nebun.
Oare să mai spun?»

«Dacă aș voi
A mă tângui
La privighetori,
Ele până'n zori
Cu cântecul lor
Spune-ar al meu dor,
Spune-ar că-s nebun.
Oare să mai spun?»

«Spune-aș al meu dor
Ciocârlilor;
Dar ele sburând,
Ar cântă țipând
Și-ar rîde mereu
De secretul meu;
M'ar numi nebun.
Oare să mai spun?»

«Spune-aș al meu dor
Pârâiașelor;

Dar ele bătând
Malul lor gemând,
Spune-vor că eu
Cu amorul meu
Sunt de tot nebun.
Oare să mai spun ?

Spune-aș al meu dor ;
Crângușoarelor :
Dar vântul venind
Frunze împrăștiind,
Spune-ar al meu dor
Turturelelor.
Acest dor nebun
Oare să-l mai spun ?

«Spune-aș al meu dor
La-al meu dulce-odor ;
La mândruța mea ;
Dar mă tem că ea,
Care m'a făcut
Mintea de-am pierdut,
M'a numi nebun.
Oare să-i mai spun ?»

Astfel un flăcău
Cântă dorul său,
Dar mândruța sa,
Care-l ascultă,
Dintre flori sărind
I-a cântat zâmbind :
«Dacă ești nebun,
«Eu n'am ce să spun».

PORTRETUL MEU DAT LA O FIINȚA DRAGA

La ce-mi cei portretul, o draga mea amică ?
Ca ce fel de plăcere într'însul poți afla ?
Capriciul tău de este, ei bine, nu mă strică,
Ți-l dau și sunt ferice că pot a te-ascultă.

Dar voiu, o dulce inger, să-ți spun mai înainte,
Că arta ce mi-l scoase nici cum l-a nemerit,
Și trebuiește încă cu câteva cuvinte
Să'ndeplinesc aceea ce ea n'a izbutit.

Intâi și 'ntâi că ochi-mi nu caută la tine ;
Și-acesta-i defect mare ce nu i-l pot iertă ;
Tu te-ai făcut acuma lumină pentru mine,
Și când nu ești tu față, ei nu pot lumină.

Apoi vezi tu că fruntea-mi nici cum par'că nu zice
Că un vulcan de gânduri este ascuns sub ea ;
Și lumea, Doamne sfinte, ar fi foarte ferice,
Dac'ar voi să fie după gândirea mea.

Mai vezi buzele mele că par'că 's amorțite :
Amar și rece zâmbet pe dânsule e scris ;
Durerile vieții pe ele 'nsuflețite,
Deșteaptă'o suvenire de cel mai negru vis.

Nu pot să spue ele nici lunga mea durere,
Nici dorul vieții mele, nici bucuria mea ;
Nu pot ca să arate nici tânăra plăcere
Ce sufletu-mi îmbată, când viu a te vedea.

Fiind însă că arta nu poate să descrie
Caracterul cel propriu ce 'n mine îl am eu,
Doresc, dulce înger, portretul meu să-ți fie
Măcar o 'nchipuire de idealul meu.

Când ore de întristare vor turbură vreodată
Frumoasa-ți inimioară, tu vezi portretul meu,
Și crede că eu sufer cu tine de odată
Și că-amândoi atunce ne tânguim mereu.

Când visuri de iubire s'ar deșteptă în tine,
Și-i vrea ca să-ți pleci capul pe-un piept susținător
Portretul meu privește și cugetă la mine :
Ah ! nimeni nu e 'n lume ca mine iubitor.

Când inima-ți ar cere o dulce mângâiere
Și nu voiu fi eu față, desmiardă-al meu portret ;
Și va pieri din tine atunci orice durere ;
Iluziile tale vor râde în secret.

Iar când altă ființă îți va răpi simțirea,
Când eu în al tău suflet nu voiu mai avea loc,
Atunci, o dulce înger, sdrobește-mi suvenirea
Îmi ia portretu 'ndată și îl asvârlă'n foc.

LIMBA ROMÂNEASCA

Mult e dulce și frumoasă,
Limba ce vorbim,
Altă limbă-armonioasă
Ca ea nu găsim.
Saltă inima 'n plăcere
Când o ascultăm,
Și pe buze-aduce miere
Când o cuvântăm.
Românașul o iubește
Ca sufletul său.
O, vorbiți, scriți românește,
Pentru Dumnezeu!

Româncuțe tinerele,
Visuri de amor,
Ale voastre drăgănele
Le iubesc de mor.
Dar vorbind în limbi străine
Nu pot să vă-ascult ;
A fugi în lume-mi vine,
Căci mi i ciudă mult ;
Inima mi se răcește,
Moare visul meu,
O, vorbiți, scriți românește,
Pentru Dumnezeu!

Glumele sunt mai bogate,
Au ton mai firesc,
Românește cuvântate,
Așa să trăesc!

Pe o glumă românească
 Sufletul mi-aş da,
 Iar pe una franţuzească,
 Zău nici o pară ;
 Ce-i străin nu se lipeşte
 Du sufletul meu ;
 Glumiţi dar şi româneşte,
 Pentru Dumnezeu !

Fraţi, ce'n dulcea Românie
 Naşteţi şi muriţi,
 Şi 'n lumina ei cea vie
 Dulce vieţuiţi !
 Voi pe câţi patria chiamă
 Dragi copii ai săi,
 Fără ca să ceară seamă
 La bravi sau mişei,
 Arătaţi cum că trăeşte
 Elementul său ;
 Şi vorbiţi, scriţi româneşte,
 Pentru Dumnezeu !

De ce limba strămoşască
 Să n'o cultivăm ?
 Au voim ca să roşască
 Țărna ce călcăm ?
Limba, țara, vorbe sfinte
 La strămoşi eră,
 Ei ar plânge în morminte
 Când ne-ar ascultă.
 Al lor geniu ne şopteşte
 Din mormânt mereu :
 O, vorbiţi, scriţi româneşte
 Pentru Dumnezeu !

Iar tu, mândra mea iubită,
 Tu dacă voești
 Să-mi spui că ești fericită,
 De când mă iubești ;
 Dacă vrei de fericire
 A mă îmbătă
 Și în cer cu-a ta iubire
 A mă străpurta ;
 Dacă inima-ți simțește
 Ceeace simț eu ;
 Spune-mi-o în românește,
 Pentru Dumnezeu !

L A E L E N A

O dulce înger, spune-mi tu mie
 Dorul ce are inima ta ;
 Eu văd prea bine patima-ți vie
 A mi-o ascunde nu mai cercă ;

Ochii tăi mândri amor respiră ;
 Pierduți în lacrimi spun că iubesc ;
 Ei înainte-mi se rătăciră
 Ca doi luceafări ce se-întâlnesc ;

Fruntea-ți senină se innorează ;
 Tâmpile tale se bat mereu ;
 Buzele tale nici nu cutează
 Să mai zâmbească la dorul meu.

Pieptul tău saltă între suspine
Saltă ca unda unui izvor ;
Pe el se vede că-amorul vine
Ca'n vis de noapte un dulce dor.

Cutoateacestea nu-mi spui nimica ;
Ca floarea ruptă tu te topești,
Gura-ți tăcută nu vrea să zică
Că tu în suflet amor simțești.

O dulce înger, spune-mi tu mie
Ce dor cuprinde inima ta ;
Eu văd prea bine patima-ți vie
A mi o ascunde nu mai cercă.

RANGUL MEU

Până ieri, copilă dragă,
Depuneam la-al tău altar
Fericire, visuri, șagă,
Și-orce-aveam în buzunar ;
Astăzi însă tu vezi bine
Buzunarul meu e spart,
Și sunt hotărit cu tine
Rangul ce-am luat să-împart.
De-acum poți să te mândrești
Că pe un spătar iubești.

— Tu, spătar? dar ce 'ntâmplare?
 Cine naiba te-a făcut?
 Tu, cu rang așa de mare?
 Dar ce vânturi te-au bătut?
 Aș putea să am mândrie
 Dacă-aș ști că ți s'a dat
 Rangul după vrednicie
 Și că drept l-ai meritat.
 Tu, boier! și te mândrești?
 Și să crez că mă iubești?

— Nu știu de mi se cuvine
 Mie rangul, scumpa mea,
 Însă știu că pentru mine
 Asta este o belea.
 Căci eu sau cu boierie,
 Sau Siôn cum mă numesc,
 Lumea tot poet mă știe
 Și mai mult nu mă 'ncălzesc,
 Dar tu poți să te mândrești:
 Orișicum, spătar iubești.

— Dar cum căpătași dreptate
 Să te 'nalți așa de sus?
 Ce foloase însemnate
 Țării tale ai adus?
 Tu, atât de mic în lume
 Și în țară ne 'nsemnat,
 Ca să capeți rang și nume
 Ce-ai făcut și ce-ai lucrat?
 Căci de vrei să te mândrești
 Nu te las să mă iubești.

— Am iubit femei, copile;
 Am gustat amor, plăceri;
 Am cântat frumoase zile
 Și am plâns pentru dureri,
 Țării nu știu de-i fac bine;
 Eu știu numai s'o iubesc.
 Nu e timpul pentru mine
 Ca să pot să o servesc.
 Inșă tu nu te mândrești
 Dacă un spătar iubești?

— Dacă e pe-așă dreptate
 Rangurile să se dea,
 Taie-ți rangu 'n jumătate;
 Dă-mi și mie partea mea.
 Tu, cântându-mă pe mine,
 Meritul ți-i căpătă
 Eu, iubindu-te pe tine
 Cântece ți-oiu însuflă,
 Oiu să fac să te mândrești,
 Oiu să fac să mă iubești.

G L U M A

*Poetului Gr. Alexandrescu,
 fostul arhivist al Statului.*

Iată un poet ce tace
 Și nici versuri nu mai face!
 Șoarecii dela arhivă
 I-au ros pana cea activă,
 Și-altă pană nu găsește
 Ca să scrie de trăește.

RASBUNAREA ȘOARECILOR
SAU MOARTEA LUI SION

RĂSPUNSUL LUI GR. ALEXANDRESCU

I.

Pe dealul Mitropoliei
In arhiva României,
Unde statul grămădește,
Tot ce nu-i mai trebuiește,
Unde se-află aruncate
Secături nenumărate
Hârtii, condici osândite,
Judecăți nenorocite,
Are cuiburi din vechime,
Numeroasă șorecime,
Seminție roditoare,
Și de literi rozătoare.
Șeful ei un chiscan mare,
In dosare lăcuește,
Nume de Rozon el are,
Și pe polițe domnește.
El e strănepot de frate
Lui Raton, care odată
Trăia de zăsmat departe,
Intr'o cameră privată.
Intr'o zi... nu, eră seară,
După-a lui Rozon poruncă
Șoarecii toți s'adunară,
Și într'o tăcere-adâncă
Aste vorbe ascultară :

«De când subt aceste bolte ne aflăm adăpostiți,
«Fraților, voi știți prea bine cât am fost de fericiți.

«Şeful de azi al arhivei, om de pace iubitor,
«Ne-a fost chiar ca un părinte, un zelos ocrotitor.
«Nimeni din voi nu se plânge că din cuib a fost gonit,
«Sau că într'aceste ziduri vreo pisică a 'ntâlnit;
«Sau că n'a putut să roază de frica vreunui duşman,
«Pergamentele antice, condicile de divan;
«Soarta ne erà prosperă, şeful treceà zâmbitor,
«Generaţiile noastre aveau falnic viitor.
«Dar azi vai! totul se schimbă; azi suntem ameninţaţi
«Să ne pierdem locuinţa şi să fim disgraţiaţi;
«Căci un Moldovean obraznic, Sion, care a cântat
«Paradisul, deşi iadul el cu drept l-a meritat,
«A scris, nu de multă vreme, într'un stil neomenos,
«Că a şefului arhivei pană noi o am fi ros.
«Apoi suferi-vom oare ca acel cutezător,
«Vrednic a purtà mai bine nume de defăimător,
«Să vie, precum venise, chiar într'al nostru pământ,
«Să ne strice fericirea? Nu, cât eu în vieată sunt,
«Nu va fi: acum e timpul să ne răsbunăm şi noi,
«S'arătăm că'n şoareci curge nobil sânge de eroi.
«Şi că păgânul acela, ce ura a meritat,
«Nume de Moldovean vrednic cu nedrept a câştigat.
«Mergeţi dar şi 'n astă noapte picioarele vă gătiţi,
«Şi când s'o ivi de ziuă cu toţii pe drum să fiţi,
«Ca prin marş repede, grabnic, la Moldova să-l călcăm,
«Cine sunt şoarecii noştri şi Rozon să-i arătăm.
«De veţi găsi 'mprotivire să nu vă descurajaţi;
«Şi la orice întâmplare totdeauna s'alergaţi
«Unde-ţi zări că se mişcă vârful dela coada mea,
«Ce pe a gloriei cale pururea o veţi vedeà...»
Zise, şi auditorii aşà mult au aplaudat,
Cât dulapurile toate în arhivă s'au mişcat.
A doua zi şoricimea cu mare grabă porni,
Făcù la Focşani gustare şi seara în Iaşi sosi.

II.

Noaptea domniã în naturã
 Și zefirii răcoroși,
 Suflau cu-aceeaș măsurã,
 La drepți sau necredincioși.
 De a zilei ostenealã,
 Sion dormiã obosit,
 Dormiã, fără îndoialã
 În somnul lui fericit!
 Visele tainice ființe
 Din loc în loc îl purtã,
 Și toate-ale lui dorințe
 Implinite-i arãtã.

Cu-o grațioasă Munteancã i se pãrea cã vorbiã,
 Și inima ei și mâna cu-o bunã zestre cereã ;
 Când deodată el dete un țipăt îngrozitor...
 Țârcovnicii cu lungi plete alerg întru ajutor.
 Departamentul credinței la care fu mădular,
 Cu toți darabanii vine... însă târziu, și 'n zadar,
 Pe patul lui de odihnã Sion zãcea sãngerat,
 Ca un cașcaval de Parma pe jumãtate mâncat.
 Urechile lui și nasul, dacã chiar le-o fi avut,
 Atuncia sã se gãseascã de loc nu s'a mai putut
 Numai a doua 'nviere eu crez cã se vor gãsi.
 Când șoarecii le-or aduce, dacã or mai trebui.
 Cutoateacestea lupta, de-o fi cum am auzit,
 Mortului face onoare, cãci mult s'a împotrivit.
 Și s'au gãsit împrejuru-i de mâna lui sugrumați,
 Un mare numãr de șoareci, tot din cei mai însemnați ;
 Ba încã spun... dar aceasta eu nu v'o asigur,ez,
 Cãci fapta e de mirare și nu îmi vine s'o crez ;

Spun că și chiar comandirul, vestitul acel Rozon,
 Lăasă o labă în mâna eroicului Sion.
 Ce s'a întâmplat în urmă eu nici am mai cercetat,
 Căci de pierderea aceasta foarte mult m'am întristat,
 Sion amic îmi fusese, talent și inimă-avea,
 Și crez c'ar fi trăit încă dacă atunci nu muriă.
 Literaturii române el ar fi fost de folos,
 Dacă din nenorocire șoarecii nu l-ar fi ros.

GR. ALFCSANDRESCU.

O MUZA IN SPITAL

Suvenire de 25 Ianuarie 1855

Amicului Gr. Alexandrescu.

De demult Alexandrescu încetase de-a cânta
 Și de trista lui tăcere toată lumea se miră ;
 Unii bănuiau că poate glasul său a amorțit,
 Unii că de-atâta cântec acum va fi ostenit ;
 Alții că pe ceea lume spre Olimp s'a înălțat
 Ca s'aibă o conferință cu-Apolon ce l-a chemat ;
 Alții că i s'a rupt lira și a dat-o la dires
 La un faur care încă ce-i stricat n'a înțeles ;
 Fel de fel de bănuiele!.... Iar eu unul ce știam
 Că e șef peste arhivă, negreșit că bănuiam
 Un motiv mult mai puternic și eram încredințat
 Cum că șoarecii de-acolo pana lui i-ar fi mâncat ;
 Și că alta nu găsește, ca să scrie de e viu !
 Astfel dând cu socoteala mă scol dela lași și viu
 Până chiar la reședința bardului ce eu iubiam
 Și-o pană de filomelă pentru scris îi aduceam,
 Căci doriaam mult și din suflet să mai văd pe-acest poet
 Că s'apucă de scris iarăși și că iar a înviet.

Deci sosesc în capitala mare-a Țării Românești
 Care știți că toată lumea o numește București ;
 Mă port mai întâi pe unde oamenii se veselesc
 Pe la cluburi, pe la birturi, un devieața-și cheltuesc ;
 Unde Vinerea, sub mască, de amor își bate joc.
 Unde intrigile toate și orgia-și află loc.
 Caut pe poetul nostru... nicăiri nu-l urmăresc
 Ba nici chiar pela arhivă urmele-i nu le găsesc.
 Negreșit, mi-am zis atuncea, i s'a întâmplat ceva ;
 Și vreun fel de răsbunare el s'a pus a medita !
 Intru 'n Colțea, la spitaluri, unde oamenii găsesc
 Azil și tămăduință, când de boale pătimesc ;
 Mă uit bine 'n dreapta 'n stânga, fără însă-a cuteză
 A gândi că-Alexandrescu între bolnavi s'ar află ;
 O asemenea ideie, chiar și chiar dacă-mi venia,
 Insumi eu aș fi gonit-o, n'aș fi zis că e a mea ;
 Conduc în apartamentul unde sexul cel frumos
 De efectele plăcerii plânge fără de folos,
 Văd pe un crevat de-o parte, coperit cu-un baldachin,
 O ființă cam ciudată care se 'necă 'n suspin,
 O cunună de flori veștezi fruntea îi încunună
 Și-o liră fără de coarde la-al ei cap în cuiu eră ;
 Mă duc, o apuc de mână ; ea tresare ca în vis
 Și recăpătând putere cu glas plângător mi-a zis :

«Vino, poete, vin de mă plânge !
 Căci în ce stare eu am ajuns ;
 Vărs toată ziua lacrimi de sânge
 Zac în durerea ce m'a pătruns.

Odinioară eram serbată,
 Lauri frumoase primiam mereu,
 Junimea toată eră 'njugată
 Și fericită la carul meu,

Dar de când bardul vieții mele,
Alexandrescu, m'a părăsit
Imi trec viața în chinuri grele.
Vezi, ca o floare m'am veștejit.

Acum amorul nu-mi mai zâmbește,
Pegasul fuge, când îl chem eu,
Corul de grații mă ocolește
Și-Apolon râde de plânsul meu.

Lira mea iată-o ncîncordată
Aș da-o 'n flacări, de aș putea.
Duc în spitaluri viață uitată
O! plângi, poete, de soarta mea.»

O așa descoperire vă puteți închipui
Ce durere 'nfrișată mi-a putut pricinui,
Pentru că Alexandrescu era bardul ce iubiam
Și în muza lui speranțe prea frumoase îmi puneam.
Cauza voind s'o aflu, eu, vai! am descoperit
Cum că el peste spitaluri director s'a rânduie
Și că mînios pe muză, căci prea mult îl necăjia
Și-l făcea să-și piardă timpul care 'n trebi îi trebuia,
Intr'o zi a aruncat-o în spital pe un crevat,
Poruncind ca să nu-i dea de băut, nici de mâncat.

CARNAVALUL VENEȚIEI

O suveniri fatale de-amor, de poezie !
 De ce vă mai întoarceți ? Voi m'ați fost părăsit.
 Fără de voi acuma vieața-mi pareă mie
 Fatalitate simplă ; și orice vijelie
 O înfruntam ca orbul pe cale rătăcită

Plăcerile dorite treceau pe lângă mine
 Ca nori pe lângă soare ; eu nici nu le priviam,
 Dela dumnezeire nu vream nici rău, nici bine ;
 Dorințele în sânu-mi nu aduceau suspine
 Eu visuri dulci de vieață în somnu-mi nu făceam.

Dar ce-ți veni deodată atâta turburare,
 O suflete iubite, o inimioară-a mea !
 Un singur dulce cântec îți pune în mișcare
 Resoartele-amorțite ? sau ție poate-ți pare
 Că poți ca și o floare în vară a 'nviă ?

Voi știți că *Carnavalul Veneției* odată
 Îl ascultam ferice în vârsta-mi de amor,
 Iubit, iubiam atunci cu patimă 'nfocată ;
 Și ascultând ăst cântec, ce inima îmbată,
 Gemeam de fericire și căutam să mor !

La cea mai mică notă cădeam în nebunie,
 La ale ei picioare mă întindeam gemând ;
 Ea mă stropia cu lacrimi, amor jurându-mi mie
 Și amândoi pe urmă cuprinși de letargie
 Ne căutam cu lacrimi, ne mângâiam tăcând.

Pe umerele mele lăsând capu'n tăcere
 Ea pipăia să simță bătând inima mea ;
 Și eu, pe sânu-i tânăr văzând a ei durere,
 Cătam în acest cântec să afle mângâiere
 Dar în delirul nostru amorul se sbăteă !

Trecură, vai, de-atuncea mulți ani, și-a mea iubire
 Ca o fatalitate se sparse 'n sânul meu !
 În suferințe triste căzù a mea simțire ;
 Nimic nu-i rămăsese pentru compătimire.
 Decât nenorocirea ce-aduce Dumnezeu !

O ! cântă și iar cântă, o, fiică-a armoniei !
 Îmbată al meu suflet pân' ce-i vedeă că mor.
 Dar voi, o suvenire-ale copilăriei,
 Lăsați-mă în pace pe calea vijeliei,
 Căci omul în viață odată simte-amor.

LA MOARTEA D-NEI C... S...

București 23 Februarie 1855

«O, vărsați lacrimi, lacrimi de sânge,
 Toți câți în inimi inimi aveți !
 O, vărsați lacrimi, trebui a plânge
 Acea ființă care-o vedeți.»

Ieri jună, mândră, încântătoare,
 Ideal dulce, suflet frumos,
 Inger de viață, splendidă floare,
 Vis de plăcere, dor amoros ;

Astăzi, o Doamne! ea între îngeri
 Cu-ale ei grații a dispărut,
 O lume 'ntreagă ea lasă 'n plângeri,
 O, crudă moarte, ce ai făcut?

O, dulce mumă! o scumpe tată!
 O, amici, rude frați și surori!
 Durerea noastră-i ne-asemănată...
 Dar așa-i moartea: nu cruță flori!

R U G A

*«Spune fiicei Sionului: Iată împăratul
 tău vine la tine, blând».*

De ce n'am fost merit oare, Doamne, a mă consacra
 Să-mi petrec vieața toată întru a te laudă?
 De ce nu ai dat credință mai multă 'n sufletul meu,
 Ca să cânt a ta mărire, o prea mare Dumnezeu!
 Dăruește, Doamne, mie darul tău încântător;
 Dăruește gurii mele un cuvânt mângâietor;
 Un suspin vrednic de tine, un reflect din umbra ta
 Un răsnet blând și dulce și eu dulce voiu cânta.

Eu voiu laudă cu lacrimi bunătățile cerești.
 Eu le voiu numi cu bocet bunătăți dumnezeiești.
 Binecuvântând de tine, o prea-înalte Dumnezeu!
 Spune-voiu la toată lumea care-aude plânsul meu:
 O, priviți cu umilință, vedeți voi, o muritori,
 Dumnezeu e cel ce face câmpii noștri nutritori,
 El așterne pe costișe, prin dumbrăvi și pe câmpii,
 Ca covoare fără margini, brazde verzi și aurii.

Prin înalta-i bunătate noi putem să adunăm
 Grânele cele de aur, ca să ne îndestulăm.
 Prin înalta lui voință pe ciorchină 'ngălbinesc
 Strugurii ce fac binețe, care inimi veselesc.

Le voiu zice, le voiu zice, eu cu tot sufletul meu :
 Adorați a lui putere, adorați numele său.
 Ridicați ochii la ceruri, vedeți în mărirea sa
 Acest soare care vine cu mărirea se-arată.
 Dela el primiau lumină timpii ce s'au strecurat
 Și 'nfocata lui lucire nu s'a scurs, n'a încetat ;
 Totdeauna, 'n toată ziua, el se 'ntoarce regulat,
 Ca un focalar de flacări luminos și 'nflăcărât,
 Să salute pe eternul și înaltul Dumnezeu,
 Și-umilitul nostru suflet să-l resfrângă 'n focul său.

O, voi oameni, care încă să vedeți nu ați putut
 Minunile care 'n ceruri Domnul nostru a făcut !
 Dar deschideți-vă ochii, împrejuru-vă priviți,
 Și delă pământ la ceruri căutați, ce întâlniți ?
 Când e noaptea liniștită, când nouri nu se zăresc,
 Ce fac ochii cei de aur cari 'n ceruri se rotesc ?
 Care mână îi conduce în câmpie fără fund
 Și din orice depărtare până la pământ pătrund ?
 Astă lume de vii focuri cine-o mișcă ne 'ncetat
 Cu așa regulă mare de când s'a înființat ?
 Dumnezeu este acela ! Totdeauna Dumnezeu !
 El revarsă 'n toată seara depe lângă tronul său
 Milioanele acestea de lumini ca niște flori
 Atât de încântătoare și cu-așa mândre culori.

Astfel petrecându-mi vieța întru a te laudă,
 Aș vorbi de sfinți, de îngeri și iar de puterea ta.

Eu aş scrie 'n toată ziua câte-un cântec umilit
 Inceput jos pe ţărână şi în ceruri isprăvit ;
 Şi-al necazurilor mele lanţ nesuferit şi greu
 L-aş vedeă că se desparte şi n'apasă pieptul meu.
 Pentr'un bine mult mai sigur, pentr'un vis mult mai frumos,
 Ce-ar legănă totdeauna al meu suflet aici jos.

Un moment de încântare, Dumnezeuule, mi-ai dat
 Şi de mare fericire sufletu-mi s'a îmbătat.
 O ! primeşte acest cântec, primeşte al meu suspin
 Şi voiu zice : Doamne sfinte, ţie, ţie mă închin.

CUVÂNTUL DIVIN

*«Acela ce mănâncă din pâinea aceasta va
 fi viu în veci.»*

IOAN.

Aşa ai zis tu, Doamne, că omul nu trăeşte
 Cu pâinea ce la masă el şi-o inchipueşte ;
 Căci omului îi trebui ceva mai priincios.
 De lumea necurată, de lumea cea de jos,
 Cuvântul tău, o Doamne, îl poate despărţi ;
 Căci lui îi trebuie a se însufleţi,
 Precum odinioară la sacrul tău cuvânt
 Popoarele din lume, din orişice pământ,
 Veniau să se supue cu sufletu 'ncântat
 La-a ta putere înaltă ce Tatăl ți-a fost dat.
 În totdeauna dulce tu calea îţi urmaşi ;
 Pe cel ce-aveă credinţă de patimi vindecai.
 În Siria întregă numele tău eră
 Purtat din gură 'n gură şi toţi ți se închină.

Cuvântul tău cel dulce poporul îl avea
 Ca cea mai bună pâine ce vieața îi ținea :
 Ca râurel de balsam din gură-ți purcezând
 Îl priimea poporul când te-ascultă zicând :
 «Ferice de săracii la spirit, căci al lor
 «Va fi împărăția și-al cerului odor !
 «Ferice de-acei care sunt blânzi în aplecări,
 «Căci inima lor n'are dureri și sbuciumări !
 «Ferice cei ce varsă lacrimi, căci vor primi
 «Plăcută mângâiere în cer când vor veni !
 «Ferice cel ce este mizericordios,
 «Căci nu va fi în ceruri privit ca păcătos».

Așa vorbești tu, Doamne ! și omul pe pământ
 Își simte fericirea după al tău cuvânt.
 Cu astfel de maxime tu ne înțelepțești.
 Și inimile noastre le îmbunătățești,
 Când de amărăciune credința o uităm
 Și-adevăratul bine nu știm să-l deslegăm.
 Ah, cât este de dulce, o mare Dumnezeu !
 Să ascultăm că vine la noi cuvântul tău,
 Ca vântul printre sălcii sau ca miros plăcut
 De floare odorantă ce bruma n'a bătut !
 Retras într'o vâlcică, sub umbra unui pom,
 În liniște și pace, e dulce pentru-un om
 A sta ca să citească încet în mintea sa
 Această carte mare ce e lucrarea ta ;
 Această carte-eternă ce 'n secolii va trăi,
 Pe care ai dictat-o spre a ne mântui
 La sfinții tăi apostoli și care o numim
 Prea-sfântul Evangeliu, câți întru el trăim.
 În ea este speranță, vieață și amor ;
 Ea ne arată-o lume cu-un dulce viitor,
 Cu-un orizon mai roșu, cu-un cer mult mai stelos,
 Cu zorile mai albe, cu-un soare mai focos ;

Și dacă 'nchide cartea sârmanul muritor,
 Chiar de n'a înțeles-o, rămâne visător.
 Iar dacă-astă plăcere el nu poate afla,
 Și dacă ochii 'n ceruri nu-și poate împlânta,
 Să vază-aceà mulțime de stele ce lucesc
 Sau nourii sub soare ce ploi învăluiesc ;
 De s'află în vreo cetate ce murii o 'nconjor,
 Sau de se 'nchide în casă să șează pe-al său dor ;
 Grăbească-se s'asculte sunând și răsunând
 O voce care-l chiamă la Domnul mai curând.
 Aceasta e campana, organ religios,
 E clopotul de-aramă ce sună-armonios
 Și răspândește 'n aer suspinuri îngerești,
 Ce ne precede în cale spre regiuni cerești.
 Și când în a ta casă a merge ne grăbim,
 Noi zicem : «Domne sfinte ! Pe tine te iubim !»

Atunci o altă voce, mai vie, mai cu foc,
 Decât aceà de-aramă ce sună 'n orice loc,
 Se 'nalță și pătrunde chiar inime de fier ;
 Aceasta-i leturgia a legilor din cer.
 Tot vocea ta, o Doamne ! e asta ce-ascultăm :
 Când preotul vorbește, la tine cugetăm ;
 Dela ai tăi apostoli el darul a primit
 Ca să reîntărească sufletul rătăcit ;
 Să ne aducă aminte de tine ne 'ncetat,
 De ale tale fapte ce poate am uitat.
 De-aleșii tăi, de îngeri, de-al cerului amor,
 Cum și de fericirea ce-avem în viitor.

Fiindcă tu ești, Doamne, care prin el vorbești.
 Fiindcă tu poți totul și toate ce voești,
 Sosească a ta voce la căpătâiul meu,
 Când va fi să se stingă vieța ce am eu ;

Și fă ca al tău inger, când va fi ca să mor,
 Să vie să-mi deștepte sufletu-mi trecător
 La somnul vocii tale, la sacre rugăciuni,
 La cântece pioase, la marile-ți minuni,
 Și-apoi să-l ia cu sine spre a-l înfățișă
 La 'nalta judecată ce tu ai a o da.

LA LEGEA PRESEI

Cugetare 'năbușită,
 Ieși din negrul tău mormânt!
 Libertatea cea dorită
 A venit peste pământ!
 Idei nalte, generoase!
 Răspândiți-vă acum:
 Sburăți repede, voioase;
 E deschis al vostru drum.
 Poeți, cântați!
 Muze, săltați!
 Libertății vă 'nchinați.

Multă lipsă și nevoie
 Românașul mai aveà,
 Ca să poată cânta 'n voie
 Dorul care îl băteà.
 Despotismul inventase
 Chipul de-a-l înăbuși;
 Inima i-o încleștase;
 Gura-i nu puteà vorbi!
 Poeți, cântați!
 Muze, săltați!
 Libertății vă 'nchinați.

De nedrept, de apăsare
 Nici a plânge nu puteam :
 Orice dor sau supărare
 În suspine le 'nchideam.
 Cugetarea mărginită
 În avântu-i se opriă,
 Și-apoi lănced amorțită
 Al său geniu își pierdeă.
 Poeți, cântați !
 Muze, săltați !
 Libertății vă 'nchinați.

Vieață și însuflețire
 Românimii trebuiă ;
 Dar această fericire
 Cine poate să i-o dea ?
 La naționalitate
 Cine-o poate deșteptă ?
 Numai sfânta libertate
 De a scri și-a cugetă !
 Poeți, cântați !
 Muze, săltați !
 Libertății vă 'nchinați.

Secolul cel de lumine
 În dreptatea sa ne-a dat
 Acest mare și scump bine,
 Ce zăceă întunecat.
 Domnul Ghica lustruește
 Cu-un princip domnia sa.
 Din Moldova-acum pornește
 Românismu-a respiră.
 Poeți, cântați !
 Muze, săltați !
 Libertății vă 'nchinați.

Erà timp, căci prevedința
Va să ne consolidăm
Patria și existența,
Care 'n lume merităm.
Și ideile 'nțelepte
Trebui a se răspândi,
Spre-a ne duce pe căi drepte
Și spre a ne mântui.
Poeți, cântați!
Muze, săltați!
Libertății vă 'nchinați.

LA UNIRE

Acum, frați, timpul sosește
Către lume să-arătăm
Că al nostru neam trăește
Și că vieată merităm.
Mult timp limbile străine
Ne-au tratat ca niște sclavi;
Iată-acuma timpul vine
Să-arătăm că suntem bravi.
Haideți dar la mântuire
Toți cu toții s'alergăm.
La unire! la unire!
O strigare toți să dăm.

Lumea să ne 'ntrebe bine
Ce voim și ce dorim,
Ea voește-al nostru bine
Numai și noi să-l voim.

Acum timpul este dară
 Drepturi a ne dobândi,
 Și 'n lăuntru și 'n afară
 Viitor a ne 'ntări.

Nu e altă mântuire
 Decât numai să strigăm:
 La unire! la unire!
 Și la asta să-alergăm.

Cât o țară este mică,
 Slabă pururea va fi,
 Dușmanii ca pe-o nimica
 Vor putea a ne 'nghiți.
 Hai, să facem dar mai mare
 Țara care o avem,
 Căci atunci, fiind mai tare,
 Vom putea să ne ținem.

Scumpa noastră mântuire
 Noi altfel n'o căpătăm,
 Așadar pentru unire
 Chiar vieța să ne dăm.

Noi știm cum că Moldovenii
 De când lumea pe pământ
 Tot de-o lege cu Muntenii
 Și de-o limbă cu toți sunt.
 De ce dară să nu fie
 Un popor tot la un loc
 Și-o frumoasă Românie
 Tot cu-un suflet și-un noroc?

Haideți dar la mântuire
 Toți cu toții să-alergăm,
 La unire! la unire!
 Toți un viers să ridicăm.

Moldoveanul fiind frate
Cu Munteanul va putea
Tot o țară și-o dreptate
Impreună a țineă.
De ce dar în astă lume
De creștini și de păgâni
Să n'avem și noi un nume
Și o țară de Români ?
La a noastră mântuire
Acum dar să alergăm,
La unire ! la unire !
Toți cu-o limbă să strigăm.

In unire e putere
Și viață pentru noi ;
Acest bine de vom cere
Vom mai scăpa de nevoi.
Nimine nu ne oprește
Dorul nostru a-l rosti ;
Și-Europa chiar dorește
Acest dor a ne 'mplini.
Haideți, frați, la mântuire
Mari și mici să alergăm !
La unire ! la unire !
Cu un strigăt să strigăm !

EPISTOLĂ AMICULUI D. DASCALESCU

24 August

Adevăr este, amice, cum că te-au congediat
 Și că nu mai ai onoare de a mai fi angajat ?
 Vino dar să ne dăm mâna și în versuri să cântăm
 Libertatea fericită care-acuma o gustăm.
 E mai bine, zău, mai bine între muze să trăim
 Decât în serviciul public geniul să-l tăvălim.
 Mai cu seamă într'un secol când în țară predominesc
 Prejudețele bătrâne, ce cu noi nu se 'nvoesc,
 Intr'o țară 'nvăluită de triști reacționari,
 Cari au ajuns la putere și se zic patrioți mari.

Nu știi dacă-ți pare bine că nu mai ești prezident,
 Dar de-ți pare rău, și-oiu spune că nu meriți compliment.
 De voi ai să-ți păstrezi postul, trebuie ca om cu tact
 Să vii și cu patrioți de-acuma să faci pact ;
 Să dai versuri și articoli, să te prinzi conlucrător
 La gazeta de Moldova sau la Nepărtinitor ¹ ;
 Să 'ntorci tonul muzei tale și să nu mai biciuești
 Mita și chiverniseala în versuri eroicești ;
 Să declari de răi, de procleți, de nebuni, de utopiști,
 Pe acei ce-acum se chiamă Români și unioniști ;
 Să te lepezi de principii pe care le-ai profesat
 Care din copilărie tată-tău și-a însuflat ;
 Ca un cățaluș de casă să vii să cerșetorești
 O favoare rușinoasă pe la case ciocoiești ;
 Să sârui ca fanariotul mâna ce n'o poți mușcă
 Și să suferi cu plăcere chiar și palme de și-or da.

¹ Vezi notele la urmă.

Dar învățături de astea, de ce oare să-ți dau eu ?
 Ai tu oare trebuință încă de învățul meu ?
 Tu ce 'n Țara Țințarească atât ai călătorit
 Și cântând o lume nouă lumea veche ai găsit,
 Tu ce din copilărie tot mereu ai cercetat
 Tot ce 'n vieața omenească este bun sau defăimat,
 Tu ce 'n versuri ca și mine cânti și plângi din când în când,
 Lume, patrie și secol, îndreptarea lor cântând ;
 Trebuie să știi prea bine ce cărare să apuci,
 Pentru ca să poți ajunge unde vrei ca să te duci.
 Dacă ai făcut vreun bine în postul ce-ai ocupat,
 Dacă-ai adus învoiele între cei ce s'au certat,
 Dacă ai făcut dreptate celui înstrâmbătăjit,
 Dacă pentru zelu-ți nobil publicul ți-a mulțumit ;
 Trebuie să te simți ferice și nu cred să tânguești
 Pierderea unei poziții întru care nu mai ești.

Și-apoi oare ce foloase postul tău îți aducea ?
 Ți da el mai mare nume ? Mai bogat el te făcea ?
 Cred că stare din rușfaturi tu a-ți face n'aveai gând :
 Astă tristă uneltire, ce o vedem practicând
 Încă mulți în țara noastră, nu e meseria ta ;
 Rușfet și onestitate nu se pot nici cum rimă.
 Avuția din rușfaturi e ca pleava pe pământ,
 Ce se spulberă și pierе la suflarea unui vânt ;
 Avuția din rușfaturi este foc mistuitor,
 Care arde și plămâniі unui strâmb judecător ;
 Avuția din rușfaturi e blestem dumnezeesc,
 Care cade pe urmașii celor ce o dobândesc ;
 Avuția din rușfaturi este-un fier întipărit
 Pusă 'n fruntea criminală unui om nelegiuit.

Să vorbim oare de nume ? De-acest nume efemer
 Ce vedem că postulanții în societate cer ?

Dar eu cred că al tău nume de notat e mai frumos
Decât al prezenției nume trist și păcătos.
De când lumea este lume oamenii aprețesc
Două glorii principale și la ele năzuesc:
Geniul și eroismul! Orice popul însemnat
Cu poezii și eroii îl vedem recomandat.
Auzit-ai tu vreodată sau citit-ai undevă
Că cu laure de dafin s'au încununat cândvă
Prezidenți de tribunale sau ispravnici iscusiti?
În istorii de popoare nici nu sunt măcar numiți.
Da, e tristă glorioară pentru un poet un post,
Care poate să-l ocupe un nemernic sau un prost.
Și decât ți-ai pierde timpul făcând pe judecător
E mai bine să faci versuri și să fi conlucrător
La 'nălțarea ăstui mare edificiu național,
Care pân'acum se află ridicat pe pedestal.
O idee fericită pusă 'n versuri de-un poet
Este tare ca și vocea unui înger sau profet;
Inimilor amorțite poate suflet a le da;
Sufletele degradate poate a le îndreptă.
Aide dar să ne dăm mâna și în versuri să cântăm
Binele sau trista soartă între care ne aflăm.

URA ȘI AMORUL

Multe fete mă făcură
Cu cruzimea lor să mor,
Să le port o mare ură
Sau să nebunesc de-amor.

Ele 'n cupa mea vărsară
Mult venin omoritor,
Când venin de ură-amară,
Când venin de crud amor.

Dar aceea ce mă ține
Intr'un chin hotărîtor,
N'are ură pentru mine
Și nici simte-al meu amor.

PLUGUȘORUL

Măine anul se înoște,
Plugușorul se pornește
Și începe-a colindă
Pe la case așa ură :
Iarna-i grea, omătu-i mare ;
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.
Doamne, bine cuvintează
Casa care o urează

Plugușorul fără boi,
 Plugușorul tras de noi!
 Urați, flăcăi!
 Strigați, mări:
 Hăi! hăi!
 Hăi! hăi!

Sus pe ceruri strălucește
 O stea nouă ce vestește
 Că se curmă de acum
 Al nevoilor greu drum.
 Asta-i steaua României
 A unirii și-a frăției,
 Stea de viață, stea de spor,
 Stea de bine 'n viitor.
 Fă-o, Doamne, să lucească
 Steaua noastră românească,
 Și să stea tot între noi,
 Să nu mai avem nevoi!
 Urați, flăcăi!
 Strigați, mări:
 Hăi! hăi!
 Hai! hăi!

Lumea toată ne ascultă
 Căci avem dreptate multă,
 Căci destul am suferit
 Fără ca să fi greșit.
 De acum ni se cuvine
 Ca să mai trăim și bine:
 Să se ducă dintre noi
 Orice rele și nevoi;
 Să se ducă pe pustie
 Și în veci să nu mai vie;

Să se ducă hăulind
 Și cu dinții clănțănind !
 Urați, flăcăi !
 Strigați, măi :
 Hăi ! hăi !
 Hăi ! hăi !

Anul nou ne-aduce nouă
 Timp mai bun, viață nouă,
 N'om să fim tot Moldoveni,
 N'or să fie nici Munteni,
 Ci într'o Țară Românească,
 Liberă și voinicească,
 Noi și ei om să trăim
 Și Români să ne numim.
 Cu o patrie, cu-un nume,
 Noi ne vom mândri pe lume ;
 Și cât lumea vom trăi
 Și 'n tărie vom spori.
 Urați, flăcăi !
 Strigați, măi :
 Hăi ! hăi !
 Hăi ! hăi !

Anul nou o să ne fie
 Inceput de veselie ;
 Mari pe mici n'or prigoni,
 Mici pe mari nu vor râvni.
 În frăție și 'n dreptate
 Or să fie legi lucrate ;
 Mari cu mici mâna vor da,
 Și 'ntr'o horă vor jucă.
 Dumnezeu care ne-ascultă
 Va trimite mană multă,

Și pământul ce-om ară
 Grâne de-aur ne va da.
 Urați, flăcăi!
 Strigați, mări:
 Hăi! hăi!
 Hăi! hăi!

VISUL

Spre anul nou 1857.

Eră primăvară, timp senin, frumos,
 Ziua luminată de-un soare focos.
 Ingerești concerte în aer sunau;
 Mii de păsărele în crâng răsunau.
 Câmpul fără margini eră înflorit;
 Totul părea 'n lume a fi 'nsuflețit.

Mă aflam călare pe un puiu de smeu,
 Un cal alb ca spuma, tare ca un leu,
 Lute ca un fulger, blând ca frate mic,
 Fiu al fantaziei unui om voinic;
 Șea n'aveam sub miște, frâu nu-mi trebuia:
 El a mea dorință o înțelegea.

Nu știu de-avea aripi armăsarul meu;
 Nu știu bine dacă eră puiu de smeu;
 Nu știu încă dacă călcă pe pământ;
 Nu știu bine dacă el sbură în vânt;
 Dar ca cugetarea știu că mă ducea
 Și eră 'mpăcată fantazia mea.

Dar ce țară oare eu cutrieram ?
 Ce erau aceste locuri ce călcam ?
 Multe țări în lume eu am fost văzut,
 Însă nu 'ntâlnisem așa loc plăcut.
 Dar atunci îmi zice armăsarul meu,
 Calul meu cel ager, puiul cel de smeu :

«Râurile-aceste care șerpuesc,
 Dealurile-aceste care înverzesc,
 Holdele de aur ce vezi înflorind,
 Munții iști cu arbori ce spre cer 'ntind,
 Țara ce te face a te încântă,
 Este, o stăpâne, România ta».

— Aide dar, voinice, aide mai curând ;
 Poartă-mă mai iute, sboară ca un gând !
 Voiu să văz în toate dulcea țara mea ;
 Oricât aş vedea-o, nu-s sătul de ea.
 Du-mă în tot locul să mă 'ndestulez.
 Sufletul și vieța să-mi învioșez».

Și-al meu cal atunce mai iute sbură,
 Și ca dorul minții iute mă purtă :
 Cu o săritură, când îl repeziam,
 Dintr'o vale 'n alta peste deal săriam ;
 Aci pe un munte din Carpați m'aflam :
 Aci dintr'o copcă Dunărea călcam.

Dar încotro ochiul meu se întorcea,
 Nouă mulțumire mie-mi aducea.

Apele mai limpezi aveau curs mai lin,
 Cerul mai albastru erà mai senin,
 Farmecul naturii erà mai în joc,
 Veselia lumii erà mai cu foc.

Cântece și versuri, doine dulci și hori,
 Cimpoi și-alăute, flueri și viori,
 Răcnete și chiot, vesele strigări,
 Vuet, sgomot mare, urlete, urări!...
 Veselie mare erà pe pământ;
 Gura s'o deschie n'ar aveà cuvânt.

Femei și copile, tineri și bătrâni,
 În vestminte albe haine de Români,
 Cu flori în cosițe, flori în pălării;
 Fete și fetițe, flăcăi și copii,
 În tot locul horă, în tot locul joc,
 Sărbătoare mare în oricare loc.

— Spune-mi mie însă, armăsarul meu,
 Ce e sărbătoarea care o văd eu?
 Ce e veselia asta pe pământ?
 Ce sunt aste jocuri fără de cuvânt?
 Soarele cu luna azi s'au cununat?
 Cerul cu pământul azi mâna și-au dat?»

— Asta e, stăpâne, sărbătoarea ta;
 Visul cel mai dulce care poți visă.
 Țările Române astăzi se unesc,
 Și a lor unire toți sărbătoresc.
 Nunta este mare, dansul e frumos;
 Prinde-te în horă, fii și tu voios».

Atunci eu descalec și mă prin în joc,
 Intr'o horă mare, pe un neted loc ;
 Dintr'o cupă mare la Unire beau
 Și dau libertate la-armăsarul meu.
 Jucai în beție până ce căzui...
 Dar în deșteptare, cruce îmi făcui. —

ZI 'NTÂI MAI 1857

Suvenire elevilor academiști

Ce s'aude, ce vuește ?
 De ce valea clocotește ?
 De ce pasările cântă
 Și natura se încântă ?
 Ce strigări de veselie
 S'aud la Sion în vie ?
 Ce mulțime se adună
 Cu atâta voie bună ?
 O, veniți, școlari bărbați !
 Zi 'ntâi Mai ca să serbați.

Florile să se adune
 Pălării să încunune ;
 Iarba verde cu-a ei floare
 Să se calce în picioare ;
 La pământ pe iarba deasă
 Să s'aștearnă lungă masă ;
 Chiote de fericire !
 Strigăte de mulțumire !
 Ura, bravi copii și frați !
 Zi 'ntâi Mai astăzi serbați.

Cântă, cucule nebune!
 Anul are semne bune.
 Ce taci tu, privighetoare?
 Astăzi este sărbătoare.
 Trubaduri, copii de cioară!
 Scârțâiți din cea vioară,
 Cântați hore de unire,
 Cântați doine de 'nfrățire!
 Ura, dragi copii și frați!
 Ura 'n horă toți cântați.

Românie mult iubită,
 Patrie nefericită!
 Scoală-acuma și privește
 Și 'n speranță te 'ntărește:
 Asta-i fruntea școlărimii:
 Asta-i vieța României;
 Tu prin ei ai să fii tare;
 Tu prin ei o s'ajungi mare!
 Ura, bravi copii și frați!
 Ura, patriei urați!

Primăvara e frumoasă,
 Inima 'n copii voioasă.
 Ei sunt beți de fericire,
 De a patriei iubire,
 De iluziuni bogate,
 De plăceri nevinovate.
 Ei sunt maturi în pruncie,
 Serioși în veselie.
 Ura, buni copii și frați!
 Zi 'ntâi Mai așa serbați.

Cupele de aur pline
 La toaste să închine!
 La naționalitate!
 La a ei prosperitate!
 La a țărilor unire!
 La a patriei mărire!
 Muzele să 'naintească!
 Artele să 'nflorească!
 Ura, bravi copii și frați!
 Așa zi să tot serbați.

MARȘUL UNIREI

Vino, Muntene,
 Vino, Moldovene,
 Spuneți Europei voi ce doriți.
 Soarta română
 Vă stă în mână:
 De voi atârnă Români să fiți.

De vreți în lume
 S'aveți un nume
 De popor liber și de bărbați;
 Cereți Unirea;
 Și înfrățirea
 Țărilor voastre o proclamați.

Lumea cea mare
 Dă ascultare

La ale voastre cereri și dor ;
 Fiți dar cuminte
 Și mai 'nainte
 Cereți o țară și-un domnitor.

De vreți dreptate
 Și libertate,
 De vreți legi bune a căpăta ;
 De vreți să fie
 Să nu mai vie
 Străini în țară a vă călca ;

De vreți a face
 Să aveți pace
 Și 'n fericire să 'naintați ;
 De vreți aceste,
 Alt chip nu este
 Decât Unirea să proclamați.

Tu, Moldovene,
 Și tu, Muntene,
 In despărțire tot slabi sunteți ;
 Iar împreună
 Soartă mai bună,
 Vieață mai tare puteți s'aveți.

Nu dați crezare
 Nici ascultare
 La mincinoșii de vânzători.
 Vorbele rele
 Nu vă înșele
 Cereți Unirea stăruitori.

Cereți Unirea
Și înfrățirea
Țărilor voastre, bravii mei frați!
Soarta română
Vă stă în mână;
Unirea dară cerând strigați.

PE MOVILA RABAEI

Pe a Prutului întinsă și desfătătoare cale
Cine trece și nu vede o movilă ce-i stă 'n cale?
Cine nu se minunează de măreața ei făptură,
Sau nu cugetă la timpii care peste ea trecură?
Nu, Românul pe sub dânsa sapă, ară și cosește,
Și pe ea cu nepăsare sau dispreț o privește!
De lovirile ursitei având mintea obosită,
De nefericiri și patimi având inima-amorțită,
Calcă trist și fără suflet monumentele ce-arată
Sângeroasa-i istorie și mărire de-altă dată!
Însă până ce Românul va ieși din amorțire,
Până ce va ști că încă are drepturi la mărire,
Nu pot oare să dau suflet la movila asta mută
Și s'o fac ca să ne spuie istoria sa trecută?
De e drept, precum se zice că Avarii o făcură,
Când pe-aicea ca torente cu-a lor furie trecură,
Oare 'n lupta lor atunce cum s'a sguduit pământul?
Câte mii de acești barbari și-au aflat aici mormântul?
Apără cinevă oare aste locuri fericite?
Eră vreun zeu protector pe-ale Daciei ursite?
Dar nu, nu! Movila tace și Românul nici nu știe,
Și nici vrea ca să cunoască amărîta-i istorie!

Pe când armele Moldovei răsunau odată 'n lume,
 Când eroii României în Europa aveau nume,
 Când de năvăliri păgâne erà țara sbuciumată,
 Nu-i putea tu a ne spune, o movilă întristată,
 Ce făceau strămoșii noștri și cum se serviau de tine ?
 Căci acele timpuri toate le ții minte tu prea bine.
 Nu departe e Bugeacul, și urdia tătărească
 Pe aice își da pieptul cu oștirea românească.
 Pe atunci știau Românii a fi bravi pentru-a lor vieață
 Cu curaj mergeau la luptă, și nu o lăsau să piară.
 Fără de a lor bravură, astăzi n'am aveà noi nume,
 N'ar fi Țara Românească între alte țări din lume.

Dar după acele timpuri de mărire vitejească,
 Vai ! venit-au triste timpuri peste Țara Românească.
 Tu le știi, movilă tristă ! toate timpurile-acele,
 Căci vieața ta cu-a noastră a vărsat tot zile grele.
 Trebui să-ți aduci aminte de faimoasa bătălie
 Ce-au avuț Rușii cu Turcii pe întinsa ta câmpie.
 Poate vine câteodată umbra lui Petru cel Mare
 Imprejuru-ți ca să plângă a oștirii lui sfărmară.
 L-ai văzut ascuns pe vârful-ți cum cătă să afle cale,
 Ca să poată să-și strecoare rămășița oastei sale ;
 Ai văzut pe Caterina ca o zeie inspirată
 Cum umblă cu coifu 'n mână prin oștirea desperată,*
 Depunând ale ei scule și cerând la fiecare
 Să depună ca și dânsa avuția ce o are.
 Ceeace n'a putut arma, banii au putut a face :
 Mahmet Baltagi vizirul știi cum s'a plecat la pace.

Ah ! atunce și Românii pe-al tău câmp de bătălie
 Arătară cea din urmă inimă de vitejie.
 Se legară prin tractate cu Rusia cea creștină,
 Vrând ca vechile lor drepturi să le scoată la lumină ;

Se luptară cât putură... dar ursita cea ingrată
Nu voi să le ajute; ci-a lor țară fu lăsată
Prada furiei păgâne, fără drept sau mângâiere.
Vai, ce soarte 'nfricoșată! vai, ce zile de durere!

Cantemir, Domnul Moldovei, în Rusia emigrează,
Nobila lui seminție limbi străine ilustrează;
Brâncoveanu, pus în lanțuri, se supune la torture:
Mai întâi căzând el vede sub a Turcului secure
Patru capete frumoase, patru capete iubite,
Patru fii mândri ca îngeri, patru flori îmbobocite!
După chinuri feroase, capul său cel nobil cade,
Iar pe tronul României Domn Român vai! nu mai șade.
Fanariotul crud și lacom aici cuibul își găsește,
Veneticul fără lege țara o batjocorește,
Iar Românul, vai de dânsul! umilit, fără dreptate,
Ca străin în a sa țară, plânge, geme, 'n piept se bate!
Chiar ca vita cea de muncă, pleacă capul la 'njugare,
Cel întâiu ce vine 'n țară pentru el este mai tare;
Casa lui, focul din vatră, vita lui de lângă casă,
Apa, codrul sau câmpia, bucățica depe masă,
Pruncii lui și chiar soția, tot ce are e 'n pieire,
Căci străinu-și însușește românească moștenire!
Par'că vrei să rupi tăcerea, o movilă întristată!
De aceste suvenire poate și tu ești mișcată?
Tu, care dăduși lui Petru a ta ospitalitate,
Tu care-l văzuși atunce cu Români făcând tratate,
Te-ai mirat văzând în urmă cum Rusia creștinească
Din vestmintele Moldovei a voit să se mărească.
Te-ai mirat văzând cum Prutul s'a făcut hotar de țară,
Când Moldova pân'la Nistru aveà vechile-i hotară.
Însă iată că trec Prutul, — calea nu este oprită,
Căci ni s'a întors o parte din Moldova cea ciuntită;
Și de-a vrea Dumnezeu sfântul mă voi duce eu odată
Liber chiar până la Nistru cu-a mea muză întristată!

L A B A S A R A B I A

Dulce soră-a țării mele, Basarabie iubită!
Iată 'n fine că acuma fiii tăi te văd cu dor.
Ei te chiamă 'n veselie la vieață fericită
Și te strâng la sânul lor.

Fost-ai fost înstreinată, dulce soră-a țării mele!
Legi străine suferit-ai, limbi străine te-au domnit,
Ți-ai dus vieața 'n întunec ca un nor pe după stele
Și tu totuși ai trăit!

Neferice ca și tine a fost soră-ta iubită,
Dar avu măcar un nume de o țară pe pământ;
Iar tu între alte neamuri nu aveai a ta ursită
Nu aveai al tău cuvânt!

Fie-ți râurile limpezi, fie-ți calea înflorită,
Fie câmpii tăi tot veseli, fie-ți anii auriți!
Căci de dulcea-ți fericire va fi lumea mulțumită
Și noi mult mai fericiți.

Iată cerul se deschide, steaua noastră se arată:
Viitorul nostru-i mare, plin de pace, fericit!
Vin' și tu la noi în horă să-ți dăm inima bărbată
Și dovezi că te-am iubit.

VENETICUL

Cine știe și nu știe
 Care rană e mai grea ?
 Ce durere e mai vie
 Pentru biata țara mea ?
 Cine crede și nu vede
 Cine n'a mai auzit,
 Cine vede și nu crede
 Ce păcat e mai cumplit ?
 — Să plâng oare când o zic
 Că-i străinul venetic ?
 Intre răii toți din lume
 Care rău este mai rău ?
 Care rău nu are nume
 Nici în gură de calău ?
 Care puiu de șarpe crește
 În al țării noastre sân
 Și apoi o otrăvește
 Cu al său negru venin ?
 — Trebui oare s'o mai zic
 Că-i străinul venetic ?

Cine patrie nu are
 Și o cată 'ntre Români ?
 Cine cată zestre mare
 Și o are 'ndată 'n mâni ?
 Cine vine să ne ceară
 Drept de pământean plângând ?
 Cine-și bate joc de țară
 Și o vinde mai curând ?
 — Trebui oare s'o mai zic
 Că-i străinul venetic ?

Gloria națională
 Cine ne-a întunecat?
 Nesimțirea cea fatală
 Intre frați cine-a plântat?
 De a patrie iubire
 Cine ne-a desmoștenit?
 Ciocoism și umilire
 Intre noi cine-a sădit?
 — Of! o zic și iar o zic:
 Fanariotul venetic!

Nu e Grecul ce 'n Troada
 De Omer a fost cântat;
 Nu e Grecul ce Elada
 Din cenușă-a ridicat;
 Nu e Grecul care moare
 Pentru libertatea sa;
 Nu e Grecul ce 'n onoare
 Vine-aici a speculă.
 — Ci-i străinul care-i zic:
 Fanariotul venetic.

Oști, lăcuste, holeră, ciume,
 Orice biciu înfricoșat,
 Au venit pe noi din lume
 Și s'au dus și am scăpat.
 Dar de astă lipitoare
 Nici că ne putem scăpă!
 Dumnezeu, când oare
 Pe Români vei lumină?
 — Oare când eu oi să zic
 Că-am scăpat de venetic?

BOALA MEA

Medici cu știință mare,
Înțelepți și învățați!
Vă rog dați-mi ascultare,
Dacă nu vă supărați.
Eu sunt bolnav, vai de mine!
Și păcat ar fi să mor.
Cercetați-mă dar bine
Și-mi dați leac vindecător.
Ascultați dar boala mea,
Căci voesc să scap de ea.

Boala mea nu are nume:
Mă mănâncă ne 'ncetat
Dorul ca să trec în lume
Autor și literat.
Nu am timp, nici am răbdare
Multă carte a 'nvăță,
Și voesc în fuga mare
La mărirea-mă 'nălță.
Iată, zău, ce boală grea!
Oare cum să scap de ea?

Cum vedeți, n'am idei multe,
Însă scriu și scriu mereu.
Fac pe lume să m'asculte,
De mă minunez chiar eu.
Scriu politică, morală,
Fraze sute și mii fac;
Chiar cu haina lui Păcală
Câteodată mă îmbrac.
Asta-i, asta-i boala mea:
Spuneți cum să scap de ea?

Limba mea cea românească,
Nu sunt sigur dacă-o ştiu,
Dar şi dracul să plesnească,
Autor vøesc să fiu.

Stil, gramatică, sistemă,
După capul meu croesc ;
Orice regulă sau temă
Nerozii le socotesc.

Căci aceasta-i boala mea :
Oare cum să scap de ea ?

Dacă ştiu a face rime,
Poet mare mă socot :
Fac la versuri o mulţime
Şi scriu până nu mai pot.
Nu ştiu dacă le citeşte
Sau le-admiră cinevã,
Insã vãd că boala-mi creşte
Şi nu pot fără-a rimã.

Of ! ce boală este-a mea !
Cum să scap oare de ea ?

Ca s'arăt că ştiu a scrie,
Chiar şi de tradus m'apuc,
Şi-apoi Dumnezeu mai ştie
Ce mai fac şi cum traduc.
Fac cuvinte cum îmi vine :
Cum îmi vine le pocesc ;
Iară frazele străine
Cu grămada le trântesc.

Ce să fac cu boala mea ?
Este chip să scap de ea ?

TRIUMFUL DELA 7-9 OCTOMVRIE 1857

Te oprește, sfinte soare !
Fă mai lungă astă zi ;
Fă-o mai strălucitoare,
Fă-o a ne veseli.
Fă ca să se ție minte
Că Românul a 'nviat,
Că de astăzi înainte
Vieața lui s'a 'ntemeiat.
Saltă, saltă, Românie !
Visul tău s'a împlinit.
Saltă, saltă 'n veselie :
Soarta ta s'a hotărit.

Șapte 'mpărății din lume
Vreau să știe ce dorim :
Dorim noi s'avem un nume ?
Merităm ca să trăim ?
Ce răspuns eră s'asculte
Impărații dela noi,
Cari-am tras atât de multe
Suferințe și nevoi ?
Saltă, saltă, Românie !
Dorul tău e fericit.
Saltă, saltă cu mândrie :
Deputații l-au rostit.

Mandatarî aleși de țară
Toate clasele-au trimis,
Vieața patriei să ceară
Cum din ceruri ne-a fost scris.

Se adună Divan mare
 La Iași și la București,
 Ca s'arâte fiecare
 Pășurile românești.

Saltă, saltă, Românie !
 Pășul tău s'a lămurit.
 Saltă, saltă 'n bucurie :
 Viersul tău s'a auzit.

În întreaga românie
 Patru puncturi se șoptiau,
 Patru doruri unanime
 Toate sufletele-aveau.
 Împărații să ne-auză !
 Iată ce dorim și vrem !
 Noi în inimi sau pe buză
 Alte doruri nu avem.

Saltă, saltă, Românie !
 Deputații s'au rostit.
 Saltă, saltă cu mândrie :
 Dorul tău a predominat.

Lumea este 'n veselie
 Clopotele clocotesc ;
 Horă mare de frăție
 Toți Românii dănțuesc.
 În vestminte de serbare
 Capitala s'a 'mbrăcat,
 Astăzi este nuntă mare :
 Două țări mâna și-au dat.

Saltă, saltă, Românie !
 Visul tău s'a împlinit.
 Saltă, saltă 'n bucurie
 Astăzi tu te-ai logodit.

Suflete și umbre sfinte
 De strămoși și de eroi!
 leșiți astăzi din morminte;
 Dănțuiți acum cu noi.
 Patria cea glorioasă
 Pentru care v'ați luptat,
 Se ridică maiestoașă
 Precum voi ați fost visat.
 Saltă, saltă, Românie,
 Țările-ți s'au înfrățit!
 Saltă, saltă cu mândrie:
 Țărna ta s'a consfințit.

Oltule, trimite-o undă
 Repede din matca ta;
 Pân' la Nistru să pătrundă
 Și să-l facă a săltă.
 Vânturi line suflătoare!
 Treceți și peste Carpați,
 Duceți știți mângâietoare
 La iubiții noștri frați.
 Saltă, saltă, Românie!
 Cerul tău s'a limpezit.
 Saltă, saltă 'n veselie
 Visul tău e fericit!

SUVENIREA

În deșert plăcerea vine câte-odată
 Să-mi întinză cupa ca să gust din ea.
 În deșert cu timpul soarta cea ingrătă
 Zilele și anii duc vieța mea;

Este-o suvenire care nu 'ncetează,
Ca și a mea umbră, lângă mine-a sta ;
Și, când trist, când vesel, ea tot mă urmează,
Și până la moarte cred că-mi va urmă.

Iubiam o copilă, tânără, frumoasă,
Blândă ca un înger, dulce ca un vis,
Și-a mea fantazie, de amor setoasă,
În ea își aflase al său paradis.

Când mergeam la dânsa, la a ei vedere,
Inima mea jună mai întineriă,
Ochii mei atuncea înota'n plăcere,
Iară al meu suflet nu mai pătimiă.

Mintea mea uimită se punea'n mișcare ;
Vieața mult mai dulce soartă mi-arătă ;
Uitam orice rele omenirea are ;
Lumea mult mai bună mi se'nfățișă.

Vorba ei modestă eră râu de miere :
Ale ei cuvinte inima-mi loviă :
Aci îmi da vieață, aci-mi da durere ;
Nu știam în mine ce se petreceă !

Ah! ea n'avea voce ca să-mi spue mie
Ce secrete are în sufletul său,
Eu n'aveam curajul ca s'o fac să știe
Că ea este dorul sufletului meu !

Dar adese ochii noștri'n întâlnire
Unii cătră alții spuneau că iubesc,
Căci aveam în inimi tot acea simțire
Care o însuflă un amor ceresc.

În închipuire, eu speram că-odată
Eu o să mă bucur de-acest înger blând,
Că-a mea fericire va fi 'ncununată
Pentru toată vieța, mâna-i căpătând.

Dar, o doamne sfinte, 'n a vieții mele
Carte neferice alta tu ai scris!
Cum nu putui oare să citesc în stele
Că eu n'o să capăt al meu paradis?

Ai voit, o Doamne! că să chemi la tine
Frageda ființă care iubiam eu,
Și să lași în doliu, să lași în suspine,
Să lași în durere sufletelul meu.

Ah! o dulce înger! tu te-ai dus din lume!
Dar când al tău suflet corpul tău lăsă,
Pronunțat-au oare buzele-ți vreun nume
Care de'ntâmplare cu-al meu semănă?

Pe-al tău pat de moarte eu ți-am dat o floare,
Care-am pus-o singur eu pe fruntea ta!
Însă al tău suflet mă vedeà el oare?
Vedeà el durerea care mă sfărmă?

In deșert plăcerea vine câte-odată
 Să-mi întinză cupa, ca să gust din ea ;
 In deșert cu timpul soarta cea ingrată
 Zilele și anii duc vieața mea !

Este-o suvenire care nu'ncetează,
 Ca și a mea umbră, lângă mine-a sta ;
 Și, când trist, când vesel, ea tot mă urmează,
 Și până la moarte cred că-mi va urmà !

A D I O

Mă gătesc de cale lungă
 Am să fac un drum spinos.
 Nu știi dacă-o să-mi ajungă
 Timpul să mă'ntorc voios.
 De greșele, de păcate,
 Iertăciune, Români frați !
 Rămâneți cu sănătate,
 Și vă rog nu mă uitați.

Cât am fost în floarea vieții
 Am cântat, am dănuțit,
 Și în focul tinereții
 Ne'ncetat m'am nebunit.
 Jucării nevinovate,
 Voi de-acuma mă lăsați !
 Rămâneți cu sănătate,
 Și vă rog nu mă uitați.

Am iubit să cânt murmura
Apelor ce ascultam.
Mi-a plăcut s'admir natura
Intru care inotam.
O, iluziuni bogate,
Voi de-acum vă depărtați!
Rămâneți cu sănătate,
Dar vă rog nu mă uitați.

Sărutat-am floricele
Cu miros îmbătător;
La ființe tinerele
Insuflat-am poate-amor.
O, plăceri! inima-mi bate,
Dar voi vreți să mă lăsați!
Rămâneți cu sănătate,
Și vă rog nu mă uitați.

Răutatea omenească
M'am cercat a îndreptă,
O virtute românească
La Români am vrut a da.
Ora mântuirii bate:
O, Români, o ascultați?
Râmâneți cu sănătate,
Dar vă rog nu mă uitați.

Limba mea în armonie
Mi-a plăcut a o vorbi,
Și'n ușoară poezie
Muzele a urmări.

O, cuvinte trist rimate,
Și voi, muze, mă lăsați!
Rămâneți cu sănătate
Și vă rog nu mă uitați.

Lungă este a mea cale,
Pe spinos drum eu mă duc;
Dar a plângerilor vale
Sau a râsului s'apuc?
Cine calea să-mi arăte?
Fraților, mă îndreptați;
Sau de nu, cu sănătate
Rămâneți și mă uitați.

NOTE¹

ZI ÎNTÂI APRILE

Pag. 15.

Acest vers caracteriză epoca în care a fost scris, ca cele mai multe din versurile mele. *Mihail*² care rimează cu *April*, lesne se înțelege cine este, *Caprele* cari și-au pus *coarne de bou*, sunt străinii împământeniți atunci de Adunarea Generală — streinii aceia pe cari la Moldova îi numesc *capre râioase*.

ANUL NOU

Pag. 31.

Cuvântul *Adunare* arată Adunarea Generală care în anul acela fuse compusă după placul Domnului, cu felurite mijloace nelegiuite, cari sunt încă în memoria Moldovenilor :

«Anul nou ne dă cu milă
Nouă condică civilă»

Fostul Domn M. Sturza instituisese o comisiune pentru reviziunea și întocmirea codicei civile, care însă n'a apucat a termina lucrările sale nici chiar în domnia lui Gr. Ghica.

ADIO LA BUCOVINA

Pag. 46.

După mișcările din 1848 pe la Iași, mai mulți fuseserăm siliți a emigra din țară. Cea mai mare parte din noi aflăram azil și ospitalitate între frații noștri din Bucovina. Casa răposatului și venerabilului vornic

¹ S'a păstrat dispozițiunea originalului dela 1857.

² Mihail Sturza, Domnul Moldovei.

Evdoxie Hurmuzachi a fost deschisă pentru noi ca casa lui Avraam. Mângâierile ce am aflat în sânul acestei onorabile familii vor rămâne neuitate în inimile noastre.

Venerabilul bătrân, care singur reprezintă în Bucovina vechiul caracter de boier moldovean, muri în primăvara anului acestuia, plâns de toți compatrioții români, moldoveni și bucovineni. El lasă cinci fii și două fiice, demni de memoria sa, după virtuțile și creșterea cari îi caracteriză : vornicul C. Hurmuzachi, care s'a făcut atât de cunoscut Românilor, singur s'au statornicit în Moldova ; Eudoxie, George Alexandru și Nicolae, toți Români bravi și cu inimă, șed încă în Bucovina.

Familia Hurmuzachi, deși după terminațiunea¹ sa se pare a avea origine streină, însă este curat românească, și încă din cele mai vechi cari au figurat cu onoare în istoria Moldovei.

Puin această notă, fiindcă numele Hurmuzachi s'a făcut popular în mai multe părți ale României, și sunt mulți cari se înteresează a ști măcar atâta cât arăt.

POETUL ȘI MUZA

Pag. 50.

Acest vers este răspuns unei apostrofe măgulitoare ce-mi făcuse d-l G. Asachi la versul *Muza și Poetul*, care se publicase în *Gazeta Bucovinei*.

Pe timpul acela țara era ocupată de oștiri străine, oricine poate înțelege impresiunile sub cari am scris :

« . . . florile-abătute
De al Nordului vânt greu » șel...

LA MOARTEA LUI PETRU CAZIMIR

Pag. 54.

Familia Cazimir este foarte veche în Moldova ; se crede că se trage din origină polonă.

Unul din fiii lui Răducanu Cazimir, — Petru, la a căruia moarte am făcut versul acesta, — era un tânăr care promitea mult. După ce-și făcuse doctoratul de legi în Berlin și mai studiase apoi și în Franța, vind în țară la 1848, avu a suferi mult cu ocaziunea întâmplărilor dela 1848 ; fu legat și bătut în cazarmă de către amicii ordinei, sbirii patrioților celor sinceri, — și apoi ca din grație dat peste hotar în Bucovina.

¹ In original *terminăciunea*.

După venirea lui Grigorie Ghica la domnie, Cazimir fu chemat în trebile publice, numit director departamentului culturii. În acest post, tânărul laureat desvoltă o energie rară, un zel lăudabil pentru progresul scoalelor, un caracter onest, fără prejudețe; promițând a se face un bărbat perfect. Muri de un abces ce făcù la beșica urinară.

PARADISUL PIERDUT

Pag. 66.

Fragmentul acesta l-am publicat întâia oară în *Zimbru*, ziar care ieșea în Iași, la 1851.

Iată ce notă făcui asupra acestei opere încă de atunci :

«Paradisul pierdut» încă nu este cunoscut Românilor. Din operele epice ale literaturilor străine, d-l V. Pogor ne-a dat tradusă *Henriada* lui Voltaire; d-l C. Aristia, câteva rapsodii din *Iliada* lui Omer; d-l Eliad un cânt din *Gerusalemne Liberata*, și unul din *Orlando-furioso*. Ei bine, a trebuit să cadă sorțul și pe mine ca să dau un fragment din *Paradisul pierdut*.

Mai înainte însă, să dau Românilor o idee despre autorul acestei opere

Milton eră și el un poet; născut într'o epocă când în țara lui, în Anglia, ca și la noi, poezii și poezia erau prea puțin căutate. Născut la 1608, fiu de notar, el nu moșteni delă părinți decât gustul artelor. Tatăl său aveă un talent particular pentru muzică. Apolon împărți darurile sale între părinte și fiu; dete muzica tatălui, și poezia fiului.

În juneța sa, Milton, ca om de spirit, a avut ocaziune a jucă mare rol și în sfera politică. La 1647, pe când Anglia căzuse sub tiranica republică a lui Cromwel, Milton se recomandase cu mai multe scrieri politice, după care apoi fu chemat ca secretar consiliului de stat al republicii. În acel serviciu, Milton își sdruncină sănătatea ochilor.

După căderea lui Cromwel, Milton părăsi cu totul cariera oragioasă a politicei; se devotă pentru o vieță studiosă și solitară. Dinastia monarhică, ce acum se restaurase în Anglia, deși nu lovise soarta și vieța sa, dar lovì inima sa: atât de mult îl fanatizase revoluțiunea, republica și Cromwel! Considerat de opiniunea publică ca om cu talent, erudit și prob, el încă ar fi putut căută un serviciu; dar o asemenea propunere o respingeă cu mânie. Femeia sa rugându-l odată ca să primească serviciu, pentru ca cu salariul ce ar luă să trăească mai ușor, el îi răspunse: «Tu ești femeie și voești să ai echipagiuri, dar eu voiu să mor ca om onest».

Astfel Milton, rămâind republican, se îngredi în principiile sale cu muza și cu sărăcia.

Mai apoi a trebuit să orbească cu totul, pentruca să fie un al doilea Omer pe lume. Nenorocirea aceasta, poate a dat subiect geniului său de a crea nemuritorul poem *Paradisul pierdut*, unde el se pune ca un fiu al lui Adam și ca un deputat al seminției omenești, pentruca să caute suferințele omului pe lume. Acest poem, care a făcut o epocă în limba și în literatura engleză, Milton îl compuse fără a pune mâna pe pană : versurile, după ce le făcea în memoria sa, le dicta să le scrie alții. Adese ori noaptea își deșteptă fiicele sale din somn și le pune la scris.

Subiectul acestui poem e ușor de înțeles. Tema lui e textul bibliei : eroii săi, Dumnezeu, satan, arhangheli, demoni, Adam și Eva !

Frumusețile acestei poem să mă cerc a le descrie, ar fi o necompetință pentru mine. Toți poeții, filozofii și literații cei mai mari ai tuturor națiunilor, de un secol încoace și alții, fără studii în el : poetul găsește în ei culori, și fantazie ; filozoful principii, literatul limba, stil și artă. Din pagină în pagină, din vers în vers, cetitorul călătorește într'un paradis de sublimități și într'o lume întreagă de poezie. Adam a pierdut paradisul, Milton l-a găsit și l-a dat poeziei, pentruca să trăească într'insul.

Paradisul Pierdut în toate limbele europiei s'a tradus. Românii au încetat a se ocupa și cu limba engleză : oare apucase-va vreunul a dăru literaturii noastre un așa tezaur ?

Să viu la lucrarea mea :

Nu voi zice, doamne apără ! că am tradus pe Milton. Milton nu poate fi bine tradus decât în proză. Francezii se făliau că-l aveau tradus de Delille în niște versuri așa de frumoase ; dar când văzură traducerea ce le-a dat Chateaubriand, atunci cunoscând *Paradisul Pierdut* și originalitatea autorului. În această lucrare, Chateaubriand a trebuit să forțeze limba sa, încât cine o citește, simte pe Milton cu stitul său englez, iar nici de cum pe Chateaubriand cu eleganța stilului său francez.

Eu, dacă am făcut câteva versuri după traducerea lui Chateaubriand, nu pot zice decât că am redus în versuri o curată traducere ; un sacrificiu în memoria muzei lui Milton ! De nu dau Românilor *Paradisul* lui Milton, le dau cel mult o poezie.

Paradisul pierdut este din 12 libre sau cânturi. Bucata care o dau este din al VII-lea, descrierea creațiunii. Milton o pune în gura arhanghelului Rafael de o spune lui Adam și Evei. Rafael e mesagerul lui Dumnezeu, care anunță celor întâi strămoși ai noștri pierderea paradisului, pentru neascultarea lor.

Dacă aș simți că lucrarea mea ar avea cât de puțin merit, măcar ca artă, poate aș sacrifica mai multe zile din viața mea pentru opera aceasta. Dar sunt mai mult sigur că nu voi fi niciodată un Delille, deaceia scap condeiul din mână !

RANGUL MEU

Pag. 101.

Am scris versul acesta într'un timp pe când oamenii din Moldova umblau nebuni după ranguri. Într'adevăr, în timpul domniei lui Grigorie Ghica am primit și eu două ranguri, pentru onoarea posturilor ce am ocupat: întâi mi s'a dat rangul de comis și apoi acela de spătar. Pentru versul acesta, Domnul voi să mă facă agă.

«Măria ta, virtuțile nu se stimulează cu boierii. Instituirea boierismului a putut să fie prea bună în concepțiunea sa, dar a căzut în așa abuz, încât oamenii de onoare se confundă cu cei fără de onoare. Are să vie timpul ca să roșască acei ce poartă ranguri; ele astăzi nu reprezintă nici onoarea virtuței, nici a capacității, nici a talentului, nici a patriotismului».

Domnul suspină și zise că am cuvânt. Cu toate acestea rangurile se deteră cu profuziune la toți acei ce voră să le aibă. Cronica scandaloasă zice că oamenii săi de casă și împiegații statului speculau decreturile; dar aceasta se va face totdeauna, întru cât prerogativa boieriei va fi cu nețarmurire dată capului unui stat. Onoare caimacanutului Țării Românești, care, ascultând opiniunea publică, n'a făcut întrebuițare de asemenea prerogativă!

LA LEGEA PRESEI

Pag. 117.

După regimul¹ guvernelor regulamentare, în ambele principate s'a instituit o censură. Aceasta a fost când mai aspră, când mai liberală, după influența politicii timpului.

Pentru întâia oară Domnul Moldovei, Grigorie Ghica, făcù o lege asupra presei, prin organul Divanului ad-hoc, care reprezintă puterea legislativă. Prin acea lege descatenându-se libera cugetare, presa avù ocaziune în scurt timp a desvoltă opiniunea publică as pra chestiunilor politice cari ocupau pe Români în urma războiului orientului.

Dar legea presei se desființă după mijlocirile caimacanutului Balș în Septemvrie 1856; se restabili censura cea mai arbitrară, după care trei jurnale încetară de a mai eși, și orice manifestare a liberei cugetări se înăduși.

Spre compensare, guvernul interimar al Țării Românești dete o mare libertate presei. Onoare patriotismului înălțimii sale d-l Alexandru Ghica! de trei ori onoare liberalismului său, care în epoca cea mai critică a patriei lasă pe Români să se înțeleagă și să se lumineze asupra conduitei și intereselor naționale...!

¹ În original, *regimenul*.

EPISTOLĂ AMICULUI D. DĂSCĂLESCU

Pag. 122.

«... Să te prinzi conlucrător
... la *Nepărtinitor*.»

Nepărtinitorul a fost o gazetă ce ieșia în Iași sub auspiciile răposatului caimacan Teodor Balș, sub pana cea proastă a d-lui N. Istrati, stegarul antiuniștilor, și sub redacția unui *homme de bois*, care se numia C. Gane. Nici un princip, nici o idee nobilă sau națională nu s'a tratat în gazeta aceasta; ea era un simplu organ de pamfleturi în contra mișcării naționale și a jurnalelor cari propagau ideia unirii Românilor.

PE MOVILA RABAEI

Pag. 135.

«Nu vezi tu pe Caterina. șcl..»

Tradițiunea și istoria mărturisește că Petru cel mare, învins fiind de Turci pe Prut, se întărise pe lângă movila Rabaei între Prut și Pruteț. Pe această movilă și acuma există o gaură, unde se zice că se puneă Petru și observă mișcările Turcilor. Dar în întăriturile aceste, Rușii nu se vedeau în putința a se ține mult timp; proviziunile le lipsiau; cele mai multe le prinseseră învingătorii și de nici un ajutor nu aveau Rușii speranță. Împăratul și oștirea erau în desperare. Atunci Caterina, concubina împăratului, însuflețită de o luminoasă idee, propuse că ea a aflat mijlocul cu care să capete pacea. Precum era îmbrăcată bărbătește, scoase coiful din cap, puse în el toate sculele și banii ce avea și porni prin oștire, cerând dela soldat până la general să depue fiecare ce are mai prețios pentru căutarea mântuirii. Cu chipul acesta se adună o mare sumă de scule și bani, cari se oferiră vizirului Mehmet Baltag, care comandă oștirea. Cu chipul acesta pacea se primi și se încheie. Această inspirațiune¹ făcu pe cumcubină împărăteasă Petru se cunună cu Caterina.

Descrierea despre movila Rabaei să se vază în *Suvenire de Călătorie în Basarabia meridională*, publicate în 1857, de mine.

¹ In original, *inspirăciune*.

TRIUMFUL DELA 7—9 OCTOMVRIE 1857

Pag. 143.

Versul acesta l-am făcut în comemorizarea zilelor în cari divanurile *ad-hoc* din Moldova și Țara Românească, convocate după tratatul din Paris, au rostit cele patru puncturi de dorință națională, adică: Unirea principatelor într'un singur Stat, Domnul străin cu ereditate, garanția autonomiei, după tratatele țărilor *ab-antiquo* cu Înalta Poartă, și guvernul constituțional cu o singură Cameră.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
<i>Prefață</i>	I
Volumele de poezii	I
Popularitatea lui	VII
Poeziile Patriotice	X
Poeziile satirice	XVIII
Prefață (în versuri)	1
Censorul meu	3
Cânele meu	5
Zefîrul	7
Bunul creștin	7
Inima și speranța	9
Țigara	11
Punga mea	13
Zi'ntâi Aprilie	15
Roza	17
Călugărița	19
Părul meu alb	21
Dorința	23
Zi'ntâi Aprilie	24
Vrăjitoarea	27
Norocul	29
Anul nou	31
Pe albumul unei copile de șase ani	32
Sborul	33
Privighetoarea	35
Dorul țării	37
Mărirea strămoșilor	39
Rândunelele proscrisului	42
Muza și Poetul	44
Adio la Bucovina	46
Poetul și Muza	50
Cugetarea	52
La moartea lui Petru Cazimir	54
Lacrămile	56

	<u>Pag.</u>
Urangutanul	57
Anul nou.	59
La ea	62
Ghirlanda	63
Pe albumul d-nei M. P.	65
Paradisul pierdut	66
Timpul și amorul	79
Cântec	81
La o copilă	82
Floarea amorului	84
Ura mea	87
Azi nebun și mâine cuminte	90
Săracul fericit.	92
Dorul nebun	94
Portretul meu.	96
Limba românească	98
La Elena	100
Rangul meu.	101
Glumă	103
Răsbunarea șoarecilor	104
O muză în spital	107
Carnavalul Veneției	110
La moartea d-nei C. S.	111
Ruga.	112
Cuvântul divin	114
La legea presei	117
La Unire	119
Epistolă amicului D. Dăscălescu	122
Ura și amorul.	125
Plugușorul	125
Visul spre anul nou 1857	128
Zi'ntâi Mai 1857.	131
Marșul Unirii	133
Pe Movila Răbăiei	135
La Basarabia	138
Veneticul	139
Boala mea	141
Triumful dela 7—9 Octomvrie 1857	143
Suvenirea.	145
Radio	148
Note	151

Cărți apărute în Editura Institutului de Arte Grafice „Minerva“

AUTORII CLASICI:

Alexandri V. — Poezii populare ale Românilor	1.50
— Poezii	1.50
— Proză	2.—
— Teatru I	1.50
— Teatru II	2.—
— Teatru III	2.—
— Teatru IV	1.50
— Teatru V	1.50
Alexandrescu Gr. — Versuri și proză	1.50
Bălcescu N. — Istoria românilor sub Mihai-Viteazul	2.—
Beldiceanu N. — Poezii	1.50
Boliac C. — Meditații și Poezii	2.—
Bolintineanu D. — Poezii	1.50
— Călătorii vol. I	2.—
— » vol. II	2.—
— Proză	2.—
Creangă Ion. — Opere complete	2.—
Demetrescu Traian. — Romane	2.—
Eminescu M. — Scrieri politice și literare	2.—
— Literatură populară	2.—
— Poezii postume	1.50
— Geniu pustiu	2.—
— Lumină de lună (Poezii)	2.—
Filimon N. — Ciocoi vechi și noi	1.50
Ghica Ion. — Opere complete, 4 volume, fiecare à	2.—
Golescu C. — Insemnare a călătoriei mele făcută în anul 1824, 1815 și 1826	2.—
Ispirescu P. — Legendele sau basmele Românilor	1.50
— Poveștile unchi-așului sfântos	1.50
Ivireanu Antim. — Predici	2.—
Katargiu B. — Discursuri parlamentare	3.—
Kogălniceanu M. — Scrisori	2.—
Maioreșcu Titu. — Critice vol. I	2.—
— Vol. II	2.—
— Vol. III	2.—
Negruzzi C. — Opere complete, proză	1.50
— Poezii	1.50
— Teatru	1.50
Nicolescu N., Cârlova V., Stamati C. — Opere complete, poezii și proză	1.50
Odobescu Al. — Opere complete, vol. I	2.—
— » » vol. II	1.50
— » » vol. III	1.50
Pann Anton. — Povestea vorbeii	1.50
Russo Al. — Opere complete	2.—
Sion G. — Proză	2.—
— Poezii	2.—

O VORBĂ CĂTRĂ CITITORI

Astăzi se poate vorbi fără sficiune că avem cu adevărat o literatură bogată, variată ca genuri, atrăgătoare și originale ca conținut. Cu greu ne-am putea închipui o astfel de rodnicie fără sprijinul plin de încredere și avânt al **Institutului de arte grafice și editură „Minerva“**, care a editat și editează cu înțeleaptă prevedere, tot ce poate ajuta «creșterea limbii românești».

A fost fericită ideea de a tipări pentru marele public, în volume mult coprinzătoare, și eftine întreaga comoară de **Autori Clasici**, astăzi în toate mâinile, spre cel mai mare bine al nostru al tuturor.

Tot așa de fericită a fost ideea de a încuraja pe scriitorii care vin, tipărind cea mai bogată colecție de **Autori Moderni**, care vor fi modelele de mâine, colecție care a fost primită cu aceeași largă bună voință din partea publicului cititor.

Iar ca o încoronare a muncii sale, acelaș institut cultural, tipărește încă cele două publicațiuni populare, una **Biblioteca „Minervei“** a 30 bani, în care se dau lucruri originale și traduceri de cel mai mare folos cultural și educativ, și alta **Biblioteca Teatrului**, tot așa de eftină, dar de o valoare specială așa de însemnată, că nu se poate prevedea întinderea rezultatelor bune ce le vom avea ca națiune de pe urma acestei publicații!